

melbnea r

Evangelium secundum Matth.

filii abracham; abracham autem
genuit isaac; isaac autem genuit ia
cob; iacob autem genuit iudam et
fratres eius; iudas autem genuit
phares et zaram de thamar; f a genuit
res autem esrom; esrom autem
genuit aram; aras autem genuit
aminadab; aminadab autem ge
nuit naason; naasson autem genuit
salmon; salmon autem genuit
boz de rachab; boz autem genuit
obeth ex ruth; obeth autem genu
it iesse; iesse autem genuit dauid
regem; dauid autem genuit sa
lamonem ex ea quae fuit uriae
Salamonem autem genuit robu ās;

Robuas autem genuit abiud .,
abiud autem genuit assaph ;
assaph autem genuit iosafad ;
iosafat autem genuit ioram ;
ioras autem genuit oziam
Oziam autem genuit iotham ;
iotham autem genuit achaz .
Achaz autem genuit ezechiam ;
Ezechias autem genuit mannes sen
Mannasses autem genuit amos
Amos autem genuit iosiam .
Iosias autem genuit iechoniam
[illegible] Et fra
tres eius . in transmigrationem
babilonis ; Et post transmigrati
onem babiloniae . iechonias

autem genuit salathiel;
Salathiel autem genuit zoro
babel; zorobabel autem genu
it abiud; Abiud autem genuit
eliachim; Eliachim autem ge
nuit azor; Azor autem genuit
sadoc; Sadoc autem genuit
achim; Achim autem genuit
eliud. Eliud autem genuit
eliazar; Eleazar autem ge
nuit matthan; Matthan autē
genuit iacob; Iacob autem
genuit ioseph uirum mariae;
de qua natus est ihs qui
uocatur xps; Omnes ergo
generationes ab abracham

[illegible] swelad an [illegible] go[illegible] inne aappite; sinu hæfþ geled fulle lad [illegible]
[illegible] geleaf gasti[illegible] hine tihte ⁊ þ þær lad ac [illegible] pel da[illegible]

Disponsata mater eius maria ioseph
ante quam conuenirent inuenta est
inutero habens de spu sco. Joseph
autem uir eius cum esset homo ius
tus et nolet eam traducere uoluit oc
culte dimittere eam; haec autem eo co
gitante ecce angelus dni insomnis ap
paruit ei dicens. Joseph fili dauid noli
timere accipere mariam coiugem tuam
quod enim ex ea nascaretur de spu sco
pariet autem filium et uocabis nomen
eius ihm; ipse enim saluum faciet po
pulum suum a peccatis eorum; hoc h
totum factum est. ut adinpleretur
quod dictum est a dno. per esaiam pro
fetam dicentem; ecce inutero habe
bit et pariet filium. et uocabunt
nomen eius emanuel quod est inter
pretatum nobiscum ds; exsurgens
autem ioseph a somno fecit sicut prae

+sircere+

ciperat ei angelus dni et accepit coniu
gem suam, et non cognoscebat eam do
nec peperit filium suum primogenitum
et uocauit nomen eius ihm / iudae in
II Cum ergo natus esset ihs in bethlem,
dibus herodis regis ecce magi ab ori
ente uenerunt hierusolimam dicentes;
ubi est qui natus est rex iudeorum; ui
dimus enim stellam eius in oriente et
uenimus adorare eum; audiens autem
herodes rex turbatus est et omnes hi
erusolima cum eo; et congregatis om
nes principes sacerdotum et scribas
populi sciscitabatur ab eis ubi xps
nasceretur; at illi dixerunt in bethlem
iudae; sic enim scribtum per profetam;
et tu bethlem terra iuda nequaquam
minima es in principibus iuda; ex te
enim exiet dux qui reget populum meum
israhel; tunc herodis clam uocatis

magis diligenter didicit abeis tempus
stellae quae apparuit eis; Et mittens
illos inbethlem. dixit ite interrogate
diligenter depuero; Et cum inueneritis eū
renuntiate mihi ut ego ueniens adorem
eum; qui cum audissent regem abierunt;
Et ecce stella quam uiderant inorien
te ante cedebat eos usquedum ueniens
staret supra ubi erat puer; Uidentes
autem stellam gauisi sunt gaudio mag
no ualde; Et intrantes domum inue
nerunt puerum cum maria matre
eius; Et procedentes adorauerunt eum;
Et apertis thesauris suis obtulerunt
ei munera; aurum tus Et mirram; Et re
sponso accepto insomnis ne redirent
ad herodem. sed per aliam uiam reges
si sunt inregionem suam; qui cum re
cessissent ecce angelus dni apparuit
insomnis ioseph dicens; surge Et acci

pe puerum & matrem eius & fuge in
aegeptum & esto ibi usquedum dicam
tibi; futurum est enim ut herodis quae
rat puerum istum ad perdendum; qui
consurgens accepit puerum & matrem
nocte & secessit in aegiptum & erat ibi
usque ad obitum herodis; ut adinplere
tur quod dictum est per profetam dicen
tem; Ex aegipto uocaui filium meum; tunc
herodes uidens quoniam delussus
esset a magis iratus est ualde; & mit
tens occidit omnes pueros qui erant
in bethlem & in omnibus finibus eius
a bimatu & infra secundum tempus
quod exquisierat a magis; tunc adinple
tum est quod dictum est per hieremiam
profetam dicentem; uox in rama audi
ta est ploratus & ululatus multus rac
cheal plorans filios suos; & noluit con
sulari quia non sunt; defuncto autem

herode. ecce apparuit angelus dni in
somnis ioseph inaegipto dicens; surge
et accipe puerum et matrem eius et ua
de interram israhel. Defunctisunt
enim. qui querebant animam pueri. qui
consurgens accipit puerum et matrem
eius et uenit interram israhel; audiens
autem quod archelaus regnaret in iudea
pro herode patre suo timuit illuc ire;
et admonitus insomnis secessit inpar
tes galilaeae; et ueniens habitauit inciui
tate quae uocatur nazareth. ut adim
pleretur quod dictum est per profetas.
quoniam nazareus uocabitur / bap tis
III In diebus autem illis uenit iohannes
ta praedicans in deserto iudeae di
cens; penitentiam agite. adpropinqua
uit enim regnum caelorum; hic est
enim quidictus est peressaiam pro
fetam dicentem; Uox clamantis inde

serto· parate uiam dni rectas faci
te semitas eius; Ipse autem iohannes ha
beba t uestimentum depilis camello
rum· & zonam pellicam circalumbos
suos; esca autem eius erat locustae &
mel siluestre; Tunc exiebat adeum hie
rusolima· & omnis iudea & omnis re
gio iordanen· & baptizabantur inior
dane abeo· confitentes peccata sua;
Uidens autem multos fariseorum &
saducceorum uenientes adbaptismum
suum· dixit eis; progenies uiperarum
quis demonstrauit uobis fugere afutu
ra ira; facite ergo fructum dignum peni
tentiae· & ne uelitis dicere intra uos
patrem abemus abracham; dico enim
uobis quia potest ds exlapidibus istis
suscitare filios abrachae; iam enim se
curis adradices arborum possita est;
omnis arbor quae nonfacit fructum

bonum. excidetur & in ignem mittetur;
ego quidem baptizo in aqua in peniten
tia qui autem post me uenturus est for
tior me est cuius non sum dignus calci
amenta portare ipse uos baptizabit
in spu sco & igni; cuius uentilabrum in
in manu sua & mundabit aream suam;
& congregabit triticum suum in horreum·
paleas autem conburet igni inextingui
bili:: Tunc uenit ihs a galilea in iorda
nen ad iohannem ut baptizaretur ab eo;
iohannes autem prohibebat eum dicens;
ego a te debeo baptizari· & tu uenis
ad me? respondens ihs· dixit ei; sine
modo· sic enim decet nos implere om
nem iustitiam; baptizatus autem ihs
confestim ascendit de aqua & ecce aper
ti sunt ei caeli & uidit spm di discenden
tem de caelo sicut columbam uenientem
super se; & ecce uox de caelis dicens; hic est

filius meus dilectus inquo mihi conplac
ui; Tunc ihs ductus est indesertum ab in
spu ut temptaretur adiabulo; Et cum ieiu
nasset xl diebus et xl noctibus postea
esurit; Et accedens adeum temptator
dixit ei; si filius di es dic ut lapides isti
panes fiant; qui respondens dixit scri
ptum est enim; non in pane solo uiuet
homo sed in omni uerbo quod proce
dit de ore di; Tunc adsumpsit eum dia
bulus in sanctam ciuitatem; Et statuit eum
supra pinnaculum templi et dixit ei; si
filius di es mitte te deorsum scriptum
est enim quia angelis suis mandauit
de te ut in manibus tollent te ne forte
offendas ad lapidem pedem tuum; ait
illi ihs rursum; scriptum est enim non
temptabis dnm dm tuum; iterum adsu
psit eum diabulus in montem excelsum
ualde et ostendit ei omnia regna mundi

Et gloriam eorum et dixit illi; haec tibi
omnia dabo si cadens adoraueris me;
Tunc dicit ei ihs; uade retro satanas
scriptum est enim; dnm dm tuum ad
orabis et illi soli serues; Tunc reliquit
eum diabulus. et ecce angeli accesse
runt et ministrabant ei. Cum autem
audisset ihs quod iohannis traditus
esset secessit in galileam; et relicta ciui
tate nazareth uenit et habitauit in ca
farnaum maritimam in finibus zabu
lon et nepthalim; ut adimpleretur quod
dictum est per esaiam profetam dicen
tem; terra zabulon et terra nepthalim
uia maris trans iordanen galileae gen
tium populus qui sedebat in tenebris lu
cem uidit magnam; et sedentibus in regio
ne et umbra mortis lux orta est eis;
exinde coepit ihs praedicare et dicere;
penitentiam agite adpropinquauit enim

regnum caelorum; ambulans autem
iuxta mare galilaeae uidit duos fratres;
simonem qui uocatur petrus· et andreā
fratrem eius mittentes retia in mare
erant enim piscatores; et ait illis ihs;
uenite post me· et faciam uos fieri pis
catores hominum; at illi continuo relic
tis retibus· secuti sunt eum; et procedens
inde uidit alios duos fratres; iacobum
zebedei et iohannem fratrem eius in naui
cum zebedeo patre eorum· reficientes re
tia sua; et uocauit eos; illi autem statim
relictis retibus suis et patre secuti sunt
eum: Et circuibat ihs totam galileam·
docens in sinagogis eorum et praedicans
euangelium regni; et sanans omnem lan
gorem· et omnem infirmitatem in populo;
et abiit opinio [eius] in totam siriam· et obtu
lerunt ei omnes male habentes uariis
languoribus et tormentis conpraehensos;

nomine dni

et qui demonia habebant et lunaticos
et paraliticos et curauit eos et secutae
sunt eum turbae multae de galilea
V et decapoli et de hierusolimis et iudea
trans iordanen. Uidens autem ihs
turbas ascendit in montem et cum sedi
sset accesserunt ad eum discipuli eius
et aperuit os suum et docebat eos dicens
Beati pauperes spu qm ipsorum est reg
num caelorum. bunt terram
Beati mites quoniam ipsi possede
Beati qui lugent nunc qm ipsi consula
buntur. Beati qui esuriunt et sitiunt
iustitiam quoniam ipsi consulabuntur.
Beati misericordes quoniam ipsi mi
sericordiam consequentur. uidebunt
Beati mundo corde quoniam ipsi dm
Beati pacifici quoniam filii di uocabun
tur. Beati qui persecutionem patiun
tur propter iustitiam quoniam ipso

rum est regnum caelorum· Beati estis
cum maledixerint uobis homines & per
secuti uos fuerint & dixerint omne ma
lum aduersum uos mentientes prop
ter me; gaudete & exsultate quoniam
merces uestra copiosa est in caelis; sic
enim persecuti sunt & profetas qui fu
erunt ante uos· Uos estis sal terrae·
quod si sal euanuerit in quo salietur ad
nihilum ualebit nisi ut mittatur foras
& conculcetur ab hominibus; Uos estis
lux mundi; non potest ciuitas abscondi
supra montem posita neque accendunt
lucernam & ponunt eam sub modio sed
supra candelabrum ut luceat omnib;
qui in domo sunt; sic luceat lux uestra co
ram hominibus ut uideant opera ues
tra bona & glorificent patrem ues
trem qui in caelis est; Nolite putare
quoniam ueni soluere legem & profe

[illegible]

18 tas. non ueni soluere sed adinplere;
Amen quippe dico uobis donec transe
at caelum et terra ia unum aut unus
apex non praeteribit a lege usque quo
omnia fiant; qui enim soluerit unum
de mandatis istis minimis et docuerit
sic homines minimus uocabitur in reg
no caelorum; qui autem fecerit et docue
rit hic magnus uocabitur in regno cae
lorum. Dico enim uobis quia nisi abun
dauerit iustitia uestra plus quam scri
barum et fariseorum non intrabitis in
regnum caelorum; audistis quia dictum
est antiquis non occides; qui autem occi
derit reus erit iudicio; ego autem dico uo
bis quia omnis qui irascitur fratri suo
reus erit iudicio; qui autem dixerit fra
tri suo racha reus erit concilio; qui autē
dixerit fatue reus erit gehennae ignis; si
ergo offerres munus tuum ad altare.

nus tua scandalizat te· abscide eam
et proice abs te; expedit enim tibi ut pe
reat unum membrorum tuorum quam
totum corpus tuum eat in gehennam;
dictum est autem· quicumque dimise
rit uxorem suam· det illi bellum repu
dii; ego autem dico uobis· quia omnis qui
dimiserit uxorem suam· excepta forni
cationis causa· facit eam mechari; et
qui demissam duxerit adulterat; iterum
audistis quia dictum est antiquis· non
periurabis· reddes autem dn̄o iura
menta tua; ego autem dico uobis non
iurare omnino· neque per caelum quia
thronum d̄i est neque per terram quia
scabellum est pedum eius· neque per
hierusolimam· quia ciuitas est magni
regis; neque per caput tuum iuraueris·
quia non potes unum capillum tuum
album facere aut nigrum; sit autem

sermo uester est est non non; quod h
his abundantius a malo est; audistis
quia dictum est oculum pro oculo den
tem pro dente; Ego autem dico uobis non
resistere malo; sed si quis te percusserit
in dexteram maxillam tuam, praebe
illi et alteram; et ei qui uult te cum iu
dicio contendere et tunicam tuam tolle
re remitte ei et pallium; et quicumque
te angarizauerit mille passus uade
cum illo alia et duo; qui petit a te da
ei et uolenti mutuari a te ne auertaris;
audistis quia dictum est; diliges proxi
mum tuum et odies inimicum tuum; ego
autem dico uobis; diligite inimicos ues
tros et benefacite his qui oderunt uos;
et orate pro persequentibus et calum
niantibus uobis ut sitis filii patris
uestri qui in caelis est qui solem suum
oriri facit super bonos et malos et pluit

super iustos & iniustos; si enim diliga
tis eos qui uos diligunt quam mercedē
habebitis nonne & publicani hoc faci
unt & salutaueritis fratres uestros
tantum quid amplius facitis nonne
& ethnici hoc faciunt estote ergo uos
perfecti sicut pater uester caelestis
VI perfectus est; adtendite ne iustitiam
uestram faciatis coram hominibus ut
uideamini ab eis; alioquin mercedem
non habebitis apud patrem uestrum
qui in caelis est. Cum ergo facies ae
limosinam noli tubba canere ante te
sicut hipochritae faciunt in sinagogis
& in uicis ut honorificentur ab homi
nibus; amen dico uobis perceperunt
mercedem suam; Te autem faciente
elimoisinam nesciat sinistra tua quid
faciat dextera tua ut sit elimoisina
& pater tuus qui uidet in absconso
tua in absconso; reddet tibi; & cum ora

tis · honoretis . sicut hypochritae quia
mant in sinagogis et in angulis platea
rum stantes orare ut uideantur ab ho
minibus ; amen dico uobis receperunt mer
cedem suam ; tu autem cum orabis intra
in cubiculum tuum et claso ostio tuo · ora
patrem tuum in abscondso ; et pater tuus
qui uidet in abscondso · reddet tibi ; / ed iiii
Orantes autem multum loqui sicut
a ; putant enim · qui in multa loquio suo
exaudiantur ; nolite ergo adsimilare
eis · scit enim pater uester quid opus
sit uobis ante quam petatis eum ;
sic ergo uos orabitis · / tur homenaū
Pater noster qui es in caelis sanctifice
et ueniet regnum tuum · fiat uoluntas
tua sicut in caelo et in terra · panem nos
trum cotidianum da nobis odie et dimitte
nobis debita nostra sicut et nos demit
timus debitoribus nostris et ne nos in

ducas in temptationem sed libera
nos a malo: Si enim demisseritis homini
bus peccata eorum· demittet uobis pater
uester caelestis delicta uestra; Si autem
non demisseritis hominibus· nec pater ues
ter caelestis demittet uobis peccata uestra:
Cum autem ieiunatis· nolite fieri sicut hip
pochritae tristes; exterminant enim faci
es suas· ut pareant hominibus ieiunan
tes; amen dico uobis· quia receperunt mer
cedem suam; tu autem cum ieiunas· unge
caput tuum et faciem tuam laua· ne uide
aris hominibus ieiunans sed patri tuo
qui est in abscondso reddet tibi; Nolite thes
aurizare ~~autem~~ uobis thesauros in terra:
ubi erugo et tinea demolitur· et ubi fures
effodiunt et furantur· thesaurizate h
uobis thesauros in caelo· ubi neque
erugo neque tinea demolitur· et ubi fu
res non effodiunt nec furantur; ubi enim

est thesaurus tuus · ibi erit et cor tuum;
lucerna corporis tui est oculus tuus;
si fuerit oculus tuus simplex totum
Si autem nequam fuerit
corpus tuum lucidum erit; totum cor
pus tuum tenebrosum erit; si ergo lumen
quod in te est tenebrae sunt ipse tene
brae quantae erunt. Nemo potest duo
bus dominis seruire; aut enim unum
odio habebit et alterum diliget aut unum
sustenebit et alterum contemnet; non po
testis deo seruire et mammonae; ideo dico
uobis · ne soliciti sitis animae uestrae
quid manducetis neque corpori uestro
quid induamini; nonne anima plus est
quam esca et corpus quam uestimentum
respicite uolatilia caeli · quoniam non
serunt neque congregant in horrea et pa
ter uester caelestis pascit illa; nonne uos
magis pluris estis illis quis autem ues
trum cogitans potest adicere ad statu

ram suam cubitum unum? Et de uestimen
to quid soliciti estis? Considerate lilia
agri quomodo crescunt non laborant
neque nent dico enim uobis quia nec so
lomon in omni gloria sua coopertus
est sicut unum ex istis; si autem fenum
agri quod hodie est et cras in clibanum
mittitur ds sic uestit quanto magis
uos modicae fidei? nolite ergo soliciti es
se dicentes quid manducabimus aut
quid bibemus aut quid uestiemur; haec
enim omnia gentes inquirunt; scit enim
pater uester quia his omnibus indige
tis; quaerite autem primum regnum di
et iustitiam eius et omnia haec adicient
uobis; nolite ergo esse soliciti in cras
tinum; crastinus enim dies sollicitus
erit sibi ipse sufficiat diei malitia sua;
III. nolite iudicare ut non iudicemini; in quo
enim iudicio iudicaueritis iudicabimini et

in qua mensura mensi fueritis remi
tietur uobis; Quid autem uides fes
tucam in oculo fratres tui et trabem in
oculo tuo non uides aut quomodo dicis
fratri tuo sine eiciam festucam de ocu
lo tuo et ecce trabis est in oculo tuo
hippochrita eice primum trabem de
oculo tuo et tunc uidebis eicere festu
cam de oculo fratris tui: Nolite dare
scm canibus neque mittatis margari
tas uestras ante porcos ne forte con
culcent eas pedibus suis et conuersi
disrumpant uos: Petite et dabitur
uobis; quaerite et inuenietis; pulsate
et aperietur uobis; omnis enim qui pe
tit accipit et qui quaerit inuenit et pul
santi aperietur; aut quis est ex uobis
homo quem si petierit filius suus panē
num quid lapidem dabit illi aut si pis
cem petit num quid serpentem dabit

ei· si ergo uos cum sitis mali· nostis
bona dare filiis uestris· quanto ma
gis pater uester qui in caelis est dabit
bona petentibus se; omnia ergo quae
cumque uultis ut faciant uobis homi
nes bona; ita et uos facite eis; haec est
enim lex et profetae; Intrate per angus
tam portam; quam lata porta et spa
tiosa uia quae ducit ad perditionem·
et multa sunt qui intrant per eam; quam
angusta porta et arta est uia quae
ducit ad uitam· et pauci sunt qui inueniu
nt eam; adtendite uobis a falsis profe
tis qui ueniunt ad uos in uestimentis
ouium· intrinsecus autem sunt lupi
rapaces; a fructibus eorum· cognosce
tis eos; num quid colligunt de spinis
uuas· aut de tribulis ficus? sic omnis
arbor bona· fructus bonos facit non
potest arbor mala bonos fructus fa

cere neque arbor bona fructus ma
los facere; omnis arbor quae non fa
cit fructūs bonum excidetur et in ignem
mittetur; igitur ex fructibus eorum cog
noscetis eos. Non omnes qui dicit mihi
dne dne intrabit in regnum caelorum;
sed qui facit uoluntatem patris mei
qui in caelis est ipse intra(b)it in reg
num caelorum; multi mihi dicent in
illa die dne dne nonne in tuo nomine
prophetauimus et in nomine tuo demo
nia eiecimus et in tuo nomine uirtutes
multas fecimus. et tunc confitebor
illis quia numquam noui uos. disce
dite a me qui operamini iniquitatem;
omnis ergo qui audit uerba mea haec
et facit ea adsimilabitur uiro sapienti
qui aedificauit domum suam super
petram. descendit pluuia et uenerunt flu
mina et flauerunt uenti et uenerunt in

domum illam. et non cecidit fundata
enim erat super petram; et omnis qui
audit uerba mea haec et non facit ea.
similis erit uiro stulto qui aedificauit
domum suam super arenam; discendit
pluuia. et uenerunt flumina flauerunt
uenti. et inruerunt in domum illam et ceci
dit et fuit ruina eius magna. ihs uer
IIII et factum est cum consummasset
ba haec admirabantur turbae sup
doctrinam eius; erat enim docens eos si
cut potestatem habens. et non sicut scri
bae eorum et farisei; cum autem discen
disset de monte. secutae sunt eum turbae
multae; et ecce leprosus quidam ueniens.
adorabat eum dicens; dne si uis. potes
me mundare; et extendens manum teti
git eum ihs dicens; uolo mundare; et con
festim mundata est lepra eius; et ait il
li ihs; uide nemini dixeris. sed uade os

tende te sacerdoti; & offer munus quod
praecepit mosses in testimonium illis;
·post haec autem cum introisset cafar
naum· accessit ad eum quidam cento
rio rogans eum & dicens; dne puer meus
iacet in domo mea paraliticus· & ma
le torcetur; & ait illi ihs; ego ueniam· &
curabo eum; & respondens centorio
ait illi; dne non sum dignus ut intres
sub tectum meum· sed tantum dic uerbo
& sanabitur puer meus; nam & ego homo
sub potestate constitus sum· habens
sub me milites· & dico huic uade· & uadit;
& alio ueni· & uenit; & seruo meo dico fac
hoc & facit; audiens ihs miratus est & se
quentibus se dixit; amen dico uobis· quia
apud nullum inueni tantam fidem in is
rahel; dico autem uobis· quod multi ab o
riente & occidente uenient· & recumbent
cum abracham & isac & iacob in regno

caelorum; filii autem regni huius eici
entur in tenebras exteriores ibi erit fle
tus & stridor dentium; & dixit ihs centu
rioni; uade sicut credidisti fiat tibi; & sa
natus est puer ex illa hora ∴ / dic socru
Et cum uenisset ihs in domum petri ui
eius iacentem & febricitantem; & tetigit
manum eius & demisit eam febris; & sur
rexit & ministrabat eis; uespere autem
facto obtulerunt ei multos demonia
habentes curauit ut adinpleretur ∴
Quod dictum est per esaiam profetam
dicentem; quia ipse infirmitates nostras
accipit & egrotationes portabit / ac se.
Uidens autem ihs turbas multas cir
iusit ire trans fretum; & accedens ad
eum unus scriba ait illi; magister se
quar te quocumque ieris; & dixit ei
ihs; uulpes foueas habent & uolucres
caeli tabernacula filius autem homi

nis non habet ubi caput reclinet; alius
autem de discipulis suis ait illi; dne per
mitte mihi primum ire et sepelire patrem
meum; ihs autem ait illi; sequere me et
demitte mortuos sepelire mortuos
suos; Et ascendente eo in nauicula secu
ti sunt eum discipuli eius; Et ecce motus
magnus factus est in mari· ita ut in naui
cula operiretur fluctibus; erat enim
illis uentus contrarius· ipse uero dor
miebat et accesserunt et suscitaueru
nt eum dicentes:· Dne salua nos peri
mus; Et dicit eis; quid timidi estis modicae
fidei tunc surgens imperauit uentis et
mari· et facta est tranquillitas magna;
porro homines mirati sunt dicentes;
qualis est hic quia uenti et mare o
boediunt ei:· Et cum uenisset trans
fretum in regionem gerasinorum occur
rerunt ei duo homines habentes demo

nia de monumentis exeuntes saeui nimis
ita ut nemo possit transire per uiam
illam; Et ecce exclamauerunt dicentes;
quid nobis et tibi ihu fili di uenisti huc
ante tempus torquere nos; Erat autem
non longe ab eis grex porcorum multo
rum pascentium; demones autem roga
bant eum dicentes; si eicis nos mitte
nos in gregem porcorum; Et ait illis; ite;
at illi exeuntes abierunt in porcos; Et
ecce impetu abiit totus grex per praeceps
in mare; Et mortui sunt in aquis; pasto
res autem fugerunt; Et uenientes in ciuita
tem nuntiauerunt omnia; Et de his qui de
monia habuerunt; Et ecce tota ciuitas
exiit obuiam ihu. Et uiso eo rogauerunt ut
transiret a finibus eorum; / tauit Et ue
X Et ascendens in nauiculam trans fre
nit in ciuitatem suam; Et ecce offerebant
ei paralyticum iacentem in lecto; Et uidens

ihs fidem illorum dixit paralitico con
fide fili remittuntur tibi peccata tua
Et ecce quidam de scribis dixerunt intra
se hic blasfemat Et cum uidisset ihs
cogitationes eorum dixit quid cogitatis ma
la in cordibus uestris quid enim est fa
cilius dicere demittuntur tibi peccata an
dicere surge et ambula ut sciatis autem
quia filius hominis habet potestatem
in terra demittendi peccata tunc ait pa
ralitico surge et tolle lectum tuum et ua
de in domum tuam Et surrexit et abiit
in domum suam uidentes autem turbae
timuerunt et glorificauerunt dm qui de
dit potestatem talem hominibus Et cum
transiret inde ihs uidit hominem seden
tem in teloneo matheum nomine et ait illi
sequere me Et surgens secus est eum ecce
Et factum est discumbente eo in domo
multi publicani et peccatores uenientes

discumbebant cum ihu et discipuli eius
et uidentes farisei dicebant discipulis eius;
quare cum publicanis et peccatoribus
manducat magister uester; at ihs audi
ens ait; non est opus ualentibus medi
cus sed male habentibus; euntes autem
discite quid sit misericordiam uolo et
non sacrificium; non enim ueni uocare
iustos sed peccatores: Tunc accesserunt
ad eum discipuli iohannis dicentes; qua
re nos et farisei ieiunamus frequenter
discipuli autem tui non ieiunant; et ait illis
ihs; numquid possunt filii sponsi lugere
quam diu cum illis est sponsus; uenient
autem dies cum auferetur ab eis spon
sus et tunc ieiunabunt in illis diebus;
Nemo autem committat commissuram
panni rudis in uestimentum uetus; tol
lit enim plenitudinem eius a uestimento
et peior scissura fit; neque mittunt uinum

nouum in utres ueteres· alioquin rum
pentur utres· et uinum effunditur et u
tres peribunt sed uinum nouum in utr
es nouos mittunt et ambo conseruantur·
Haec eo loquente ad eos· ecce prin
ceps unus accedens adorabat eum di
cens; filia mea modo defuncta est sed ue
ni impone manum tuam super eam et
uiuet; et surgens sequebatur eum et disci
puli eius; et ecce mulier quae fluxum san
guinis patiebatur xii· annis accessit retro·
et tetigit fimbriam uestimenti eius; dicebat
enim intra se; si tetigero tantum uestimen
tum eius salua ero; at ihs conuersus· et
uidens eam dixit; confide filia fides tua te
saluam fecit; et salua facta est mulier ex
illa hora· Et cum uenisset ihs in domum
principis· et uidens tibicines· et turbam
tumultuantem dicebat; recedite non est
puella mortua· sed dormit; et diridebant

eum; Et cum ^e^iecta esset turba intrauit
et tenuit manum eius; Et surrexit puella.
Et exiit fama haec in uniuersam terram
illam. Et transeunte inde ihs secuti sunt
eum duo caeci clamantes et dicentes; mi
serere nostri fili dauid; cum autem uenis
set domum accesserunt ad eum duo cae
ci et dicit eis ihs; creditis quia possum hoc
facere uobis; dicunt ei; utique dne; tunc te
tigit oculos eorum dicens; secundum fi
dem uestram fiat uobis; Et aperti sunt
oculi eorum; Et comminatus est illis ihs
dicens; uidete ne quis sciat; illi autem ex
euntes defamauerunt eum in totam terrā
illam; Egressis autem illis. ecce obtulerunt
ei hominem mutum et surdum demoniū
hebentem et eiecto demonio locutus est
mutus et miratae sunt turbae dicentes
numquam apparuit sic in israhel. fa
risei h̄ dicebant in belzebub principe

demoniorum eicit demonia: Et circum
ibat ihs ciuitates omnes castella docens
in sinagogis eorum et praedicans euange
lium regni et curans omnem langorem
et omnem infirmitatem: Uidens autem
misertus est quia erant uexati et
iacentes sicut oues non habentes pas
torem tunc dicit discipulis suis mes
ses quidem multa operarii autem pau
ci rogate autem dnm messis ut mittat
operarios in messem suam: Et conuo X
catis xii discipulis suis dedit illis potes
tatem spirituum inmundorum ut eice
rent eos et curarent omnem langorem
et omnem infirmitatem: Duodecim au
tem apostolorum nomina sunt pri
mus simon qui dicitur petrus et an
dreas frater eius iacobus zebedei et
iohannes frater eius philipus et bar
tholomeus thomas et mattheus publi

canus iacobus alphei et thadeus simon
chananeus et iudas scariothes qui tra
didit eum :· Hos duodecim misit ihs prae
cipiens eis et dicens ciuitates samarita
norum ne intraueritis sed potius ite ad
oues quae perierunt domus israhel
euntes autem praedicate quia adpro
pinquauit regnum caelorum infirmos
curate mortuos suscitate leprosos
mundate demones iecite gratis accipis
tis gratis date nolite possidere aurum
neque argentum neque pecuniam in zo
nis uestris non peram in uia neque duas
tonicas neque calciamenta neque uir
gam dignus est operarius cibo suo in
qua cum que ciuitate aut castellum in
traueritis interrogate quis in ea dignus
sit et ibi manete donec exeatis · intran
tes autem in domum salutate eam di
centes pax huic domui et siquidem

fuerit digna ueniet pax uestra super
eam si autem non fuerit digna pax ues
tra ad uos reuertetur Et qui cum que
non receperit uos neque audierit ser
mones uestros exeuntes foras de do
mo uel de ciuitate uel de castello illo
excutite puluerem de pedibus uestris
amen dico uobis tollerabilius erit ter
zodomorum Et gumorre eorum in die
iudicii quam illi ciuitati uel domui Ecce
Ego mitto uos in medio luporum estote
ergo prudentes sicut serpentes Et sim
plices sicut columbae cauete autem
ab hominibus tradent enim uos in con
cilis Et in sinagogis suis flagillabunt
uos Et ad praesides Et ad regis duce
mini propter me in testimonium illis
Et gentibus Cum autem tradent uos
nolite cogitare quomodo aut quid lo
quemini dabitur enim uobis in illa hora

quid loquamini non enim uos estis qui
loquamini sed sps patris uestri qui lo
quitur in uobis tradet autem frater
fratrem in mortem & pater filium & in
surgent filii in parentes & morte eos
adficient & eritis odio omnibus gentibus
propter nomen meum qui autem perse
uerauerit usque in finem hic saluus
erit· Cum autem persequentur uos in ci
uitate ista fugite in aliam· amen dico uo
bis non consummabitis ciuitates isra
hel donec ueniet filius hominis non est
discipulus super magistrum nec seruus
super dnm suum sufficit discipulo ut
sit sicut magister eius & seruus sicut
dominus eius si patrem familias beelze
bub uocauerunt quando magis domis
ticos eius ne ergo timueritis eos nihil est
enim opertum quod non reuelabitur et
occultum quod non scietur quod dico

uobis in tenebris dicite in lumine et quod
in aure audistis praedicate super tec
ta et nolite timere eos qui occidunt cor
pus animam autem non possunt occi
dere sed potius eum timete qui potest
corpus et animam perdere in gehenna:·
nonne duo passeres asse ueniunt et
unus ex illis non cadet super terram si
ne uoluntate di patris uestri qui in cae
lis est uestri autem capilli capitis omn
es numerata sunt:· Nolite ergo timere eos
multo magis passeribus meliores estis
uos:· Omnis ergo qui confitebitur me
coram hominibus confitebor et ego eum
coram patre meo qui in caelis est / nega
Qui autem negauerit me coram hominib:
bo et ego eum coram patre meo qui in cae
lis est:· Nolite arbitrari quia ueni
pacem in terram mittere est non ueni pa
cem mittere sed gladium:· Ueni enim sepe

perare hominem aduersus patrem
et filiam aduersus matrem suam et nu
rum aduersus socrum suam et inimici
non plus quam me hominis domistici
eius :· Qui amat patrem est me dignus
et qui amat filium aut filiam plusquam
me non est me dignus et qui non accipit
crucem suam et sequatur me non est
me dignus qui inuenit animam suam
perdet illam et qui perdiderit animam
suam propter me inueniet illam qui re
cipit uos me recipit qui recipit me recipit eum
qui me missit :· Qui recipit profetam in no
mine profetae mercedem profetae accipi
et et qui recipit iustum in nomine iusti mer
cedem iusti accipiet :· Et qui cum que po
tum dederit uni ex minimis istis calicem
aquae frigide tantum in nomine disci
puli amen dico uobis non perdet mer
XI cedem suam :· Et factum est cum con

consummasset ihs uerba haec prae
cipiens xii discipulis suis transiit inde
ut doceret et praedicaret in ciuitatibus
eorum. Iohannis autem cum audisset
in uinculis opera xpi mittens de discipu
lis suis euntes dicite tu es qui uenturus
es an alium exspectamus Et respondens
ihs ait illis euntes renuntiate iohanni
quae audistis et uidistis caeci uident
claudi ambulant leprosi mundantur
surdi audiunt et mortui resurgunt et
pauperes euangelizantur ÷ dalizatus
Et beatus est qui in me non fuerit scan
illis autem abeuntibus coepit ihs dicere
ad turbas de iohanne baptista ÷ dicens
Quid existis in desertum uidere harun
dinem uento moueri sed quid existis uidere
hominem mollibus uestibus uestitum
Ecce qui mollibus uestiuntur in do
mibus regum sunt sed quid existis uide

re etiam dico et plus quam profetam
hic est enim de quo scriptum est · tuam
Ecce mitto angelum meum ante faciē
qui praeparabit uiam suam ante te
amen dico uobis non surrexit inter na
tos mulierum maior iohanne babtista·
qui autem minor est in regno caelorum
maior est illo · A diebus autem iohannis
babtistae usque nunc regnum caelorū
uim patitur et uiolenti rapiunt illud·
omnes enim profetae et lex usque ad io
hannem babtistam profetauerunt et si
uultis recipere ipse est helias qui uentu
rus est qui habet aures audiendi au
diat · Cui autem similem aestimabo ge
nerationem istam similis est pueris
sedentibus in foro qui clamantes coae
qualibus dicunt cecinimus uobis et non
saltastis lamentauimus uobis et non
planxistis · Uenit enim iohannis ne

que manducans neque bibens et di
cunt demonium habet uenit filius
hominis manducans et bibens et di
cunt ecce homo uorax et potator uini
publicanorum et peccatorum amicus
et iustificata est sapientia a filis suis:
Tunc coepit exprobrare ciuitatibus
in quibus factae sunt plurimae uirtutes
eius quia non egissent paenitentiam:
Uae tibi bezaida quia si in tyro et sido
ne factae essent uirtutes quae factae
sunt in uobis olim in cilicio et cinere pae
nitentiam egissent uerum tamen dico
uobis tyro et sidoni remisius erit quam
uobis in die iudicii: Et tu capharnaum nū
quid usque ad caelum exaltaueris usq:
ad infernum discendis quia si in sodo
mis factae fuissent uirtutes quae
factae sunt in te forte mansissent usque
in hunc diem uerum tamen dico uobis

quia terrae sodomorum remisius
erit in die iudicii quam uobis: IN illo
tempore respondens ihs dixit confi
teor tibi pater dne caeli et terrae quia
abscondisti haec a sapientibus et pru
dentibus et reuelasti ea paruulis ita
pater quoniam sic fuit placitum ante
te: Omnia mihi tradita sunt a patre
meo et nemo nouit filium nisi pater
neque patrem quisquam nouit nisi
filius et cui uoluerit filius reuelare:
Uenite ad me omnes qui laboratis et
honorati estis et ego reficiam uos tol
lite iugum meum super uos et discite
a me quia mitis sum et humilis corde
et inuenietis requiem animabus ues
tris iugum enim meum suaue est et ho
nus meum leue: IN illo tempore abiit
ihs per sata sabbato discipuli autem
eius essurientes coeperunt uellere spi

cas & manducare· pharisei autem ui
dentes illos dixerunt ei· ecce discipuli tui
faciunt quod non licet eis facere sabba
tis· Et ille dixit eis non legistis quid
fecerit dauid quando esurit & qui cum
eo erant quomodo intrauit in domum
di & panes praepositionis comedit quos
non licebat ei edere neque his qui cum eo
erant nisi solis sacerdotibus aut non
legistis in lege quia sabbatis sacerdo
tes in templo sabbatum uiolant & sine
crimine sunt·· Dico autem uobis quia
templo maior est hic· si autem sciretis
quid est missericordiam uolo & non sa
crificium· Numquam condemnatis setis
innocentes dns est enim filius hominis
etiam sabbati·· Et cum inde transisset
uenit in synagogam eorum· ecce homo erat
manum habens aridam & interrogabant
eum dicentes si licet sabbatis curare ut

accussarent eum. Ille autem dixit illis
quis erit ex uobis homo qui habeat
ouem unam et si ciciderit haec sabba
tis in foueam nonne tenebit et leua
bit eum quanto magis melior est ho
mo oue. Tunc ait homini extende ma
num tuam et extendit manum suam et
restituta est sana sicut altera.
Exeuntes autem pharissei consilium
ebant aduersus eum quomodo eum p
derent. Ihs autem sciens secessit inde
et secuta sunt eum multi et curauit eos
omnes praecipiens eis ne manifestum
eum facerent ut adinpleretur quod dic
tum est per essaiam profetam dicentē
Ecce puer meus quem elegi delectus meus
in quo bene conplacuit animae meae po
nam spm meum super eum et iudicium
gentibus adnuntiabit non contendet ne
que clamabit neque audiet aliquis in pla

teis uocem eius· Arundinem quassat
tam non confringet Et linum fumigans
non extinguet donec eiciat ad uictoriam iu
dicium Et in nomine eius sperabunt gen
tes :· Tunc oblatus est ei homo demoni
um habens caecus et mutus et curauit
eum ita ut loqueretur et uideret et stu
pebant omnes turbae et dicebant num
quid hic est filius dauid ·: Pharisei h
audientes dixerunt hic non eicit demon
nisi in belzebub principe demoniorum
Ihs autem sciens cogitationes eorum dixit
eis omne regnum diuisum contra se de
solatur et omnis ciuitas uel domus
contra se diuisa non stabit si enim sa
tanas satanan eicit aduersus se diuisus
est quomodo ergo stabit regnum eius
Et si ergo in belzebub eicio demones filii
uestri si autem in spu di ego eicio demo
nes igitur peruenit in uos regnum di.

Aut quomodo potest quisquam in
trare in domum fortis et uassa eius
deripere nisi prius alligauerit fortem
et tunc domum illius diripiet ∴ Qui
enim non est mecum contra me est
et qui non congregat dispargit ideo di
co uobis omne peccatum et blasfemia
remittentur hominibus sps autem blas
femia non remittetur et quicumque
dixit uerbum contra filium hominis
remittetur ei qui autem dixerit contra
spm scm non remittetur ei neque in
hoc saeculo neque in futuro ∴/. num aut
Aut facite arboram fructum eius bo
facite arborem malam et fructum eius
malum si quidem ex fructu arbor agnos
citur ∴ Progenies uiperarum quomodo
potestas bona loqui cum sitas mali ∴/. tur
Ex abundantia enim cordis os loqui
bonus enim homo de bono thesauro

profert bona. Et malus homo de malo
thesauro profert mala. Dico autem
uobis quoniam omne uerbum otiosū
quod locuti fuerint homines reddent
rationem pro eo in die iudicii ex uerbis
enim tuis iustificaueris et ex uerbis tuis
condemnaueris. Tunc responderunt
ei quidam de scribis et pharisseis di
centes magister uolumus a te signum
quaerere. Qui respondens ait illis ge
neratio mala et adultera signum que
rit et signum non dabitur ei nisi signum
ionae profetae sicut enim fuit ionas in
uentre caeti tribus diebus et tribus
noctibus sic erit filius hominis in uen
tre terrae tribus diebus et tribus noc
tibus uiri niniuitae surgent in iudicio
cum generatione ista et condempnabunt
eam quia poenitentiam egerunt in prae
dicatione ionae. Et ecce plus quam

54

iona hic regina iusti surget in iudicio cum
generatione ista et condemnabit eam
quia uenit a finibus terrae audire sapien
tiam salamonis et ecce plus quam sala
mon hic. Cum autem ihs inmundus exi
erit ab homine ambulans per loca arida
quaerens requiem et non inuenit. tunc
dicit reuertar in domum meam unde ex
iui et ueniens inuenit eam uocantem sco
pis mundatam et ornatam. tunc ua
dit et adsumit secum septem alios sps
nequiores se et intrantes habitant ibi
et fiunt nouissima hominis illius pei
ora prioribus sic erit generationi huic
pessimae. Adhuc eo loquente ad tur
bas ecce mater eius et fratres eius foris
stabant quaeren loqui cum eo. / et fra
Dixit autem ei quidam ecce mater tua
tres tui foris stant quaerentes loqui
tecum. at ipse respondens dicenti sibi

cat quae est mater mea et qui sunt fra
tres mei extendens manum in discipu
los suos dixit ecce mater mea et fra
tres mei qui cum que enim fecerit uo
luntatem patris mei qui in caelis est ip
se meus frater et soror et mater est
XIII In illo die exiens ihs de domu sedebat
secus mare et congregatae sunt ad eum
turbae multae ita ut in nauicula ascen
dens sederet et omnes stabant in litore
et locutus est multa dicens ∴ ecce exiit
qui seminat seminare et dum seminat
quaedam ceciderunt secus uiam et uene
runt uolucres et comederunt ea ∴/ non
Alia autem ceciderunt in petrosa ubi
habebant terram multam et continuo ex
orta sunt quia non habebant altitudi
nem terrae sole autem orto aestuauerunt
et quia non habebant radicem aruerunt
alia ceciderunt in spinas et creuerunt

spinae et soffocauerunt ea: / et dabant
Alia autem ceciderunt in terram bonam
fructum aliud centissimum aliud sexa
gissimum aliud trigissimum qui habet au
res audiendi audiat: Et accidentes disci
puli dixerunt ei quare in parabulis loque
ris eis qui respondens ait illis quia uo
bis datum est nosse misteria regni cae
lorum· illis autem non est datum· qui enim
habet dabitur ei et habundabit qui au
tem non habet et quod habet auferetur
ab eo ideo in parabulis loquor eis quia
uidentes non uident et audientes non
audiunt neque intellegunt ut adimple
retur eis profetia essaiae dicentis au
ditu audietis et non intellegetis et uiden
tes uidebitis et non uidebitis· incrassa
tum est enim cor populi huius et auri
bus suis grauiter audierunt et oculos
suos concluserunt ne quando oculis ui

deant et auribus audiant et corde in
tellegant et conuertantur et sanem eos
Uestri autem beati oculi qui uident et
aures uestrae quae audiunt ./ ti pro
Amen dico uobis quippe quia mul
phetae et iusti cupierunt uidere quae
uos uidetis et non uiderunt et audire
quae uos auditis et non audierunt.
Uos autem audite parabulam semi
nantis omnis qui audit uerbum regni
et non intellegit uenit malignus et rapit
quod seminatum est in corde eius hic est
qui secus uiam seminatus est. qui autem
super petrosa seminatus est hic est
qui uerbum audit et continuo cum gau
dio accipit illud non habet autem in
se radicem sed est temporalis fac
ta autem tribulatione et persecutione
propter uerbum continuo scandali
zatur qui autem seminatus est in spi

his hic est qui uerbum audit et solli
citudo saeculi istius et fallacia diui
tiarum suffocant uerbum et sine
fructu efficitur· qui uero in terram bo
nam seminatus est hic est qui uerbum
audit et intellegit et fructum adfert et
facit aliud quidem centissimum ÷ /tri
aliud autem sexagissimum porro aliud
ginsimum ÷ Aliam parabulam propos
suit eis dicens simile factum est regnum
caelorum homini qui seminauit bonum
semen in agro suo cum autem dormirent
homines uenit inimicus eius et super se
minauit zezania in medio tritici et abiit ÷
cum autem creuisset herba et fructum
fecisset apparuit zezania· accedentes
autem serui ad patrem familias dixerunt
ei domine nonne bonum semen seminas
ti in agro tuo· unde ergo habet zezani
am et ait illis inimicus homo hoc fe

eat · serui autem dixerunt ei uis imus
et colligimus ea et ait non ne forte col
legentes zezania eradicetis simul cum
eis triticum · sed sinite utraque cresci
re simul usque ad messem et in tempore
messis dicam messoribus meis colligite
primum zezania et colligite ea fascicu
los ad conburendum triticum congrega
in horreum meum :· Aliam parabolam
praeposuit eis dicens simile est regnum
caelorum grano sinapis quod accipiens
homo seminauit in agro suo quod mi
nimum quidem est omnibus seminib:
cum autem creuerit maius est omnib:
oleribus et fit arbor ita ut uolucres cae
li ueniant et inhabitent in ramis eius /cens
Aliam parabolam loquutus est eis di
simile est regnum caelorum fermento
quod acceptum mulier abscondit in
farinae satis tribus donec fermen

tum est totum :- Haec omnia loquutus
est ihs in parabulis ad turbas et sine
parabulis non loquebatur eis ut in
pleretur quod dictum erat per profe
tam dicentem aperiam in parabulis os
meum eructabo absconsa a constituti
one mundi : Tunc dimisis turbis uenit
in domum et accesserunt ad eum discipu
li eius dicentes dissere nobis parabulam
zizaniorum agri qui respondens ait :-
qui seminat bonum semen est filius ho
minis ager autem est mundus · bonum
uero semen hii sunt filii regni · zizania
autem filii sunt nequam :- zabulus
Inimicus autem qui seminauit ea est
messes uero consummatio saeculi est
messores autem angeli sunt · sicut ergo
colliguntur zizania et igni comburun
tur sic erit et in consummatione sae
culi · mittet filius hominis angelos suos

et colligent de regno eius omnia scan
dala et eos qui faciunt iniquitatem
et mittent eos in caminum ignis ibi erit
fletus et stridor dentium· Tunc iusti
fulgebunt sicut sol in regno patris eorū
qui habet aures audiendi audiat· Simi
le est regnum caelorum thesauro ab
scondito in agro quem qui inuenit homo
abscondit et prae gaudio illius uadit
et uendit uniuersa quae habet et emit
agrum illum· Iterum simile est regnum
caelorum homini negotiatori quaerenti
bonas margaritas· inuenta autem una
praetiosa margareta abiit et uendidit
omnia quae habuit et emit eam· Iterum
simile est regnum caelorum saginae
missae in mare et ex omni genere congregan
ti quam cum impleta esset educentes et
secus litus sedentes elegerunt bo nos in
uassa· malos autem foras miserunt

sic erit in consummatione saeculi exibu
nt angeli et seperabunt malos de medio
iustorum et mittent eos in caminum
ignis ibi erit fletus et stridor dentium· in
tellexistis haec omnia dicunt ei etiam ait
illis· ideo omnis scriba doctus in regno cae
lorum similis est omini patri familias
qui profert de tesauro suo nova et vete
ra· et factum est cum consummasset is
tas transit inde ⁘ Et veniens in patriam
suam docebat eos in sinagogis eorum ita
ut mirarentur et dicerent unde huic sa
pientia haec et virtutes nonne hic est
fabri filius et mater eius dicitur maria
et fratres eius iacobus et ioseph et simon
et iudas et sorores eius nonne omnes a
pud nos sunt unde ergo huic omnia ista
et scandalizabantur in eo ihs autem di
xit eis non est profeta sine honore ni
si in patria sua et in domu sua et non

fecit ibi uirtutes multas propter incre
XIV dulitatem illorum In illo tempore audi
uit herodis tetracha famam ihu et ait
pueris suis hic est iohannis babtiza
ipse surrexit a mortuis et ideo uirtutes
operantur in eo Herodis enim tenuit
iohannem et alligauit eum [illegible] uxorem
fratris sui dicebat enim illi iohannis
non licet tibi habere eam et uolens eum
occidere timuit populum quia sicut
profetam eum habebant lia herodi
Die autem natalis herodis saltauit [illegible]
adis in medio et placuit herodi unde
cum iuramento pollicitus est ei dare
quodcumque postulasset ab eo at illa
praemonita a matre sua da mihi inquit
hic in disco caput iohannis babtistae et
contristatus est rex propter iuramentum
et eos qui pariter recumbebant iussit da
ri missitque et decollauit iohannem in

carcere & allatum est caput eius in dis
co & datum est puellae & detulit matri
suae & accedentes discipuli eius tule
runt corpus & sepelierunt illud & ue
nientes nuntiauerunt ihu / nauicula in
Quod cum audisset ihs secessit inde in
locum desertum seorsum & cum audis
sent turbae secutae sunt eum pedestres
de ciuitatibus & exiens uidit turbam mul
tam & misertus est eius & curauit lan
guidos eorum. Uespere autem facto
accesserunt ad eum discipuli dicentes
desertus locus est & hora iam prae
terit dimitte turbas ut euntes in cas
tella emant sibi escas. ihs autem dixit
illis non habent necesse ire date illis
manducare. responderunt ei non ha
bemus hic nisi quinque panes & duos
pisces qui ait illis adferte illos mihi
huc & cum iussisset turbam discumbere

+ plangundi [illegible]

supra foenum acceptis quinque pa
nibus & duobus piscibus aspiciens in
caelum benedixit & fregit dedit discipu
lis suis panes discipuli autem turbis
& manducauerunt omnes & saturati
sunt & tulerunt reliquias duodecim
cofinos fragmentorum plenos man
ducantium autem fuit numerus quin
que milia uirorum exceptis mulieri
bus & paruulis · & statim iussit discipu
los ascendere in nauiculam & praece
dere eum trans fretum donec dimitte
ret turbas · & dimissa turba ascendit
in montem solus orare :/ nauicula
Uespere autem facto solus erat ibi
autem in medio mari iactabatur fluc
tibus erat enim contrarius uentus qu
arta uigilia noctis uenit ad eos ambu
lans super mare & uidentes eum su
per mare ambulantem turbati sunt

dicentes quia fantasma est Et prae
timore clamauerunt statim que ihs
locutus est eis dicens habete fiduciam
ego sum nolite timere :/ si tu es iube
Respondens autem petrus dixit dne
me uenire ad te super aquas at ipse
ait ueni Et discendens petrus de na
uicula ambulabat super aquam ut
ueniret ad ihm uidens uero uentum
ualidum timuit Et cum coepisset mer
gi clamauit dicens dne saluum me
fac Et continuo ihs extendens manum
adpraechendit eum Et ait illi modicae
fidei quare dubitasti :/ sauit uentus
Et cum ascendissent in nauiculam ces
qui autem in nauicula erant ueneru
nt Et adorauerunt eum dicentes uere
filius di es :· Et cum trans fretasse
nt uenerunt in terram genezar Et
cum cognouissent eum uiri loci illius

miserunt in uniuersam regionem il-
lam et obtulerunt ei omnes male ha-
bentes et rogabant eum ut uel fim-
briam uestimenti eius tangerent et
qui cum que tetigerunt salui facti sunt
XV Tunc accesserunt ad eum ab hieru-
solimis scribae et farissei dicentes
quare discipuli tui transgrediuntur
traditionem seniorum non enim la-
uant manus suas cum panem mandu-
cant ipse autem respondens ait illis
quare et uos transgredimini man-
datum dī propter traditionem ues-
tram nam dš dixit honora patrem
et matrem qui maledixerit patri uel
matri morte moriatur. Uos autem
dicitis qui cum que dixerit patri uel
matri munus quod cum que est ex
me tibi proderit et non honorifica-
uit patrem suum aut matrem suā

& irritum fecistis mandatum prop
ter traditionem uestram hipochritae
bene prophetauit de uobis issaias dicens
populus hic labiis me honorat cor autem
eorum longe est a me sine causa
autem colunt me docentes doctrinas
& mandata hominum · & conuocatis
ad se turbis dixit eis audite & intelle
gite non quod intrat in os quo inquinat
hominum sed quod procedit ex ore hoc
quo inquinat hominem · Tunc acceden
tes discipuli eius dixerunt eis quia fa
rissei audito uerbo scandalizati sunt
at ille respondens ait omnis plantat
io quam non plantauit pater meus
caelestis eradicabitur · sinite illos cae
ci sunt duces caecorum caecus autem
si caeco ducatum prestet ambo in foue
am cadent · Respondens autem petr
us dixit ei dissere nobis parabolam

istam at ille dixit adhuc Et uos sine
intellectu estis non intellegitis quia
omne quod in os intrat in uentrem ua
dit Et in secessum emittitur quae au
tem procedunt de ore de corde exeunt
Et ea quo inquinant hominem de corde
enim exeunt Cogitationes malae homi
cidia adulteria fornicationes furta
falsa testimonia blasfemiae haec
sunt quae co inquinant hominem non
lotis autem hominem manducare
non co inquinat hominem· Et egres
sus inde ihs secessit in partes tiri Et
sidonis Et ecce mulier cannania a fini
bus illis egresa clamauit dicens ei mis
serere mei dne fili dauid filia mea ma
le a demonio uexatur qui non respon
dit ei uerbum rogabant eum dicen
tes dimitte eam quia clamat post
nos· ipse autem respondens ait non

sum misus nisi ad oues quae perie
runt domus israhel · Et illa uenit
Et adorabat eum dicens dñe adiuua
me qui respondens ait non est bonũ
sumere panem filiorum Et mittere ca
nibus at illa dixit etiam dñe nam Et ca
tuli edunt de micis quae cadunt de men
sa dominorum suorum · tunc respon
dens ihs ait illi o mulier magna est fi
des tua fiat tibi sicut uis Et sanata
est filia illius ex illa hora ·/· mare ga
Et cum transisset inde ihs uenit secus
liliae Et ascendens in montem sedebat
ibi Et accesserunt ad eum turbae mul
tae habens secum mutos cludos cae
cos debiles Et alios multos Et proiece
runt eos ad pedes eius Et curauit eos
ita ut Et turbae mirarentur uidentes
mutos locentes cludos ambulantes ce
cos uidentes Et magnificabant dm is

rachel IHS autem conuocatis dis
capulis suis dixit misereor turbae
huic quia triduum est in quo perse-
uerant mecum et non habent quod
manducent et dimittere eos ieiunos
nolo ne deficiant in uia et dicunt ei dis
capuli unde ergo nobis in deserto panes
tantos ut saturentur turbae tantae
Et ait illis ihs quod panes habetis at
illi dixerunt septem et paucos pisci
los et praecepit turbae ut discumbe
rent super terram et accipiens ihs uii
panes et pisces et gratias agens fregit
et dedit discapulis suis et discipuli dede
runt dederunt et comederunt omnes et
saturati sunt et quod superfuit de frag
mentis tulerunt uii sportas plenas
erant autem qui manducauerunt qua
tuor milia hominum extra paruulos
et mulieres. Et dimissa turba ascendit

innaviculam & venit in fines ma
gedan & accesserunt pharissei & saddu
cei temptantes & rogaverunt eum ut sig
num de caelo ostenderet eis At ille
respondens ait eis facto vespere dice
tis serenum erit rubicundum est
enim caelum & mane hodie tempes
tas rutilat enim triste caelum faciam
ergo caeli iudicare nostis signa autem
temporum non potestis Generatio ma
la & adultera signum querit & signum
non dabitur ei nisi signum ionae profe
tae & relictis illis abiit & cum venisse
nt discipuli eius trans fretum obliti
sunt panes accipere Qui dixit illis
intuemini & cavete a fermento faris
eorum & sadduceorum quia panes
At illi cogitabant intra se dicentes
non accepimus sciens autem ihs cogita
tiones eorum eorum dixit quid cogitat

tis inter uos modicae fidei quia panes
non habetis nondum enim intellegitis
neque recordamini de quinque panib:
et quinque milibus hominum et quot
cofinos sumpsistis neque VII panes
et quattuor milia hominum et quod spor
tas sumsistis quare non intellegitis
quia non de pane dixi uobis cauete a fer
mento fariseorum et sadduceorum tunc
intellexerunt quia non dixerit cauete
a fermento panium sed a doctrina fa
riseorum et sadducaeorum adtendire
sibi: Uenit autem ihs in partes caessare
philipi et interrogabat discipulos suos di
cens quem me dicunt homines esse filium
hominis at illi dixerunt iohannem bab
tissam alii autem heremiam alii uero
heliam aut unum ex profetis dicit illis
ihs uos autem quem me dicitis esse re
spondens simon petrus dixit tu es xps

7-

filius dī uiui Respondens autem
ihs̄ dixit ei beatus es simon bariona
quia caro et sanguis non reuelauit tibi
sed pater meus qui in caelis est et ego
dico tibi tu es petrus et super hanc pe
tram aedificabo aecclesiam meam et por
tae inferni non praeualebunt aduer
sus eam et tibi dabo claues regni caelo
rum et quodcumque ligaueris super
terram erit ligatum in caelis et quaecum
que solueris super terram erunt solu
ta in caelis· Tunc praecepit discipulis
suis ut nemini dicerent quia ipse esset
ihs xp̄s· Exinde coepit ihs̄ ostendere dis
cipulis suis quia oporteret eum ire
in hirusalimam et multa pati a senio
ribus et scribis et principibus sacerdo
tum et occidi et tertia die resurgere et
adsumens eum petrus coepit increpa
re eum et dicere absit a te dn̄e non erit

tibi hoc qui autem conuersus dixit petro
uade post me satanas scandalum es
mihi quia non sapis ea quae dī sunt
sed ea quae hominum Tunc ihs dixit
discipulis suis si quis uult post me ue
nire abnegat se ipsum sibi & tollat
crucem suam & sequatur me qui enim
uoluerit animam suam saluam facere
perdet eam qui autem perdiderit ani
mam suam propter me inueniet illam
quid enim prodest homini si mundum
uniuersum lucretur animae uero suae
detrimentum patiatur aut quam da
uit homo commotationem pro anima
sua Nam filius hominis uenturus est
in gloria patris sui cum angelis suis &
tunc reddet unicuique secundum ope
ra eius Amen dico uobis sunt qui
dam de his adstantibus quia non
gustabunt mortem donec uideant

viii filium hominis uenientem in regno suo
Et factum est post dies sex adsum
sit ihs petrum et iacobum et iohan
nem fratrem eius et ducit illos in m
ontem excelsum seorsum et trans
figuratus est ante eos et resplendu
it facies eius sicut sol uestimenta autem
eius facta sunt alba sicut nix et ecce
apparuit illis mosses et heleas cum eo
Loquentes respondens autem petr
us dixit ad ihm domine bonum est no
bis hic esse si uis faciamus hic tria
tabernacula tibi unum et mosi unum
et heliae unum adhuc eo loquente
ecce nubs lucida inumbrauit eos et
ecce uox de nube dicens hic est filius
meus dilectus in quo mihi conpla
cui ipsum audite et ecce audientes
discipuli ciciderunt in faciem suam
et timuerunt ualde et accessit ihs

et tetigit eos dixitque eis surgite et
nolite timere leuantes autem oculos
suos neminem uiderunt nisi solum
ihm et discendentibus illis de monte prae
cipit eis ihs dicens nemini dixeritis ui-
sionem donec filius hominis a mortuis re-
surgat et interrogauerunt eum dis
cipuli dicentes quid ergo scribae dicunt
quod heliam oportet primum uenire
at ille respondens ait eis helias iam
uenit et non cognouerunt eum sed fece-
runt in eo quaecumque uoluerunt
sic et filius hominis passurus est
ab eis tunc intellexerunt discipuli
quia de iohanne babtista dixisset eis.
et cum uenisset ad turbas accessit ad
eum homo genibus prouolutus ante
eum dicens dne misserere filio meo
quia lunaticus est et male patitur
nam sepe cadit in ignem et crebro in

acquam et obtuli eum discipulis suis
et non potuerunt curare. Responde-
ns ihs ait o generatio incredula et
peruersa quousque ero uobis cum
usquequo patiar uos adferte illum
ad me et increpauit eum ihs et exiit
ab eo demonium et curatus est puer
ex illa hora. Tunc accesserunt dis
cipuli ad ihm secreto et dixerunt ei qua
re nos non potuimus iecere illum di
cit illis propter incredulitatem uestram.
Amen quippe dico uobis si habu
eritis fidem sicut granum sinapis di
cetis monti huic transi hinc illuc et
transibit et nihil inpossibile erit uo
bis hoc autem genus non iecitur nisi
per orationem et ieiunium. Conuersan
tibus autem eis in galilea dixit eis ihs
filius hominis tradendus est in ma
nus hominum et occident eum et ter

tio die resurget et contristati sunt uehi
menter. Et cum uenissent cafarnaum
accesserunt qui didragma accipieba
nt ad petrum et dixerunt magister ues
ter non soluit didragma ait autem et
cum intrasset in domum praeuenit
eum ihs dicens quid tibi uidetur simon
reges terrae a quibus accipiunt tribu
tum uel censum a filiis suis an ab alie
nis dicente autem illo ab alienis dixit
illi ihs ergo liberi sunt filii ut autem n
scandalizemus eos uade ad mare
et mitte hamum et eum piscem qui pri
mus ascenderit tolle et aperto ore eius
inuenies ibi staterem illum sumens
XVIII da eis pro me et te. In illa hora acces
serunt discipuli ad ihm dicentes quis
putas maior est in regno caelorum
Et aduocans ihs paruulum statuit
eum in medio eorum et dixit amen dico

uobis nisi conuersi fueritis et efficia
mini sicut paruuli non intrabitis in
regnum caelorum qui cum que ergo
humiliauerit se sicut paruulus iste hic
est maior in regno caelorum et qui
susceperit unum paruulum talem
in nomine meo me suscipit Qui au
tem scandalizauerit de pusillis is
tis qui in me credunt expedit ei ut
suspendatur mola assinaria in col
lo eius et demergatur in profundum
maris uae autem mundo huic ab
scandalis necesse est enim uenire
scandala uerum tamen uae homini
illi per quem scandalum uenit/dali
Si autem manus tua uel pes tuus scan
zat te abscide eum et proiece abs te
bonum tibi est ad uitam ingredi debi
lem clodum quam duas manus uel
duos pedes habentem mitti in ignem ae

ternam & si oculus tuus scandali
zat te erue eum & proiece abs te bo
num tibi est uno oculo ad uitam in
trare quam duos oculos habentem
mitti in gechennam ignis· Uidete ne
contemnatis unum ex his pussillis
qui credunt in me dico enim uobis
quia angeli eorum in caelis semper
uident faciem patris mei qui in cae
lis est uenit enim filius hominis sal
uare quod perierat· Quid uobis ui
detur si fuerint alicui centum oues
& errauerit una ex eis nonne relin
quet nonaginta nouem in montibus
& uadet quaerere eam quae errauit &
si contigerit ut inueniat eam amen dico
uobis quia gaudebit super eam ma
gis quam super nonaginta nouem quae
non errauerunt sic non est uoluntas
ante patrem uestrum qui in caelis

est ut pereat unus de pusillis istis ;
Si autem peccauerit in te frater tuus ua
de et corripe eum inter te et ipsum solu
si te audierit lucratus eris fratrem tuu
Si autem non te audierit adhibe tecum
adhuc unum uel duos ut in ore duorum
uel trium testium stet omne uerbum
quod si non audierit eos dic aecclesiae
si autem aecclesiam non audierit sit
tibi sicut ethnicus et publicanus / ligaue
Amen dico uobis quaecumque al
ritis super terram erunt ligata et in cae
lo et quaecumque solueritis super
terram erunt soluta et in caelis Ite
rum dico uobis quia si duo ex uobis
consenserint super terram de omni re
quaecumque petierint fiet illis a
patre meo qui in caelis est ubi enim
sunt duo uel tres congregati in nomi
ne meo ibi sum in medio eorum

Tunc accedens petrus ad eum dixit
dn̄e quotiens in me peccauit frater
meus et dimittam ei usque septies di
cit illi ih̄s non dico tibi usque septuagies
et septies · Ideo adsimilatum est regnū
caelorum homini regi qui uoluit ratio
nem ponere cum seruis suis et cum
coepisset rationem ponere oblatus est
ei unus qui debebat decem milia talen
ta cum autem non haberet unde redderet
iussit eum dn̄s uenundari et uxorem eius
et filios et omnia quae habebat et red
di debitum · procidens autem seruus
ille rogabat eum dicens patientiam
habe in me dn̄e et omnia reddam tibi
misertus est dn̄s serui illius dimissit
eum et debitum dimissit ei egresus autē
ille seruus inuenit unum de conser
uis suis qui debebat ei centum dena
rios et tenens soffocabat eum dicens

84

Redde quod debabis et procedens conser
uus eius rogabat eum dicens patien
tiam habe in me et omnia reddam tibi il
le autem noluit sed abiit et misit eum
in carcerem donec redderet debitum ui
dentes autem conserui eius quae fieba
nt contristati sunt ualde et uenerunt
et narrauerunt dno suo omnia quae
facta fuerant tunc uocauit illum dns
suus et ait illi serue nequam omne debi
tum dimisi tibi quoniam rogasti me
nonne ergo oportuit et te misereri con
serui tui sicut et ego tui misertus sum et
iratus dns eius tradidit eum tortorib:
quoadusque redderet uniuersum de
bitum sic et pater meus caelestis faciet
uobis si non remiseritis unusquisque
fratri suo de cordibus uestris / sermo
xix Et factum est cum consummasset ihs
nes istos migrauit a galilea et uenit in

fines iudeae trans iordanen et secu
tae sunt eum turbae multae et cura
uit eos ibi et accesserunt ad eum fa
rissei temptantes eum et dicentes si licet
homini dimittere uxorem suam qua
cum que ex causa qui respondens ait
eis non legistis quia qui fecit ab initio
masculum et feminam fecit eos et dixit
propter hoc demittet homo patrem et
matrem et adherebit uxori suae et erunt
duo in carne una itaque iam non sunt
duo sed una caro quod ergo ds̄ coniun
xit homo non separet dicunt illi quid
ergo moises mandauit dari libellum re
pudii et demittere ait illis quoniam
moyses ad duritiam cordis uestri per
misit uobis demittere uxores uestras
ab initio autem non sic fuit Dico autē
uobis quia quicumque dimiserit uxo
rem suam nisi ob fornicationem et hac

liam duxerit mechatur & qui dimisam
duxerit mechatur Dicunt ei discipuli
eius si ita est causa hominis cum uxo
re non expedit nubere qui dixit non
omnes capiunt uerbum istud sed
quibus datum est sunt enim eunu
chi qui de matris utero nati sunt & su
nt eunuchi qui facti sunt ab hominib:
& sunt eunuchi qui se ipsos eunuc
hauerunt propter regnum caelorū
qui potest capere capiat. Tunc obla
ti sunt ei paruuli ut manus eis inpone
ret discipuli autem increpabant eis
ihs uero ait eis sinite paruulos &
nolite eos prohibere ad me uenire ta
lium enim est regnum caelorum & cum
inposuisset eis manus abiit inde
& ecce unus accedens ait illi magis
ter bonae quid boni faciam ut habe
am uitam aeternam qui dixit ei quid

me interrogas de bono unus est bo
nus ds si autem uis ingredi ad uitam
serua mandata dicit illi quae ihs au
tem dixit non homicidium facies non
adulterabis non facies furtum non
falsum testimonium dices honora
patrem et matrem et diliges proxi
mum tuum sicut te ipsum dicit ei ado
lescens omnia haec custodiui quid
adhuc mihi deest Ait illi ihs si uis
perfectus esse uade et uende omnia
quae habes et da pauperibus et habe
bis thesaurum in caelo et ueni seque
re me Cum audisset autem adolis
cens uerbum abiit tristis erat enim
habens multas possessiones ihs
autem dixit discipulis suis amen
dico uobis quia diues difficile intra
bit in regnum caelorum et iterum di
co uobis facilius est camellum

per foramen acus transire quam di
uitem intrare in regnum caelorum ::
auditis autem his discipuli mirabantur
et timebant ualde dicentes quis ergo po
terit saluus esse :: Aspiciens autem
ihs dixit illis apud homines hoc inpos
sibile est apud dm autem omnia pos
sibilia sunt tunc respondens petrus
dixit ei ecce nos reliquimus omnia
et secuti sumus te quid erit nobis :: /bis
Ihs autem dixit illis amen dico uo
quod uos qui secuti estis me in gene
ratione cum sederit filius hominis
in sede maiestatis suae :: Sedebitis et
uos super sedes duodecim iudican
tes xii tribus israhel :: Et omnis qui
liquerit domum uel fratres aut
sorores aut patrem aut matrem
aut uxores aut filios aut agros
propter nomen meum centuplum

accipiet et uitam aeternam posse-
debit. Multi autem erunt primi
xx nouissimi et nouissimi primi. Simi
le est regnum caelorum homini pa
tri familias qui exiit primo mane con
ducere operarios in uineam suam con
uentione autem facto cum operariis
ex denario diurno misit eos in uineam
suam et egressus circa horam tertiam
uidit alios stantes in foro otiosos et
illis dixit ite et uos in uineam meam
et quod iustum fuerit dabo uobis illi
autem abierunt iterum autem exiit cir
ca sextam et nonam horam et fecit si
militer inuenit alios stantes et dicit il
lis quid hic statis tota die circa unde
cimam uero exiit et in otiosi dicunt quia
nemo nos conduxit dicit illis ite et uos
in uineam meam cum sero autem fac
sset dicit dñs uineae procura

procuratori suo voca operarios et redde
illis mercedem incipiens a novissimis
usque ad primos. Cum venissent
ergo qui circa undecimam horam
venerant acceperunt singulos dena-
rios. Venientes autem et primi ar-
bitrati sunt quod plus essent ac-
cepturi acceperunt autem et ipsi singulos dena-
rios. Et accipientes murmurabant
adversus patrem familias dicentes
hi novissimi una hora fece-
runt et pares illos nobis fecisti qui
portavimus pondus diei et aestus
At ille respondens uni eorum dixit
amice non facio tibi iniuriam non
ne ex denario convenisti mecum
Tolle quod tuum est et vade volo
autem et huic novissimo dare sicut
et tibi. Aut non licet mihi quod vo-
lo facere an oculus tuus ne

quam est quia ego bonus sum sic erunt
erunt nouissimi primi et primi nouis
simi multi sunt enim uocati pauci
uero electi Et ascendens ihs hierusa
lem adsumpsit duodecim discipulos
secreto et ait illis ecce ascendimus
hierusolimam et filius hominis trade
tur principibus sacerdotum et scribis
et condemnabunt eum morte et tradent
eum gentibus ad deludendum et fla
gillandum et crucifigendum et tertia die
resurget Tunc accessit ad eum mater
filiorum zebedei cum filiis suis adorans
et petens aliquid ab eo qui dixit ei quid
uis ait illi dic ut sedeant hii duo filii
mei unus ad dexteram tuam et unus
ad sinistram in regno tuo Respondens
autem ihs dixit nescitis quid petatis pot
estis bibere calicem quem ego bibiturus
sum dicunt ei possumus ait illis calicem

meum quidem bibeas sedere autem ad
dexteram meam aut ad sinistram non
est meum dare uobis sed quibus pa
ratum est a patre meo ⁘ Et audientes
illi decem indignati sunt de duobus fra
tribus ihs autem uocabit eos ad se et
ait scitis quia gentium principes domi
nantur eorum et qui maiores sunt po
testatem exercent in eos non ita erit in
ter uos sed quicumque uoluerit in
ter uos maior fieri sit uester minis
ter et qui uoluerit inter uos primus es
se erit uester seruus ⁘ Sicut filius ho
minis non uenit ministrari sed minis
trare et dare animam suam redem
ptionem pro multis ⁘ Et egredientibus
eis ab hiericho secuta est eum turba
multa et ecce duo caeci sedentes secus
uiam audierunt quia ihs transiret
et clamauerunt dicentes dne miserere

re nostri fili dauid turba autem in
crepabat eos ut tacerent at illi ma
gis clamabant dicentes dne misere
re nostri fili dauid & stetit ihs & uo
cauit eos & ait quid uultis ut faciam
uobis dicunt illi dne ut aperian
tur oculi nostri misertus autem
eorum ihs tetigit oculos eorum &
confestim uiderunt & secuti sunt eum
XXI Et cum adpropinquassent hieruso
limis & uenissent bethfage ad mon
tem oliueti tunc ihs misit duos discis
apulis dicens eis ite in castellum quod
tra uos est & statim inuenietis asi
nam alligatam & pullum cum ea sol
uite & adducite mihi & si quis uobis
aliquid dixerit dicite quia dns his opus
habet & confestim dimittet eos :/ quod
hoc autem factum est ut impleretur
dictum est per profetam dicentem

dicite filiae sion ecce rex tuus uenit
tibi mansuetus et sedens super asinam
et pullum filium subiugalis· Euntes
autem discipuli fecerunt sic ut praece
pit ihs illis et adduxerunt asinam et
pullum et inposuerunt eis uestimenta
sua et eum super sedere fecerunt plurim
autem turba strauerunt uestimenta sua
in uia alii autem cedebant ramos de arbo
ribus et sternebant in uia· Turbae autem
quae praecedebant et quae sequebant
clamabant dicentes osanna fili dauid
benedictus qui uenturus est in nomine
dni ossanna in altissimis· est uniuer
Et cum intrasset hierusolimis commo
ta ciuitas dicens quis est hic populi au
tem dicebant hic est ihs profeta a naza
reth galileae· Et intrauit ihs in templ
um di et iecebat omnes uendentes et em
entes in templo et mensas numinulario

rum & cathedras uendentium colum
bas euerat & dicit eis scriptum est do
mus mea domus orationis uocabitur
uos autem fecistis illam speloncam la
tronum :· Et accesserunt ad eum caeci &
claudi in templo & sanauit eos· Uiden
tes autem principes sacerdotum &
scribae mirabilia quae fecit & pue
ros clamantes in templo & dicentes os
sanna filii dauid indignati sunt & dix
erunt ei audis quid ista dicunt ihs autē
dixit eis utique numquam legistis quia
ex ore infantium & lactantium perfecis
ti laudem· Et relictis illis abiit foras
extra ciuitatem in bethaniam ibique
mansit mane autem reuertens in ciui
tatem essurit & uidit fici arborem un
am secus uiam & uenit ad eam & nihil
inuenit in ea nisi folia tantum & ait
illi numquam ex te fructus nascatur

insempiternum Et arefacta est conti
nuo ficulnea Et uidentes discipuli mira
ti sunt dicentes quomodo continuo a
ruit ficulnea ∴ Respondens autem ihs
ait eis amen dico uobis si habueritis fidē
Et non haesitaueritis non solum de ficul
nea facietis sed et si monti huic dixeritis
tolle te et iacta te in mare fiet ∴ / oratio
Et omnia quaecumque petieritis in
ne credentes accipietis ∴ Et cum uenisset
in templum accesserunt ad eum docen
tem principes sacerdotum et seniores po
puli dicentes in qua potestate haec facis
aut quis tibi dedit hanc potestatem res
pondens ihs dixit illis interrogabo uos
Et ego unum sermonem quem si dixeritis
mihi Et ego uobis dicam in qua potestat
haec facio babtismum iohannis unde
erat e caelo an ex hominibus at illi co
gitabant inter se dicentes si dixerimus

e caelo dicet nobis quare ergo non cre
didistis illi si autem dixerimus ex homi
nibus timemus turbam omnes enim
habebant iohannem sicut profetam
Et respondentes ihu dixerunt nescimus
ait illis Et ipse nec ego dico uobis in qua
potestate haec facio :· Quid autem uo
bis uidetur homo habebat duos fili
os Et accedens ad primum dixit fili ua
de hodie operare in uinea mea ille r
respondens ait nolo postea autem
paenitentiam motus habiit accedens
autem ad alterum dixit similiter at il
le respondens ait eo dne Et non iuit
quis ergo ex duobus fecit uoluntatem
patris dicunt nouissimus ·/· puplica
Dicit illis ihs amen dico uobis quia
ni Et meretrices praecedunt uos in reg
no di uenit enim ad uos iohannis in
uia iustitiae Et non credidistis ei pu bli

cani autem & meretrices crediderunt
ei· uos autem uidentes nec poenitentia
am habuistis postea ut crederetis ei·
Aliam parabulam audite homo er
at pater familias qui plantauit uine
am & sepem circum dedit ei & fodit in
ea turcular & aedificauit turrem & lo
cauit eam agricolis & peregre profectus
est cum autem tempus fructuum adpro
pinquasset missit seruos suos ad agri
colas ut acciperent fructus eius agrico
lae adpraehensis seruis eius alium in
ciderunt alium occiderunt alium uero
lapidauerunt iterum missit alios ser
uos plures prioribus & fecerunt illis
similiter nouissime autem missit ad eos
filium suum dicens uerebuntur filiũ
meum agricule autem uidentes filium
dixerunt inter se hic est heres uenite
occidamus eum & habebimus heriditatẽ ius

eius et adpraehensum eum iecerunt
extra vineam et occiderunt. cum ergo ve
nerit dn̄s vineae quid faciet agricolis illis
aiunt illi malos male perdet et vineam
locabit aliis agricolis qui reddant ei fruc
tum temporibus suis. dicit illis ih̄s num
quam legistis in scripturis lapidem quem
reprobaverunt aedificantes hic factus ÷
in caput anguli a dn̄o factus est istud hoc
est mirabile in oculis nostris ideo dico vo
bis quia auferetur a vobis regnum dī et
dabitur genti facienti fructus eius et qui
ciciderit super lapidem istum confrin
getur super quem vero ciciderit conteret
eum. Et cum audissent principes sacer
dotum et farissei parabulas eius cogno
verunt quod de ipsis diceret et quaeren
tes eum tenere timuerunt turbas quo
niam sicut profetam eum habebant
XXII Et respondens ih̄s dixit iterum in para

rabulis eis dicens simile factum est
regnum caelorum homini regi qui fecit
nuptias filio suo et misit seruos suos
uocare inuitatos ad nuptias et noleba
nt uenire iterum missit alios seruos di
cens dicite inuitatis ecce prandium meū
paraui tauri mei et altilia occisa et om
nia parata uenite ad nuptias illi autē
neglexerunt et abierunt alius in uil
lam suam alius uero ad negotiatio
nem suam reliqui uero tenuerunt ser
eius et contumilia adfectos occideru
nt rex autem cum audiss iratus est
et misis exercitibus suis perdidit homi
cidas illos et ciuitatem illorum succen
dit tunc ait seruis suis nuptiae quidē
paratae sunt sed qui inuitati erant
non fuerunt digni ite ergo ad exitus ui
arum et quos cum que inueneretis uo
cate ad nuptias et egresi serui eius in

uias congregauerunt omnes quos inue-
nerunt malos et bonos et impletae sunt
nuptiae discumbentium· Intrauit autem
rex ut uideret discumbentes et uidit ibi
hominem non uestitum ueste nuptiali
et ait illi amice quomodo huc intrasti
non habens uestem nuptialem at ille
obmutuit tunc dixit rex ministris liga-
tis manibus et pedibus mittite eum in
tenebras exteriores ibi erit fletus et
stridor dentium multi autem sunt
uocati pauci uero electi / fecerunt
Tunc abeuntes farissei consilium
ut caperent eum in sermone et mittunt
ei discipulos suos cum herodianis di-
centes magister scimus quia uerax es
et uiam dī in ueritate doces et non est
tibi cura de aliquo non enim respicit
ad personam hominum dic ergo nobis
quid tibi uidetur licet censum dari

cessari aut non cognita autem ihs
nequitia eorum ait quid me temp
tatis hypochritae ostendite mihi num
misma census at illi obtulerunt ei
denarium et ait illis ihs cuius est
imago haec et superscriptio dicunt
ei cessaris cessari et quae sunt di do
et audientes mirati sunt et relicto eo
abierunt. In illo die accesserunt ad
eum saducei qui dicunt non esse resur
rectionem et interrogauerunt eum dic
entes magister moises dixit si quis mor
tuus fuerit non habens filium ut edu
cat frater eius uxorem illius et susci
tet semen fratri suo. erant autem autem
apud nos septem fratres et primus ux
ore ducta defunctus est et non habens
semen reliquit uxorem suam fratri suo
similiter secundus et tertius usque
ad septimum nouissime autem omniū

& mulier defuncta est in resurrectione
ergo cuius erit de septem uxor omnes enim
habuerunt eam. Respondens autem ihs
ait illis erratis nescientes scripturas
neque uirtutem dī in resurrectione er
go neque nubent neque nubentur se
derunt sicut angli dī in caelo de resur
rectione autem mortuorum non legistis
quod dictum est a dno dicente uobis ego
sum ds abracham & ds iacob & ds isac
non est ds mortuorum sed uiuentium
& audientes turbae mirabantur in doc
trina eius. Farissei autem audientes
quod silentium inpossuisset saduceis
conuenerunt in unum ad eum & inter
rogauit eum unus ex eis legis doctor
temtans eum magister quod est manda
tum magnum in lege. ait illi ihs diliges
dnm dm tuum in toto corde tuo & in to
ta anima tua in tota mente tua hoc

est maximum et primum mandatum
secundum autem simile est huic dile-
ges proximum tuum sicut te ipsum in
his duobus mandatis uniuersa lex
pendet et profetae :- Congregatis autem
farisseis interrogauit eos ihs dicens
quid uobis uidetur de xpo cuius filius
est dicunt ei dauid ait illis quomodo er
go dauid in spu uocat eum dnm dicens
dixit dns dno meo sede ad dexteris meis do
nec ponam inimicos tuos scabillum pe
duum tuorum :- Si ergo dauid uocat eum
dnm quomodo filius eius est et nemo po
test respondere ei uerbum neque ausus
fuit quisquam ex illa die eum amplius in
xviii terrogare :- Tunc ihs locutus est ad tur
bas et ad discipulos dicens super cathe
dram moisi sederunt scribae et farissei
omnia ergo quae cumque dixerint uobis
seruate et facite secundum opera uero

eorum nolite facere dicunt enim et non
faciunt: Alligant enim onera grauia
et inportabilia et inponunt in humeros
hominum digito autem suo nolunt ea
mouere: Omnia uero opera faciunt
ut uideantur ab hominibus dilatant
enim filacteria sua et magnificant fim
brias amant autem primos recubitos
in caenis et primas cathedras in sinago
gis et salutationes in foro et uocari ab
hominibus rabbi: Uos autem nolite
uocari rabbi unus enim est magister
uester omnes autem uos fratres estis
et patrem nolite uocare uobis super
terram unus enim est pater uester qui
in caelis est nec uocemini magistri quia
magister uester unus est xps: / ter uest
Qui maior est uestrum erit minis
ter qui autem se exaltauerit humilia
bitur et qui se humiliauerit exaltabitur

uitur. Uae autem uobis scribae et
farissei hippocritae quia claudiatis reg
num caelorum ante hominis uos autē
non intratis nec intro euntes sinetis intra
re. Uae uobis scribae et farissei hi
pochritae quia circumitis mare et aridā
ut faciatis unum prosilitum et cum fue
rit factus facitis eum filium gechennae
duplo quam uos. uae uobis duces cae
quid dicitis qui cum que iurauerit in tem
plum nihil est qui autem iurauerit in
aurum templi debitor est stulti et cae
quid enim maius est aurum an templū
quod scā ficat aurum et qui cum que iu
rauerit in altare nihil est qui autem iu
rauerit in dono quod est super illud
debitor est caea quid enim maius est do
num an altare quod scā ficat donum
qui ergo iurat in altare iurat in eo et in
omnibus quae super illud sunt et qui

iurauerit in templo iurat in illo et in eo
qui habitat in ipso et qui iurat in caelo
iurat in throno di et in eo qui sedet super
eum :· Uae uobis scribae et farissei hi
pochritae quia decimatis mentem et ane-
tum et ciminum et reliquistis quae
grauiora sunt legis iudicium et misericor
diam et fidem haec oportuit facere et il
la non omittere :· Duces caeci excolen
tes culicem camellum autem gluttie
ntes· Uae uobis scribae et farissei
hippochritae quia mundatis quod de
foris est calicis et parabsidis intus h
pleni sunt rapina et inmunditia fa
risseae caece munda prius quod intus
est calicis et parabsidis ut fiat id quod
de foris est mundum :· Uae uobis scri
bae et farissei hipochritae quia similes es
tis sepulchris dealbatis quae a foris
apparent hominibus speciosa intus uero

plenae sunt ossibus mortuorum & om
ni spurcitia sic & uos aforis paretis
quidem hominibus iusti intus autem
pleni estis hypochrisi & iniquitate
Uae uobis scribae & farisaei hipochri
tae qui aedificatis sepulchra profeta
rum & ornatis monumenta iustorum
& dicitis quia si fuissemus in diebus pa
trum nostrorum non essemus socii eo
rum in sanguine profetarum itaque
testimonium estis uobis metipsis quia
filii estis eorum qui profetas occiderunt
Et uos inplete mensuram patrum ues
trorum serpentes genimina uiperarū
quomodo fugietis a iudicio gehennae
Ideo ecce mitto ad uos profetas & sapi
entes & scribas & ex illis occidetis & cruci
figetis & ex illis flagillabitis in sina
gogis uestris & persequemini de ciuita
te in ciuitatem ut ueniat super uos

omnis sanguis iustus qui effus
sus est super terram a sanguine
abel iusti usque ad sanguinem zacha
riae filii barachiae quem occidistis in
ter templum et altare amen dico uo
bis ueniet haec omnia super genera
tionem istam :· Hirusalem quae occidis
profetas et lapidas eos qui ad te missi
sunt quotiens uolui congregare filios
tuos quem admodum gallina congre
gat pullos suos sub alas suas et nolu
isti ecce relinquetur uobis domus ues
tra deserta dico enim uobis non me ui
debitis amodo donec dicatis benedictus
XXIV qui uenit in nomine dni :· Et egressus
ihs de templo ibat et accesserunt disci
puli eius ut ostenderent ei aedificatio
nes templi ipse autem respondens dix
it illis uidetis haec omnia amen dico
uobis non relinquetur hic lapis super

lapidem qui non distruatur :- / ueti
Sedente autem illo super montem oli
accesserunt ad eum discipuli secre
to dicentes dic nobis quando haec erunt
& quod signum aduentus tui & consum
mationis saeculi & respondens ihs
dixit eis uidete ne quis uos seducat
multi enim uenient in nomine meo di
centes ego sum xps & multos seducent
audituri autem estis proelia & opinio
nes proeliorum uidete ne turbemini op
ortet enim haec fieri sed nondum est fi
nis consurget enim gens in gentem & reg
num in regnum & erunt pestilentiae &
fames & terrae motus per loca haec h
omnia initia sunt dolorum :- Tunc tra
dent uos in tribulationem & occident
uos & eritis omnibus gentibus propter
nomen meum Tunc scandalizabunt
multi & in uicem tradent & odio habe

bunt inuicem & multi seodo profetae sur
gent & seducent multos & quoniam ha
bundabit iniquitas refrigerescet caritas
multorum qui autem permanserit usque
in finem hic saluus erit :· Et praedicabi
tur hoc euangelium regni in uniuerso or
be in testimonium omnibus gentibus &
tunc ueniet consummatio :· Cum ergo ui
deretis abhominationem desolationis
quae dicta est a danielo profeta stan
tem in loco sco qui legit intellegat :/ tes
Tunc qui in iudia sunt fugent in mon
& qui in tecto non descendat tollere
aliquid de domu sua & qui in agro
non reuertatur tollere tunicam suā
Uae autem praegnantibus & nutrien
tibus in illis diebus · Orate autem ut
non fiat fuga uestra hieme uel sabba
to · Erit enim tunc tribulatio magna qua
lis non fuit ab initio mundi usque mo

ad neque fiet. Et nisi breuiati fuiss
ent dies illi non fieret salua omnis ca
ro sed propter electos breuiabuntur
dies illi. Tunc si quis uobis dixerit
ecce hic xps aut illic nolite credere.
Surgent enim pseudo xpi et pseudo prophe
tae et dabunt signa magna et prodigia
ita ut in errorem inducantur si fieri pot
est etiam electi. Ecce praedixi uobis. Si er
go dixerint uobis ecce in deserto est no
lite exire ecce in penetrabilibus nolite
credere. Sicut enim fulgur exit ab oriente
et paret usque in occidente ita erit
et aduentus filii hominis. Ubi cumque
fuerit corpus illic congregabuntur a
quilae. Statim autem post tribulatio
nem dierum illorum sol obscurabitur
et luna non dabit lumen suum et stellae
cadent de caelo et uirtutes caelorum
commouebuntur. Et tunc parebit signum

filii hominis in caelo et tunc plan
gent se omnes tribus terrae et uidebunt
filium hominis uenientem in nubibus cae
li cum uirtute multa et maiestate
et mittet angelos suos cum tuba et uoce
magna et congregabunt electos eius a qua
tuor uentis et a summis caelorum usq;
ad terminos eorum. Ab arbore autem
fici discite parabulam cum iam ramus
eius tener fuerit et folia nata sciatis quia
prope est aestas ita et uos cum uidere
tis haec omnia scitote quia prope
est in ianuis. amen dico uobis quia non
praeteribit haec generatio donec omnia
haec fiant caelum et terra transibu
nt uerba uero mea non praeteribunt.
De die autem illa et hora nemo scit
neque angeli caelorum nisi pater so
lus. Sicut autem in diebus noe ita
erat ante diluuium comedentes et bibentes

et nubentes et nuptum tradentes us
que ad eum diem quo intrauit in ar
cam noe et non cognouerunt donec ue
nit diluuium et tulit omnes ita erit
et aduentus filii hominis Tunc duo
erunt in agro unus adsumetur et unus
relinquetur duae molentes in mola una
adsumetur et una relinquetur uigila
te ergo quia nescitis qua dns uester uen
turus sit illud autem scitote quoniam
si sciret pater familias qua hora fur
uenturus esset uigilaret utique et non si
neret perfodiri domum suam ideoque
et uos estote parati quia nescitis qua
hora filius hominis uenturus est quē
Quis nam fidelis est seruus et prudens
constituit dominus suus super famili
am suam ut det illis cibum in tempore
Beatus ille seruus quem cum uenerit
dns eius inuenerit sic facientem amen

dico uobis quoniam super omnia
bona sua constituet eum. Si autem
dixerit malus seruus ille in corde suo
moram facit dñs meus uenire & coepe
rit percutere conseruos suos manducet
autem & bibet cum ebreis ueniet dñs ser
ui illius in die qua non sperat & hora
qua ignorat & diuidet eum partemque
eius ponet cum hippochritis illic erit
XXV fletus & stridor dentium. Tunc simile
erit regnum caelorum x. uirginibus qu
ae accipientes lampades suas exierunt
obiam sponso & sponsae quinque autem
ex eis erant fatuae & quinque pruden
tes sed quinque fatuae acceptis lampa
dibus non sumpserunt oleum secum
prudentes uero acciperunt oleum in
uassis suis cum lampadibus moram
autem faciente sponso dormitaue
runt omnes & dormierunt media n

nocte clamor factus est ecce spon
sus uenit exite obiam ei tunc surrex
erunt omnes uirgines ille et ornaue
runt lampades suas fatuae autem sa
pientibus dixerunt date nobis de oleo
uestro quia lampades nostrae extin
guntur respondens autem prudentes
dicentes non ne forte non sufficiat nobis
et uobis ite potius ad eos uendentes et
emite uobis dum autem irent emere ue
nit sponsus et quae paratae erant intra
uerunt cum eo ad nuptias et clausa est
ianua nouissime ueniunt et reliquae uir
gines dicentes dne dne aperi nobis at ille
respondens ait amen dico uobis quod
nescio uos uigilate itaque quia nescitis
diem neque horam. Sicut homo peregre
proficiscens uocauit seruos suos et tra
didit illis bona sua. Et uni dedit quin
que talenta alii autem duo alii uero

unum uni cuique secundum opera sua
& profectus est statim abiit autem qui
quinque talenta acceperat & operatus
est in eis & lucratus est alia duo qui
quinque similiter & qui duo acceperat
lucratus est alia duo qui autem unum
acceperat habens fodit in terram & ab
scondit pecuniam dn̄i sui post mul
tum uero temporis uenit dn̄s seruo
rum illorum & possuit rationem cū
eis & accedens qui quinque talenta
acceperat obtullit alia quinque tal
lenta dicens quinque talenta mihi tra
didisti ecce alia quinque super lucra
tus sum ait illi dn̄s eius euge serue bo
ne & fidelis quia super pauca fuisti
fidelis super multa te constituam intra
in gaudium dn̄i tui accessit alter & qui
duo talenta acceperat & ait dn̄e duo ta
lenta tradidisti mihi ecce alia duo lu

cratus sum ait illi dn̄s eius euge ser
ue bone & fidelis quia super pauca
fuisti fidelis super multa te constituam
intra in gaudium dn̄i tui accedens h-
& qui unum talentum acceperat ait
dn̄e scio quia homo durus es metis ubi
non seminas & congregas ubi non spa
rsisti & timens ego abii & abscondi
talentum tuum in terra ecce habes
quod tuum respondens autem dn̄s dix
it ei serue male & piger sciebas quia
meto ubi non semino & congrego ubi non
sparsi oportuit ergo te committere
pecuniam meam nummulariis & ue-
niens ego recepissem utique quod meū
est cum ussura tollite itaque ab eo
talentum & date ei qui habet decem
talenta: Omni habenti dabitur & ha
bundabit ei autem qui non habet &
quod uidetur habere auferetur ab eo

te in tenebras exteriores illic erit fle
tus et stridor dentium. Cum autem
uenerit filius hominis in maiestate
sua et omnes angeli cum eo tunc sedebit
super sedem maiestatis suae et congre
gabuntur ante eum omnes gentes et se
parabit eos ab inuicem sicut pastor
segregat oues ab hedis et statuet oues
quidem a dextris haedos autem a sinis
tris tunc dicet rex his qui a dextris eius
erunt. Uenite benedicti patris mei pos
sedite regnum paratum uobis a consti
tutione mundi. essuriui enim et dedistis
mihi manducare. sitiui et dedisti mihi
bibere. hospes eram et collegistis me. nu
dus et operuistis me. infirmus et uisitas
ti me. in carcere eram et uenistis ad me.
Tunc respondebunt ei iusti dicentes
dñe quando te uidimus essurientem
et pauimus sitientem et dedimus tibi

potum quando autem te uidimus
hospitem et collegimus te aut nudum
et co operuimus aut quando te uidimus
infirmum aut in carcerem et uenimus
ad te et respondens rex dicit illis amen
dico uobis quamdiu fecistis uni de his
fratribus meis minimis mihi fecistis·
tunc dicet his qui a sinistris erunt dis
cedite a me maledicti in ignem aeternum
qui praeparatus est diabulo et angelis
eius essuriui enim et non dedistis mihi
manducare sitiui et non dedistis mihi
potum hospes eram et non collegistis
me nudus et non operuistis me infirm
us et in carcere et non uissitastis me ·/· ndo
Tunc respondebunt et ipsi dicentes qua
te uidimus essurientem aut sitientem aut
hospitem aut nudum aut infirmum uel
in carcerem et non ministrauimus tibi· tunc
respondebit illis dicens amen dico uobis

quamdiu non fecistis uni de minoribus
his nec mihi fecistis. Et ibunt hii in su
plicium aeternum iusti autem in uitam
xiiii aeternam: Et factum est cum consum
masset ihs sermones hos omnes dixit
discipulis suis scitis quia post biduum
pascha fiet et filius hominis tradetur
ut crucifigatur tunc congregati sunt prin
cipes sacerdotum et seniores populi in a
trium principes sacerdotum qui dice
batur caiphas et consilium fecerunt ut
ihm dolo tenerent dicebant autem non
in die festo ne forte tumultus fieret in po
pulo: Cum autem esset ihs in bethania
in domu simonis leprosi accessit ad eum
mulier habens albastrum unguenti pre
tiosi et effudit super capud eius recumbe
nte ipso uidentes autem discipuli indig
nati sunt dicentes ut quid perditio haec
potuit enim istud uenundari pretio

multo et dari pauperibus sciens autem
ihs ait illis quid molesti estis mulieri
bonum opus operata est in me nam
semper pauperes habebitis uobis cum
me autem non semper habebitis // cor
Mittens enim haec unguentum hoc in
pus meum ad sepeliendum me fecit :
amen dico uobis ubi cum que praedi
catum fuerit hoc euangelium in toto
mundo dicetur et quod haec fecit in me
moriam eius : Tunc abiit unus de duo
decim qui dicitur iudas scarioth ad
principes sacerdotum et ait illis quid
uultis mihi dare et ego uobis eum tra
dam at illi consituerunt ei triginta ar
genteos et exinde quaerebat oportunita
tem ut eum traderet : Prima autem
die azemorum accesserunt discipuli ad
ihm dicentes ubi uis paremus comedere
pascha at ihs dixit ite in ciuitatem ad

quendam et dicite ei magister dicit tem
pus meum prope est apud te facio pas
cha cum discipulis meis Et fecerunt dis
cipuli sicut constituit illis ihs et praepa
raverunt pascha :- / decim discipulis suis
Vespere autem facto discubuit cum duo
Et manducantibus illis dixit amen dico
vobis quia unus vestrum me tradet :-
Et contristati sunt nimis coeperunt sin
guli dicere numquid ego sum dne :- Qui
bus ille respondens dixit qui intinguit
mecum manum in parapside hic me
tradet filius quidem hominis vadit
sicut scriptum est de eo · vae autem illi
per quem filius hominis tradetur bo
num erat nonnatus hominem · respon
dens autem iudas qui traditurus eum
erat dixit numquid ego sum rabbi ait
illi ihs tu dixisti ipsis autem mandu
cantibus accipit ihs panem et bene

dixit ac fregit & dedit discipulis suis
dicens accipite & manducate hoc est
corpus meum & accipiens calicem gra
tias egit & dedit illis dicens bibite ex hoc
omnes hic est enim sanguis meus nobi
testamenta qui pro multis effundetur
in remisionem peccatorum dico autem
uobis quia non bibam amodo de hoc
genimine uitis usque in illum diem
quo illud bibam uobiscum nouum in
regno patris mei & ymno dicto exieru
nt in montem oliueti · Tunc dixit ihs
discipulis suis omnes uos scandalū
patiemini in me in ista nocte scriptum
est percutiam pastorem & dispergent'
oues gregis sui sed cum resurrexero prae
cedam uos in galileam respondens au
tem petrus dixit & si omnes scandali
zati fuerint in te ego numquam scanda
lizabor dicit illi ihs amen dico tibi quod

in hac nocte antequam gallus cantet
ter me negabis· ait illi petrus etiam si
oportuerit me mori tecum non te negabo
similiter et omnes discipuli dixerunt ∴
tunc uenit ihs cum illis in agrum qui di
citur gezamani et dicit discipulis suis
sedete hic donec eam illuc orare et ad
sumpto petro et duobus filiis zebedei coe
pit contristari et meaus esse· tunc dicit
illis tristis est anima mea usque ad mor
sustinete hic et uigelate mecum et progres
sus procedit in faciem suam orans et di
cens pater si fieri potest transeat a me
calix iste· uerum tamen non sicut ego uo
lo sed sicut tu uis et uenit ad discipulos
suos et inuenit eos dormientes et dicit
petro sic non potuistis una hora uigila
re mecum· uigilate et orate ne intretis
in temptationem ∴ Sps quidem prumtus
est caro autem infirma· iterum secun

do habiit & horauit dicens pater mihi
si non potest hic calix transire nisi
bibam illum fiat uoluntas tua & uenit
iterum & inuenit eos dormientes erant
enim oculi eorum grauati & relictis illis
iterum abiit & orauit tertio eundem ser
monem dicens. Tunc uenit ad discipulos
suos & dicit illis dormite iam & requies
cite ecce adpropinquauit hora & filius
hominis tradetur in manus peccatorum
surgite eamus ecce adpropinquauit
qui me tradet. Ad huc ipso loquente
ecce iudas unus de duodecim uenit & cum
eo turba multa cum gladis & fustibus
missi a principibus sacerdotum & senio
ribus populi. Qui autem tradidit eum
dedit illis signum dicens quem cumque
osculatus fuero ipse est tenete eum & con
festim accedens ad ihm dixit aue rabbi
& osculatus eum dixitque illi ihs amice

ad quod uenisti · tunc accesserunt
& manus inicerunt in ihm & tenuerunt
Et ecce unus ex his qui erant cum ihu ex
tens manum & exemit gladium & percu
tiens seruum principis sacerdotum
amputauit auriculam eius · tunc ait il
li ihs conuerte gladium tuum in locum
suum omnes enim qui acceperint gla
dium in gladio peribunt an putas quia
non possum rogare patrem meum &
exabebit mihi modo plus quam xii · legio
nes angelorum quomo ergo inplebunt
scripturae quia sic oportet fieri · In illa
hora dixit ihs turbis tamqu ad latronem
uenistis cum gladiis & fustibus conpre
hendere me cotidie apud uos sedebam
docens in templo & non me tenuistis hoc
autem totum factum est ut implerent
tur scripturae profetarum · Discipuli
omnes relicto eo fugerunt [illegible]

128

tes ihm duxerunt ad caifan principem
sacerdotum ubi scribae & seniores
conuenerunt· petrus autem sequeba
tur eum a longe usque in atrium prin
cipes sacerdotum & ingressus in atrio
sedebat cum ministris ut uideret finē
rei·:· Principes autem sacerdotum &
omne concilium querebant falsum
testimonium contra ihm ut eum morti
traderent & non inuenerunt eum & cum
multi falsi testes accesserent· Nouissi
me autem uenerunt duo falsi testes &
dixerunt hic dixit possum distruere
templum di & post triduum aedifica
re illud surgens princeps sacerdotum
ait illi nihil respondes ad ea quae is
ti testificatur aduersum te· ihs autem
tacebat & princeps sacerdotum ait
illi adiuro te per dm uiuum ut dicas
nobis si tu es xps filius di dicit illi ihs

tu dixisti :· Uerumtamen dico uobis
amodo uidebitis filium hominis se-
dentem a dexteram uirtutis et ueni
entem in nubibus caeli· Tunc princeps
sacerdotum sacerdotum scidit uesti
menta sua ait blasfemauit quid ad
huc egemus testibus ecce nunc audistis
tis blasfemiam quid uobis uidetur
respondentes dixerunt reus est mor
tis :· Tunc expuerunt in faciem eius et co
laphis eum ceciderunt alii autem pal
mas in faciem eius dederunt dicentes pro
fetiza nobis xpe quis est qui te percus
sit :· Petrus uero sedebat foris in atrio
et accessit ad eum una ancilla dicens
et tu cum ihu galileo eras at ille nega
uit coram omnibus dicens nescio quid
dicis :· Exeunte autem illo ianuam uidit
eum alia et ait his qui erant ibi et hic
erat cum nazareno et iterum negauit

cum iuramento dicens quia non no
ui hominem & post pussillum acces
serunt qui stabant & dixerunt petro
uere tu ex illis es nam & loquella tua
manifestum te facit· Tunc coepit de
testari & iurare quia non nouissent
hominem & continuo gallus cantauit
& recordatus est petrus uerbi ihu quod
dixerat prius quam gallus cantet ter
me negabis & egressus foras amaris
xxvii sime fleuit· Mane autem facto consi
lium fecerunt omnes principes sacer
dotum & omnes populi aduersus ihm
ut morti traderent & uinctum adduxe
runt eum· & tradiderunt pontio pila
to praesidi· Tunc uidit iudas qui eum
tradidit quia damnatus est paene
tentia ductus retulit triginta argen
teos principibus sacerdotum & seni
oribus dicens peccaui tradens

sanguinem iustum · Et illi dixerunt
quid ad nos tu uideris Et proiectis se
suspendit · Tunc principes sacerdo
tum acceptis argenteis dixerunt non
licet eos mittere in corban quia prae
tium sanguinis est · Consilio autem ini
to emerunt ex illis agrum figuli in se
pulturam perigrinorum propter hoc
uocatus est ager ille achel demach id
est ager sanguinis usque in hodiernum
diem · Tunc impletum est quod dictum
est per heremiam profetam dicentem
Et acceperunt triginta argenteos preti
um adpraetiati quem adpraetiauerunt
filii israhel Et dederunt eos in agrum
figuli sicut constituit mihi dns / inter
Ihs autem stetit ante praesidem Et
rogauit eum praeses dicens tu es
rex iudeorum dicit ei ihs tu dicis Et cum
accussaretur a principibus sacerdotum

Et senioribus nihil respondit. Dicit
illi pilatus non audis quanta aduer
sum te dicunt testimonia. Et non res
pondit ei ad ullum uerbum ita ut mi
raretur praesis uehementer. Per
diem autem sollemnem consuerat
praesis dimittere populo unum uinc
tum quem uoluissent. habebant autem
tunc uinctum quem uoluissent insignē
qui dicebatur barabbas. Congregatis
ergo illis dixit pilatus quem uultis demit
tam uobis barabban an ihm qui dicit(ur)
xps sciebat enim quod per inuidiam
tradidissent eum. Sedente autem illo pro
tribunali missit ad illum uxor eius di
cens nihil sit tibi et iusto illi multa enim
passa sum hodie per uisum per illum.
Principes autem sacerdotum et senio
res persuasserunt ut peterent bara
ban ihm uero perderent. respondens

autem praesis ait illis quem uultis
uobis de duobus demitti at illi dixer
unt barabban: Dixit illis pilatus quid
igitur faciam de ihu qui dicitur xps di
cunt omnes crucifigatur ait illis prae
sis quid enim mali fecit at illi magis
clamabant dicentes crucifigatur: Uidens
autem pilatus quia nihil proficeret sed
magis tumultus fieret accepit aqua
lauit manus coram populo dicens inno
cens ego sum sanguine iusti huius uos ui
deretis Et respondens omnis populus di
xit sanguis huius super nos Et super
filios nostros. Tunc dimissit illis barra
ban ihm autem flagillatum tradidit eis
ut crucifigeretur. Tunc milites praesi
dis suscipientes ihm in praetorio con
gregauerunt ad eum uniuersam coor
tem Et exeuntes eum calamidem coccine
am circum dederunt ei Et plectentes co

ronam de spinis possuerunt super
caput eius Et harundinem in dexteram
eius Et genu flexo ante eum inludeba
nt dicentes haue rex iudeorum :./dniē
Et expuentes in eum acceperunt arun
Et percutiebant caput eius Et postquā
inluserunt ei exuerunt eum clamidē
Et induerunt eum uestimentis eius Et in
duxerunt eum ut crucifigeretur. Exeun
tes autem inuenerunt hominem cirenū
uenientem obuiam sibi nomine simonē
hunc angarizauerunt ut tolleret cru
cem eius. Et uenerunt in locum qui dici
tur golgotha quod est caluariae locus
nominatus. Et dederunt ei uinum bibere
cum felle mixtum Et cum gustasset no
luit bibere. Postquam autem crucifix
erunt eum diuiserunt uestimenta eius
sortem mittentes Et sedentes seruabant
eum Et inpossuerunt super caput eius

hic est ihs xps rex iudeorum. tunc
crucifixerunt cum duos latrones un
us a dextris et unus a sinistris. prae
ter euntes autem blasfemabant eum
mouentes capita sua et dicentes uaqui
distruebas templum et in triduo illud
reaedificabas salua te ipsum si filius
di es discende de cruce. similiter et prin
cipes sacerdotum inludentes cum scri
bis et senioribus dicentes alios saluos
fecit se ipsum non potest saluum
facere. si rex israhel est discendat
nunc de cruce et credimus ei confidet
in do et nunc liberet eum si uult dixit
enim quia di filius sum. id ipsum h
et latrones qui crucifixerant cum eo
inproperabant ei. et postquam cru
cifixerunt. a sexta autem hora tene
brae factae sunt super uniuersam
terram usque ad horam nonam et

Circa horam nonam clamauit ihs uoce·
magna dicens heli heli lamasabacthani
hoc est ds meus ds meus ut quid me de
reliquisti· Quidam autem illic stantes
et audientes dicebant heliam uocat iste·
Et continuo currens unus ex eis acceptam
spungeam impleuit aceto et inpossuit
arundini et dabat ei bibere· Caeteri ue
ro dicebant sine uideamus an uidi
amus an ueniet helias liberans eum
alius autem accepta lancea pupun
git latus eius et exiit aqua et sanguis·
ihs autem iterum clamauit uoce mag
na emissit spm· Et ecce uelum templi
scisum est in duas partes a summo us
que deorsum et terra mota est et petrae
scisae sunt et monumenta aperta su
nt et multa corpora scorum qui dormi
erunt surrexerunt et exeuntes demonu
menta post resurrectionem eius uene

runt in scam ciuitatem et apparuerunt m
ultis: Centorio lr et qui cum eo erant
custodientes ihm uiso terrae motu et his
quae fiebant timuerunt ualde dicentes
uere di filius erat iste erant autem ibi
multae uidentes a longe quae secutae
erant ihm a galilea ministrantes ei inter
quas erat maria magdalene et maria
iacobi et ioseph mater filiorum zebedei·
Cum autem sero factum esset uenit qui
dam homo diues ab arimathia nomine
ioseph qui et ipse erat discipulus ihu· hic
accessit ad pilatum et petiuit corpus ihu
Tunc pilatus iusit dari corpus et cum ac
cepisset ioseph corpus ihu inuoluit illud
in sindone munda et possuit eum in mo
numento suo nouo quod exciderat in pe
tra et aduoluit saxum magnum ad hos
tium monumenti et discessit erat autem
ibi maria magdalena et altera maria

sedentes contra sepulchrum · Altera
autem die quae est post parascenen conuene-
runt principes sacerdotum et farissei
ad pilatum dicentes domine rememora-
ti sumus quod seductor ille dixit adhuc
uiuens post tertium diem resurgam
iube ergo custodiri sepulchrum usque
in hodiernum diem ne forte ueniant dis
cipuli eius et furantur eum et dicant sur
rexit a mortuis et erit nouissimus error
peior priori · ait illis pilatus habetis
milites ite custodite sicut scitis illi autem
abeuntes munierunt sepulchrum signan
tes lapidem cum custodibus :/ in prima

Uespere autem sabbati quae lucescit
sabbati uenit maria magdalenae et al
tera maria uidere sepulchrum et ecce
terrae motus factus est magnus angelus
enim dni discendit de caelo et accedens
reuoluit lapidem et sedebat super eum

Erat autem aspectus eius sicut ful
gor et uestimenta eius candida sicut
nix · prae timore autem eius exterriti su
nt custodes et facti sunt uelud mor
tui respondens autem angelus dixit
mulieribus nolite timere uos scio enim
quod ihm xpm qui crucifixus est quae
ritis non est hic surrexit enim sicut di
xit · uenite et uidete locum ubi possitus
erat dns et cito euntes dicite discipulis
eius quia surrexit a mortuis et ecce
praecedet uos in galileam ibi eum uide
bitis ecce dixi uobis et exierunt cito de mo
numento cum timore et gaudio magno
currentes nuntiare discipulis eius · et
ecce ihu occurrit illis dicens habete ·
Illae autem accesserunt et tenuerunt pe
des eius et adorauerunt eum · tunc ait il
lis ihs nolite timere sed ite nuntiate
fratribus meis ut eant in galileam

ibi me uidebunt quae abissent ecce
quidam de custodibus uenerunt in ciui
tatem et nuntiauerunt principibus sa
cerdotum omnia quae facta fuerant
Et congregati cum senioribus consilio
accepto pecuniam copiosam dederunt
militibus dicentes dicite quia discipuli
eius nocte uenerunt et furati sunt eum
nobis dormientibus et si hoc auditum
fuerit a praeside nos suadebimus ei et se
curos uos faciemus at illi accepta pecu
nia fecerunt sicut erant instructi et diuul
gatum est uerbum istud apud iudeos us
que in hodiernum diem : in galileam in
Undecim autem discipuli eius abierunt
in montem ubi constituerat illis ihs : Et uiden
tes eum eum adorauerunt quidam autem
dubitauerunt et accedens ihs locutus est
eis dicens data est mihi omnis potestas
in caelo et in terra euntes ergo nunc do

+ iudoni + +hunatit+bnezue+

Ostenditur hic quod emit + gelhi filius arihtiud hoc euangelium de cingal et dedit illi pro illo equum optimum et dedidit pro anima sua istum euangelium deo et sancto teliaui super altare

+ gelhi filius arihtiud ... et + cincenn filius gripiud

Surexit tutbulc filius liuit hagener tutri dierchi tir telih haioid ilau elcu filius gelhig haluidt iuguret amgucant pel amtanndi ho diued diprotant gener tutri o guir imguodant ir degion guragon tagc rodesit elcu guetig equs tres uache, tres uache nouidligi nam ir ni be cas igridu dimedichitet guetig hit did braut grefiat guetig. Testis nomini tutbulc hou cenetl ious ...

cete omnes gentes babtizan-

tes eos in nomine patris et fili-

et spiritus sancti docentes eos obser-

uare omnia quae cum que

mandaui uobis et ecce ego uo-

bis cum sum omnibus dieb*us*

usque ad consummationem

+ saeculi finit amen ...

A 1 ω

Apulf · Ælfheh · æ pulmer pulf geat · m · pulfric · [illegible]

[illegible] in his ibi c n [illegible] in commena [illegible]

+ pulfrun · pulf ferd · pulf [illegible] · pulfdryd · pihumund [illegible]

BHRHT FL HA ÆLFFLÆDA [illegible] pulfric · æd elfled [illegible]

[illegible] pulf [illegible] · pulfild · [illegible] eles · [illegible] · pulfmær [illegible]

teliau [illegible] cimhilinn [illegible] teliaui · de la[illegible]

numin in [illegible] sygnou [illegible] berchutis [illegible] cindu [illegible]

[illegible] benedictus [illegible] qui frangerit maledictus [illegible]

[illegible] ouiresint · eadric · alchelm · ælfric · pilaf · [illegible]

[illegible] · pulfric · pulfhelm · pulfflæd · [illegible] · pulgar · ælfric

tum est in essaia profeta ecce mitto ange-
lum meum ante faciem tuam qui praepa-
rabit uiam tuam · Uox clamantis in deser-
to parate uiam dni rectas facite semitas eius
fuit iohannis in deserto babtizans et praedi-
cans babtismum poenitentiae in remisionem
peccatorum et egrediebatur ad illum omnis
iudeae regio et hierusolimitae uniuersi et bab-
tizabantur ab illo in iordane flumine confi-
tentes peccata sua et erat iohannis uestitus
pilis camelli et zona pellicia circa lumbos
eius et lucustas et mel silvestre edebat et
praedicat dicens uenit fortior me post me
cuius non sum dignus procumbens soluere
corrigiam calciamentorum eius ego babtizaui
uos aqua ille uero babtizabit uos / zareth
Et factum est in diebus illis uenit ihs a na
galilae et babtizatus est in iordane ab iohan
ne et statim ascendens de aqua uidit aper-
tos caelos et spm tamquam columbam dis

cendentem & manentem inipso & uox facta
est adeum decaelis tues filius meus dilectus
inte conplacui· & statim sp̄s expellit eū
indeserto quadraginta diebus & quadra
ginta noctibus & temptabatur asatana·
Erat que cumbestis & angeli ministraba
nt ei· Post quam autem traditus est io
hannis incarcerem uenit ih̄s ingalileam prae
dicans euangelium regni d̄i & dicens quoniam
inpletum est tempus & propinquauit regnū
d̄i paenitemini & credite euangelio & praeteri
ens secus mare galilae uidit simonem & andriā
fratrem eius mittentes retia inmari erant
enim piscatores· & dixit eis ih̄s uenite post
me & faciam uos fieri piscatores hominum
& protinus relictis retibus secuti sunt eum·
& progresus inde pussillum uidit iacobum
zebedei & iohannem fratrem eius & ipsos in
naui conponentes retia & statim conuoca
uit illos & relicto patre suo zebedeo innaui

cum mercenaris secutisunt eum· Et egrediun
tur capharnaum Et statim sabbatis insinago
gam docebat eos· Et stupebant super doctri
nam erat enim docens eos quasi potestatē
habens Et non sicut scribae· Et erat insina
goga eorum homo inspū inmundo Et excla
mauit dicens quid nobis Et tibi ihs nazarene
uenisti perdere nos scio quiasis scs dī Et
comminatus est ei ihs dicens obmutesce Et exi
dehomine Et discerpens eum sps inmundus
Et exclamans uoce magna exiit ab eo Et mi
ratisunt omnes ita ut conquirerent eum in
terse dicentes quid nam est hoc quae doctri
na haec noua est quia inpotestate Et spiri
tibus inmundis imperat Et obediunt ei Et pro
cessit rumor eius statim inomnem regionem ga
lilae· Et protinus egredientes desinagoga ue
nerunt indomum simonis Et andriae cum iaco
bo Et iohanne discumbebat autem socrus si
monis febricitans Et statim dicunt ei de illa

et accedens leuauit eam et adpraehensa ma-
nu eius et continuo dimissit febris et minis-
trabat eis. uespere autem facto cum occidis
set sol adferebant ad eum omnes male
habentes uariis langoribus et demoniacos
et omnis ciuitas erat congrigata ad ianuam
et curauit multos qui uexabantur uariis lan
goribus et demonia multa iecebat / eum
Et non sinebat loquia quoniam sciebant
Et diluculo ualde surgens et egresus abit
in desertum locum ibique orabat et consecu
tus est eum simon et qui cum illo erant et
cum inuenissent eum dixerunt ei quia ergo
omnes quaerunt te et ait illis ihs eamus in
proximos uicos et ciuitates ut et ibi praedi
cem ad hoc enim ueni et erat praedicans in si
nagogis eorum et in omni galileae et demonia eie
ciens. Et uenit ad eum leprosus depraecans
eum et genu flexo dicit si uis potes me munda
re ihs autem misertus eius extendit manum

suam et tangens eum ait illi mundare et cum
dixisset statim discessit ab eo lepra mundatus
est et comminatus est ei statim et eiecit illum et
dicit ei uide nemini dixeris sed uade ostende
te principi sacerdotum et offer pro emunda
tione tua quae praecipit moyses in testimoniū
illis at ille egresus coepit praedicare et diffa
mare sermonem ita ut non iam possit mani
feste in ciuitatem introire sed foris in deser
tis locis esse et conueniebant ad eum undique
11 Iterum intrauit capharnaum post dies et audi
tum est quod in domo esset et conuenerunt
multi ad eum ita ut non caperet domus neque
ad ianuam et loquebatur eis uerbum et uene
runt ad eum offerentes paralyticum qui a quat
tuor portabatur et cum non possent offerre
eum illi prae turba nudauerunt tectum ubi er
at et patefacientes subimiserunt grauattum
in quo paralyticus iacuerat cum uidisset au
tem ihs fidem illorum dixit paralytico fili di

mittuntur tibi peccata tua. erant autem illic
quidam de scribis sedentes et cogitantes in cordi
bus suis quid hic sic loquitur blasfemat quis
potest dimittere peccata nisi solus ds quo stat
tim cognito ihs spu sco quia sic cogitarent in
tra se dicit illis quid ista cogitatis in cordibus
uestris quid est facilius dicere paralitico di
mittuntur tibi peccata tua aut dicere surge
et ambula tolle grabattum tuum in domum tuam
ut autem sciatis quia potestatem habet filius
hominis in terra dimittendi peccata ait paral
litico tibi dico surge et tolle grabattum tuum
et uade in domum tuam et statim ille surrexit
et sublato grabatto abiit coram omnibus ita
ut mirarentur omnes et honorificarent dm di
centes quia numquam sic uidimus. turba
Et egresus est rursus ad mare omnis que
ueniebat ad eum et docebat eos et cum praeteri
ret uidit leuin alfei sedentem ad teloneum et
ait illi sequere me et surgens secutus est eum

& factum est cum accumberet in domo illius.
multi publicani & peccatores simul discum
bebant cum ihu & discipulis eius erant enim
multi qui & sequebantur eum & scribae & pha
rissei uidentes quia manducaret cum peccato
ribus & publicanis dicebant discipulis eius
quare cum publicanis & peccatoribus mandu
cat & bibit magister uester. Hoc audito ihs
ait illis non necesse habent sani medico sed q.
male habent non ueni uocare iustos sed pec
catores & erant discipuli iohannis & phari
ssei ieiunantes & ueniunt & dicunt ei qua
re discipuli iohannis & pharisseorum ieiun
ant tui autem discipuli non ieiunant & ait
illis ihs numquid possunt filii nuptiarum
quam diu sponsus cum illis est ieiunare quan
to tempore habent secum sponsum non pos
sunt ieiunare uenient autem dies cum aufe
retur ab ipsis sponsus & tunc ieiunabunt
in illis diebus nemo enim adsumentum panni

rudis adsuit uesti ueteri alioquin aufert
et supplimentum nouum a ueteri et maior scis
sura fit et nemo mittit uinum nouellum in u
tres ueteres alioquin disrumpit uinum utre
res et uinum effunditur et utres peribunt
sed uinum nouum in utres nouos inmittebat
Et factum est iterum cum sabbatis ambula
ret ihs per sata discipuli eius coeperunt
praegredi et uellere spicas farissei autem
dicebant ei ecce quid faciunt discipuli tui
sabbatis quod non licet et ait illis numquam
legistis quid fecit dauid quando necessitatem
habuit et essuit ipse et qui cum eo erant
quomodo intrauit in domum dei sub abiath
ar principe sacerdotum et panes propos
itionis manducauit quos non licebat man
ducare nisi solis sacerdotibus et dedit eis
qui cum erant. Et dicebat eis sabbatum
propter hominem factum est et non homo
propter sabbatum itaque dns est filius

III hominis etiam sabbati Et introiuit iterum
sinagogam Et erat ibi homo habens manum
aridam Et obseruabant eum si sabbatis cu
raret ut accussarent illum Et ait homini ha
benti manum aridam surge in medium Et dicit
eis licet sabbatis benefacere an male animam
saluam facere an perdere at illi tacebant et
circum speciens eos cum ira contristatus su
per caecitatem cordis eorum dicit homini exten
de manum tuam Et extendit Et restituta est
ei manus illius Exeuntes autem farissei cum
herodianis consilium faciebant aduersus
quomodo eum perderent Et ihs cum discipulis
suis secessit ad mare Et multa turba a galilea
Et iudea secuta est eum Et ab hierusolimis Et
ab edumea Et trans iordanen Et qui circa tyrum
Et sidonem multitudo magna audientes quae
faciebat uenerunt ad eum Et dixit discipulis
suis ut in nauicula sibi deseruiret propter
turbam ne conprimerent eum multos enim

sciebat ita ut inruerent in eum ut illum tan
gerent quot quot habebant plagas et sps in
mundi cum illum uidebant procedebant ei et
clamabant dicentes tu es filius di et uehimen
ter comminabatur eis ne manifestarent illum·
Et ascendens in montem uocauit ad se quos
uoluit ipse et uenerunt ad eum et fecit ut
essent duodecim cum illo et ut mitteret eos
praedicare euangelium et dedit illis potes
tatem curandi infirmitates et eiciendi demo
nia et ut circum euntes praedicarent euange
lium et inposuit simoni nomen petrum et
iacobum zebedei et iohannem fratrem iaco
bi et inposuit eis nomina barnarches quod
est filii tonitrui et andream et philippum et
tholomeum et matheum et thomam et iaco
bum alphi et thaddeum et simonem canna
neum et iudam scarioth qui tradidit illum·
Et ueniunt ad domum et conuenit iterum tur
ba ita ut non possent neque panem man

ducare Et cum audissent sui exrunt tenere eum
dicebant enim quoniam infurorem uersus est
Et scribae qui abhirusolimis discenderunt
dicebant bel zephbhabet Et quia inprincipe
demoniorum iecit demonia / modo pot est
Et conuocatis eis inparabulis dicebat eis quo
satanas satan iecere Et si regnum inse diuida
tur non poterit stare regnum illud Et si domus
super semet ipsam dispertiatur non poterit
domus illa stare Et satanas consurrexerit in
semet ipsum disperatus est Et non potest sta
re sed finem habet nemo potest uassa fortis
ingresus indomum diripere nisi prius fortem
alliget Et tunc domum eius diripiet / tur
Amen dico uobis quoniam omnia dimitten
filis hominum peccata Et blasfemiae quibus
blasfemauerint qui autem blasfemauerit in
spm scm non habebit inse remisionem inaeter
num sed reus erit aeterni dilicti quoniam dic
ebant spm inmundum habet Et ueniunt

155

mater eius et fratres et foris stantes miserunt
ad eum uocantes eum et sedebat circa eum
turba et dicunt ei ecce mater tua et fratres
tui foris quaerunt te uidere et respondens
eis ait quae est mater mea et fratres mei
et circum spiciens eos qui in circuitu eius sede-
bant ait ecce mater mea et fratres mei qui
enim fecerit uoluntatem dī hic frater meus
et soror mea et mater est / ta est ad eum
IV Et iterum coepit docere ad mare et congrega
turba multa ita ut in nauem ascenderat in
mari et omnis turba circa mare super terrā
erat docebat eos in parabulis multa et dice
bat illis in doctrina sua audite ecce semina
ns ad seminandum et factum est dum semi
naret aliud caecidit circa uiam et uenerunt
uolucres et comederunt illud aliud uero
caecidit super petrosa ubi non habuit ter
ram multam et statim exortum quoniam
non habebat altitudinem terrae et quando

exortus est sol exaestuauit et eo quod non habuit
radicem exaruit et aliud cicidit in spinas et
ascenderunt spinae et subfocauerunt illud et
non dedit fructum et aliud cicidit in terram bo
nam et dabat fructum ascendentem et crescen
tem et adferebat unum triginta et unum sex
aginta et unum centum et dicebat qui habet au
res audiendi audiet et cum esset singularis inter
rogauerunt eum hii qui cum eo erant cum duo
decim parabulas et dicebat eis uobis datum est
nosse misterium regni dī. Illis autem qui foris
sunt in parabulis omnia fiunt ut uidentes ui
deant et non uideant et audientes audiant et
non intellegant ne quando conuertantur et dimi
ttantur eis peccata et ait illis nescitis parabu
lam hanc et quomodo omnes parabulas cog
noscetis. Qui seminat uerbum seminat hii sunt
autem qui circa uiam ubi seminatur uerbum et
cum audierint confestim uenit satanas et aufe
ret uerbum quod seminatum est in corda eorum

Et hi sunt qui similiter qui super petrosa semi
nantur qui cum audi[illegible]nt uerbum s[illegible]tim c[illegible]
gaudio accipiunt illud et non habent [illegible]icem
in sē sed temporales s[illegible] deinde orta tribula
tione et persecutione prop[illegible]erbu[illegible] c[illegible] est
[illegible]ndalizantur. Et alii sunt qui in spinis semi
[illegible]ntur hii sunt qui uerbum audiunt et aerum
pnae saeculi et deceptio diuitiarum et ci[illegible] reli
qua concupiscentiae introeuntes suffocant uer
bum et sine fructu efficiuntur. Et hii sunt qui su
pra terram bonam seminati sunt hi sunt [illegible]r
bum audiunt et suscipiunt [illegible] unum
xxx et unum lx et unum c. Et [illegible]ebat illis num
quid uenit lucerna ut sub mo[illegible]io ponatur aut
sub lecto nonne ut supra candelabrum pona
tur. Non est enim aliquid absconditum quod
non manifestetur nec factum est occultum sed [illegible]
in palam ueniat si quis habet aures [illegible]
[illegible] audiat. Et dicebat illis uide[illegible] [illegible]
tis [illegible] mensura mensi [illegible] remetietur

uobis et adicietur uobis· Qui enim habet da
bitur illi et qui non habet etiam quod habet au
feretur ab eo· Et dicebat sic est regnum di qu
em ad modum si homo iactat semen in terram
et dormiat et exsurgat nocte ac die et semen
germinet et increscat dum nescit ille ultro enim
terra fructificat primum herbam deinde spi
cam deinde plenum frumentum in spica et cum
se produxerit fructus statim falcem quoniam
adest messis· Et dicebat cui adsimulabimus
regnum di aut cui parabulae conparamus illud
sic est enim sicut granum sinapis quod cum se
minatum fuerit in terra et cum seminatum fue
rit ascendit et fit maior omnibus oleribus et fa
cit ramos magnos ita ut sint sub umbra eius
aues caeli habitare· Et talibus multis para
bulis loquebatur eis uerbum prout poterant
audire sine parabula autem non loquebatur
eis· Seorsum autem discipulis suis disserebat
omnia· Et ait illis in illa die cum sero esset

fretum transeamus contra & dimittentes tur
bam adsumunt eum ita ut erat in naui & alia
naues erant cum illo & facta est procella mag
na uenti & fluctus mittebat in nauem ita ut
impleretur nauis & erat ipse in puppi nauis
supra ceruical dormiens & excitant eum & di
cunt ei magister non ad te pertinet quia perimus
& exsurgens comminatus est uento & dixit ma
ritimae & omotesce & cessauit uentus & facta est
tranquillitas magna & ait illis quid timidi estis
nec dum habeas fidem & timuerunt magno ti
more & dicebant ad alter utrum quis putas
v est iste quia & uentus & mare obediunt ei &
uenerunt trans fretum maris in regionem ge
rasenorum & exeunti ei de naui statim occur
rit ei de monumentis homo in spiritu inmundo qui
domicilium habebat in monumentis & neque
catenis iam quisquam eum poterat ligare
quoniam sepe conpedibus & catenis uinc
tus disruptas catenas & conpedes commi

nuisset et nemo eum poterat domare et sem
per in nocte ac die in monumentis et in monti
bus erat clamans et concidens se lapidibus
Uidens autem ihm a longe cucurrit et adora
uit eum et clamans uoce magna dicit quid mi
hi et tibi ihs fili di summi adiuro te per dm ne
me torqueas dicebat enim illi ihs exi sps in
munde ab homine et interrogabat eum quod
tibi nomen est et dicit ei legio mihi nomen est
quia multi sumus deprecabatur eum multu
ne se expelleret extra regionem erat autem ibi
circa montem grex porcorum magnus pascens
et deprecabantur eum sps dicentes mitte nos
in porcos ut in eos introeamus et concessit eis
statim ihs et exeuntes sps inmundi introieru
nt in porcos et magno impetu grex praecipitatur
est in mare ad duo milia et soffocati sunt in mari
qui autem pascebant eos fugerunt et nuntiaue
runt in ciuitatem et in agros et egresi sunt uidere fac
ti quid esset et ueniunt ad ihm et uident illum

qui ademonio uexabatur sedentem uestitum
et sanae mentis et timuerunt et narrauerunt
illis qui uiderant qualiter factum est et de eo
qui demonium habuerat et de porcis et rogare
eum coeperunt ut discederet a finibus eorum
Cum que ascenderet in nauem coepit illum de
praecari qui demonio uexatus fuerat ut es
set cum illo et non admissit eum sed ait illi
uade in domum tuam ad tuos et adnuntia il
lis quanta tibi dns fecerit et misertus sit tui
et abiit et coepit praedicare in decapili quan
ta sibi fecisset ihs et omnes mirabantur / fre
Et cum transcendisset in naui rursus trans
tum conuenit turba multa ad illum et erat
circa mare et uenit quidam de archi sinagogis
nomin iarus et uidens eum procedit ad pedes
eius et depraecabatur eum multum dicens
quoniam filia mea in extrimis est ueni inpo
ne manus super eam ut salua sit et uiuat
et abiit cum eum et sequebatur eum turba multa

Et conprimebant illum Et mulier quae erat
in profluio sanguinis annis duodecim fue-
rat multa perpessa a conpluribus medicis
Et erogauerat omnia sua quicquam profice
rat sed magis deterius habebat cum audis
set de ihu uenit in turba retro Et tetigit uesti
mentum eius dicebat enim intra se quia si
uel uestimentum eius tetigero saluaero Et con
festim siccatus est fons sanguinis illius Et sen
sit corpore quod sanata esset a plaga Et sta
tim ihs cognoscens in semet ipso uirtutemq:
exierat de eo conuersus ad turbam ait quis
me tetigit uestimenta mea Et dicebant ei discipu
li illius uides turbam conprementem te Et di
cis quis me tetigit Et circum spiciebat uidere
eam quae hoc fecerat mulier autem timens Et
tremens sciens quod factum esset in se uenit et
procedit ante eum Et dixit ei omnem ueritatem il
le autem dixit ei filia fides tua te saluam fecit
uade in pace Et esto sana a plaga tua adhuc

eo loquente ueniunt ab archi sinagogo dicen
tes quia filia tua mortua est quid ultra uex
as magistrum ihs autem uerbo quod dicebat
audito ait archi sinagogo noli timere tantum
modo crede et non admissit quemquam sequi
se nisi petrum et iacobum et iohannem fratrē
iacobi et ueniunt in domum archi sinagogi et ui
dit tumultum et flentes et heiulantes multum
et ingresus ait eis quid turbamini et ploratis pu
ella non est mortua sed dormit et inridebant
eum ipse uero iectis omnibus adsumpsit pa
trem et matrem puellae et qui secum erant et in
greditur ubi erat puella iacens et tenens manū
puellae ait illi tabitha cumi quod est in rabi di
co surge et confesum surrexit puella et ambula
bat erat autem annorum xii et obstipuerunt
omnes stupore magno et praecepit illis uehi
menter ut nemo id sciret et dixit dari illi mandu
Marc VI. care et egresus inde abit in patriam suam et se
quebantur illum discipuli eius et facto sab

bato coepit in sinagoga docere et multi audien
tes admirabantur in doctrina eius dicentes unde
huic haec omnia quae est sapientia quae data
est illi et uirtutes tales quae per manus eius ef
ficiuntur nonne iste est filius fabri et mari
ae frater iacobi et ioseph et iudae et simonis
nonne sorores hic nobis cum sunt et scanda
lizabantur in illo et dicebat illis ihs quia non
est profeta sine honore nisi in patria sua
et in cognatione sua et in domo sua et non po
terat ibi uirtutem nullam facere nisi pau
cos infirmos inpositis manibus curauit et
mirabatur propter incredulitatem eorum et
circumibat castella in circuitu docens/dic
Et conuocauit xii et coepit eos mittere binos et
dabat eis potestatem spūm inmundorum et prae
cipit eis ne quid tollerent in uia nisi uirgam tan
tum non peram non panem neque in zona aes
sed calciatos sandalis et ne induerentur dua
bus tunicis et dicebat eis quo cum que intro

ieritis in domum illic manete donec exeatis inde·
Et quicumque locus non receperit uos nec
audierint uos exeuntes inde excutite puluerem
de pedibus uestris in testimonium illis / rent
Exeuntes praedicabant ut poenitentiam age
Et demonia multa iciebant et unguebant oleo
multos egros et sanabant Et audiuit hiro
dis rex manifestum est enim factum nomen eius
Et dicebat quia iohannis babtiza surrexit a
mortuis et propter ea operantur uirtutes in il
lo alii autem dicebant quia helias est alii ue
ro dicebant profeta est quasi unus ex profe
tis· Quo audito hirodis ait quem ego iohan
nem hic a mortuis surrexit Ipse autem hiro
dis missit ac tenuit iohannem et uinxit eum
in carcere propter hirodiadem uxorem phi
lipi fratris sui quia duxerat eam / habere
Dicebat enim iohannis hirodi non licet tibi
eam uxorem fratris tui hirodiadis autem in
sidiabatur illi et uolebat occidere eum nec

poterat hirodis enim metuebat iohannem
sciens eum uirum sc̄m & custodiebat eum &
audito eo quod multa faciebat & libenter eum
audiebat & cum dies oportunus accedisset
hirodis natalis sui caenam fecit principib:
& tribunis & primis galiliae cumque introis
set filia ipsius hirodiadis & saltasset & pl
acuisset hirodi simul & recumbentibus rex
ait puellae pete a me quod uis & dabo tibi & iu
rauit illi multa quia quic quid petieris dabo
tibi licet demedium regni mei quae cum exisset
dixit matri suae quid petam & illa dixit caput
iohannis babtistae cumque introisset statim cū
festinatione ad regem petiuit dicens uolo ut pro
tinus des mihi in disco caput iohannis babtis
tae & contristatus est rex propter iurandum et
propter simul recumbentes noluit contristare
eam sed sibi miso confestim speculatore prae
cipit adferri caput eius in disco & decolauit eū
in carcere & adtulit caput eius in disco & de-

dit illud puellae et puella dedit matri suae
quo audito discipuli eius uenerunt et tulle-
runt corpus eius et possuerunt illud in mo
numento. Et conuenientes apostoli ad ihm
renuntiauerunt illi omnia quae egerunt et do
cuerunt. Et ait illis uenite seorsum in desertū
locum et requiescite pussillum erant enim qui
ueniebant et redibant multi et nec manducandi
spatium habebant. Et ascendentes in nauim abi
erunt in desertum locum seorsum et uiderunt
eos abeuntes et cognouerunt multi et pedestres
et de omnibus cucurrerunt illuc et praeuenerunt
eos exiens uidit turbam multam ihs et misser-
tus est super eos qui erant sicut oues non haben
tes pastorem et coepit docere illos multa et cū
iam hora multa fieret accesserunt discipuli ei
us dicentes. Desertus est locus hic et iam prae-
terit hora dimitte illos ut euntes in proximos
uillas et uicos emant sibi cibos quos mandu
carent et respondens ait illis date illis

manducare Et dixerunt ei euntes emamus
denariis ducentis panes et dabimus eis man
ducare et dicit eis quot panes habetis ite
et uidete et cum cognouissent dicunt quin
que panes et duos pisces et praecepit illis
ut accumbent omnes secundum contuber
nia super uiride faenum et discubuerunt
per singulas arias per centenos et per quin
quagenos et acceptis quinque panibus et duo
bus piscibus intuens in caelum benedixit et
fregit panes et discipulis suis ut ponerent an
te eos et duos pisces diuisit omnibus et man
ducauerunt omnes et saturati sunt et sustu
lerunt reliquias fragmentorum duodecim co
finos plenos et de piscibus erant autem qui
manducauerunt quinque milia uirorum / hac
Et statim cogit suos discipulos ascendere in
uem ut praecederent eum trans fretum ad be
zaidan dum ipse dimitteret populum· / re
Et cum dimisisset eos abiit in montem ora

Et cum sero esset erat nauis in medio ma-
ri et ipse solus in terra et uidens eos labora-
ntes in remigando erat enim uentus contrari-
us eis et circa quartam uigiliam noctis uenit
ad eos ambulans super mare et uolebat prae-
terire eos at illi ut uiderunt eum ambulantē
super mare putauerunt fantasma esse et ex-
clamauerunt omnes qui eum uiderunt et con-
turbati sunt et statim locutus est cum eis et
dixit illis confidete ego sum nolite timere /tus
Et ascendit ad illos in nauem et cessauit uen
et plus magis intra se stupebant non enim in-
tellexerunt de panibus erat autem cor illorū
obcecatum et cum transfretassent peruener-
unt in terram genzareth et adplicuerunt cum
que egressent de naui continuo cognouerunt eum
et percurrentes uniuersam regionem illam
coeperunt in grauattis eos qui se male habe-
bant circum ferre ubi audiebant eum esse
et quocumque introibat in uicos uel in uillas

aut in ciuitates in plateis ponebant infir
mos et deprecabantur eum ut uel fimbriā
uestimenti eius tangerent et quotquot tange
VII bant eum salui fiebant. Et conueniunt ad
farissei et quidam de scribis uenientes ab hi
rusolimis et cum uidissent quosdam ex disci
pulis eius communibus manibus id est non lo
tis manducare panes uituperauerunt. fari
ssei enim et omnes iudei nisi crebro lauerint ma
nus suas non manducant tenentes tradition
em seniorum et a foro nisi babtizentur non co
medunt et alia multa sunt quae tradita sunt
illis seruare babtismata calicum et urceorū
et aeramentorum et lectorum. Et interrogaba
nt eum farissei et scribae dicentes quare dis
cipuli tui non ambulant iuxta traditionem seni
orum sed communibus manducant manibus
panem at ille respondens dixit eis bene profe
tauit esaias de uobis chippocritis sicut scriptū
est populus hic labis me honorat cor autem

eorum longe est a me in uanum autem me co
lunt docentes doctrinas et praecepta homin
um relinquentes enim mandatum di tenetis
traditionem hominum babtismata urceorum
et calicum et alia similia his facitis multa
et dicebat illis bene inritum facitis praeceptum
di ut traditionem uestram seruetis moyses
enim dixit honora patrem tuum et matrem tuam
et qui maledixerit patri aut matri morte mori
atur uos autem dicitis si dixerit homo patri
aut matri corban quod est donum quodcum
que ex me tibi profuerit et ultra non dimittitis
eum quicquam facere patri suo aut matri re
scindentes uerbum di per traditionem uestram
quam tradidistis et similia uestro huius modi
multa facitis et uocans iterum turbam dice
bat illis audite me omnes et intellegite nihil
est extra hominem introiens in eum quod pos
set eum coinquinare sed quae de homine pro
cedant hominem illa sunt quae communicant

coinent siquis habet aures audiendi audiat·
Et cum introisset indomum aturba interro
gabant eum discipuli eius parabulam Et ait
illis sic Et uos prudentes estis nonintellegitis
quia omne extrin secus introiens inhominē
non potest eum coinquinare commonicare quo
niam non introiuit incor eius sed inuentrem
Et secessum exit purgans omnes escas dicebat
autem quoniam quae dehomine exeunt illa co
inquinant homin abintus enim decorde homin
um cogitationes malae procedunt adulteria
fornicationes homicidia furta auaritiae nequi
tiae dolos inpudicitia oculus malus blasfemi
ae superbia stultitia omnia haec mala abin
tus procedunt Et commonicant hominem Et in
de surgens abiit infines tyri Et sidonis Et ingre
sus domum neminem uoluit scire Et nonpo
tuit latere mulier n statim utaudiuit deeo cu
ius habet filia spm inmundum intrauit Et p
cidit adpedes eius erat enim mulier gentilis

sero poeasa genere· & rogabat eum ut de
monium iecerit de filia eius qui dixit illi sine
prius saturari filios non est enim bonum
sumere panem filiorum & mittere canibus
at illa respondit & dicit ei utique dn̄e nam
& catuli sub mensa comedunt de micis puero
rum & ait illi propter hunc sermonem uade
exit demonium de filia tua & cum abisset ad
domum suam inuenit puellam iacentem su
pra lectum & demonium exisset· & iterū
exiens de finibus tiri uenit per sidonem ad
mare galileae inter medios fines decapulis
& adducunt ei surdum & mutum & depre
cabantur eum ut inponet illi manum & ad
prehendens eum de turba eorum misit di
gitos suos in auriculas eius & expuens te
tigit linguam eius & suspiciens in caelum in
gemuit & ait illi effeta quod est adaperire
& statim apertae sunt aures eius solutū
est uinculum linguae eius & loquebatur

recte et precipit illis ne cui dicerent / gis plus
Quanto autem eis praecipiebat tanto ma
praedicabant et eo amplius admirabantur
dicentes. Bene omnia facit et surdos facit au
viii dire et mutos loqui | in illis diebus iterum cum
turba multa esset et nec haberent quod man
ducarent convocatis discipulis ait misse
rior super turbam quia ecce iam triduo susti
nent me nec habent quod manducent et si di
misero eos ieiunos in domum suam deficient
in uia quidam enim ex eis de longe venerunt
Et responderunt ei discipuli sui unde ipsos
poterit quis hic saturare panibus in solitu
dine Et interrogavit eos quot panes habetis
qui dixerunt septem et praecepit turbae dis
cumbere super terram et accipiens septem
panes gratias agens fregit deditque discipu
lis suis ut adponerent et adposuerunt
turbae et habebant pisciculos paucos et
ipsos benedixit et iussit adponi illis et man

ducauerunt & saturati sunt & sustulleru
nt quod super erat de fragmentis septem
sportas plenas erant autem qui manduca
uerunt quasi quattuor milia hominum &
dimisit eos & statim ascendens in nauem cum
discipulis suis uenit in partes dalmanutha
Et exierunt farisei ad eum & coeperunt con
quirere cum eo querentes ab illo signum de cae
lo temptantes eum & ingemescens spū sco ait
Quid generatio ista querit signum amen dico
uobis non dabitur generationi isti signum &
demittens eos ascendens iterum nauem abit
trans fretum & obliti sunt discipuli eius su
mire panes & nisi unum panem non habe
bant secum in naui & praecipiebat eis dicens
uidete & cauete a firmento fariseorum & he
rodis & cogitabant ad alterutrum dicen
tes quia panes non habemus quo cognito
ihs ait illis quid cogitatis in cordibus ues
tris quia panem non habetis nondum cog

noscitis nec intellegitis caecatum adhuc ha
betis cor uestrum oculos habentes non ui
dentes et aures habentes non audientes nec
recordamini quando quinque panes fregi in
quinque milia hominum et quot cofinos frag
mentorum plenos sustulistis dicunt ei duode
cim quando et septem panes in quattuor milia
hominum quot dispossitas fragmentorum
tulistis et dicunt ei septem et dicebat eis quo
modo nondum intellegitis· / Et rogant eum
Et uenerunt bethzaida et adducunt ei caecũ
ut illum tangeret et adpraehensa manu eius
ceci deferens eduxit eum extra uicum et expuuns
in oculos eius inpossitis manibus suis inter
rogauit eum si aliquid uideret et aspiciens
uideo homines uelud arbores ambulantes et
iterum inpossuit manus super oculos eius
et coepit uidere et restitutus est ita ut uideret
clare omnia et misit illum in domum suam
dicens uade in domum tuam et si in uicum

introieris nemini dixeris / cessariae philippi
Et egressus est ihs et discipuli eius in castella
Et in uia interrogabat discipulos suos dicens
eis quem me dicunt esse homines qui respon
derunt illi dicentes iohannem babtistam alii
heliam alii uero quassi unum de profetis tunc
dicit illis uos uero quem me dicitis esse / na
Respondens petrus ait tu es xps Et commini
tus eis ne cui dicerent de illo Et coepit docere
illos quoniam oportet filium hominis mul
ta pati Et reprobari a senioribus Et a sum
mis sacerdotibus Et scribis Et occidi post tres
dies resurgere Et palam uerbum loquebatur
Et adprehendens eum petrus coepit incre
pare eum qui conuersus Et uidens discipulos
suos comminatus est petro dicens uade retro
me satanas quoniam non sapis quae di sunt
sed quae sunt hominum / eis si quis uult
Et conuocata turba cum discipulis suis dixit
post me sequi abneget se ipsum Et tollat cru

178

cam suam & sequatur me qui enim uoluerit
animam suam saluam facere perdet eam
qui autem perdiderit animam suam propter
me & propter euangelium saluam eam faciet
quid enim proderit homini si lucretur mun
dum totum & detrimentum faciat animae su
ae aut quid dabit homo commotationem pro
anima sua · Qui enim me confusus fuerit
& mea uerba in generatione ista adultera &
peccatrice & filius hominis confundet eum cũ
uenerit in gloria patris sui cum angelis scis
IX Et dicebat illis amen dico uobis quia sunt
quidam de hic stantibus qui non gustabunt
mortem donec uideant regnum dĩ ueniens in ui
rtute sua & post dies sex adsumpsit ihs pe
trum & iacobum & iohannem & ducit illos in
montem excelsum seorsum solus & trans fi
guratus est coram ipsis & uestimenta eius
factas splendentia candida nimis uelud nix
qualia fullo super terram non potest candi

cta facere Et apparuit illis helias cum moise
Et erant loquentes cum ihu Et ait petrus rab
bi bonum est hic esse Et faciamus tria ta
bernacula tibi unum Et mosi unum Et heliae
unum non enim sciebat quid diceret erant enim ti
more exterriti Et facta est nubs obumbrans
eos Et uenit uox de nube dicens hic filius
meus carissimus audite illum Et statim cir
cum spicientes neminem amplius uiderunt
nisi ihm tantum secum Et discendentibus
illis de monte praecipit illis ne cui quae ui
dissent narrarent nisi cum filius hominis
a mortuis resurrexerit / tes quid esset cum a
Et uerbum continuerunt apud se conquiren
mortuis resurrexerit / nt farissei Et scribae
Et interrogabant eum dicentes qui enim dicu
quia heliam oportet uenire primum qui res
pondens ait illis helias cum uenerit primo
restituet omnia Et quomodo scribtum est in
filium hominis ut multa patiatur Et contemp

natur sed dico uobis quia & helias uenit & fe
cerunt illi quae cumque uoluerunt sicut scrip
tum est de eo / magnam circa eos & scribas con
& ueniens ad discipulos suos uidit turbam
quirentes cum illis & confestim omnis popu
lus uidens eum stupefactus est & expauerunt
& adcurrentes ei salutabant eum & interroga
bat eos quid inter uos conquiritis / ter adtuli
& respondens unus de turba dixit magis-
filium meum ad te habentem spm inmundum
qui cumque eum adpraehenderit adlidit eum
& spumat & stridet dentibus & arescit & dixi
discipulis tuis ut eicerent illum & non potue-
runt qui respondens eis dixit o generatio ma
la incredula quam diu apud uos ero quam
diu uos patiar adferte illum ad me & adtul
lerunt eum & cum uidisset eum statim sps
conturbauit eum & elisus in terra uolutaba
tur spumans & interrogauit patrem eius quan
tum temporis est ex quo hoc ei accedit & ille at

ab infantia et frequenter eum et in ignem et
aquas missit ut eum perderet sed quid potes
adiuua nos et miserere nostri ihs autem ait
illi si potes credere omnia possebilia cred
enti et continuo exclamans pater pueri cum
lacrimis aiebat credo adiuua incredulita
tem meam. Et cum uideret ihs currentem tur
bam comminatus est spiritui inmundo dicens
illi surde et mute sps ego tibi praecipio exi a
beo et amplius ne introias in eum et clamans
et multum discerpens eum exit ab eo et fac
tus est sicut mortuus ita ut multa dicerent
quia mortuus est ihs autem tenens manum
eius eleuauit illum et surrexit et cum introis
set domum discipuli eius secreto interroga
bant eum quare nos non potuimus iecere eū
et ait illis ihs hoc genus in nullo potest exi
re nisi in oratione et ieiunio / et ne uolebat
Et inde profecti praetergrediebantur galileam
quem quam scire docebat autem discipulos

suos et dicebat illis quoniam filius hominis
tradetur in manus hominum et occident eum
et occisus tertia die resurget at illi ignoraba
nt uerbum et timebant eum interrogare / nt
Et uenerunt cafarnauum qui cum domi esse
interrogabat eos quid in uia tractabatis / pu
At illi tacebant siquidem inter se in uia dis
tauerunt quis esset illorum maior et resid
ens uocauit xii et ait illis siquis uult primũ
esse erit omnium nouissimus et omnium mi
nister et accipiens puerum statuit eum in
medio eorum quem cum plexus esset ait il
lis quis quis unum excuius modi pueris re
receperit in nomine meo me recipit et quicum
que me susciperit non me suscipit sed eum
qui me misit. Respondit illi iohannis dice
ns magister uidimus quendam in nomine tuo
iecientem demonia qui non sequitur nos et
proibuimus eum ihs autem ait nolite pro
hibere eum nemo est enim qui faciat uirtutẽ

meo Et posit cito male loqui de me qui enī
non est aduersus uos pro uobis est quisquis
enim potum dederit uobis calicem aquae in
nomine meo quia xp̄i estis amen dico uobis
non perdet mercedem suam / pussillis cred
Et quic quis scandalizauerit unum ex his
entibus in me bonum est ei magis si circum
daretur mola assinaria collo eius Et in ma
re mitteretur Et si scandalizauerit te ma
nus tua absade eam bonum est tibi debi
lem introire in uitam quam duas manus
habentem ire in gechenam ignis non extin
guitur Et si pes tuus scandalizauerit te am
puta illum bonum est tibi cludem introire
in uitam aeternam quam duos pedes ha
bentem mitti in gechenam ignis inextinguibi
lis. Ubi uermis eorum non moritur Et ignis
non extinguitur quod si oculus tuus scandaliza
t te iece eum bonum est tibi luscum introi
re in regnum dī quam duos oculos haben

tem in gehennam ignis ubi uermis eorum non
moritur et ignis non extinguitur omnis igni
sallietur et omnis uictima sallietur ./ rit
Bonum est sal quodsi sal insulsum fue
in quo illud condietis habete in uobis salem
et pacem habete inter uos / tra iordanen et
X Et inde exsurgens uenit in fines iudeae ul
conuenerunt iterum turbae ad eum et sicut
consuerat iterum docebat eos et accedentes fa
rissei interrogabant eum si licet uiro uxorem
dimittere temptantes eum at ille respondens
dixit eis quid uobis precipit moises permissit
libellum repudi scribere et dimittere quibus
respondens ihs ait ad duritiam cordis ues
tri scripsit uobis praeceptum istud ab ini
tio autem masculum et feminam fecit ds
et dixit propter hoc relinquet patrem et ma
trem et adherebit uxori suae et erunt duo
in carne una itaque non sunt duo sed una
caro quod ergo ds coniungat homo non sepa
ret

Et in domu iterum discipuli eius de eodem
interrogauerunt / suam et aliam duxerit ad
Et dicit illis quicumque dimiserit uxorem
ulterium committit super eam et si uxor dimis
serit uirum suum et alii nubserit mechatur
Et offerebant illi paruulos ut tangeret il
los discipuli autem comminabantur offeren
tibus quos cum uideret ihs indigne tulit et ait
illis sinite paruulos uenire ad me et ne pro
ibueritis eos talium est enim regnum cae
lorum amen dico uobis quisque non recipe
rit regnum di uelud paruus non intrabit
in illud et conplexans eos et inponens man
um super illos benedicebat eos / quidam
Et cum egresus esset in uiam procurrens
ingenu flexo ante eum rogabat eum dicens
magister bone quid faciam ut habeam ui
tam aeternam ihs autem dicit ei quid me dicis
bonum nemo bonus nisi unus ds praecepta
nosti ne adulteris ne falsum testimonium

dicis honora patrem tuum et matrem tuam
et ille respondens ait illi magister omnia haec
obseruaui a iuuentute mea / ubi de est uade
ihs autem intuitus est eum et dixit illi unum
quae cum que habes uende et da pauperib:
et habebis thesaurum in caelo et ueni sequere
Qui contristatus in uerbo hoc abit merens
erat habens possessiones multas et circum
spiciens ihs ait discipulis suis quam difficile
est confidentes in pecuniis regnum di introire
facilius est camellum per foramen acus trans
ire quam diuitem in regnum di qui magis admi
rabantur dicentes ad semet ipsos et quis pot
est saluus fieri et intuens illos ihs ait apud ho
mines quidem inpossibile est sed non apud dm
omnia enim possibilia sunt apud dm et coepit pe
trus ei dicere Ecce nos dimisimus omnia et se
cuti sumus te respondit ihs ait amen dico uob
is nemo est qui reliquerit domum aut fratr
es aut sorores aut matrem aut patrem aut

filios aut agros propter me et propter euan
gelium qui non accipiet centies tantum nunc
in tempore hoc domus et fratres et sorores
et matres et filios et agros cum persecutionib:
et in saeculo futuro uitam aeternam / sunt pri
Multa autem erunt primi nouissimi et nouis
mi· Erant autem in uia ascendentes in hirusoli
ma et praedicabat illus ihs et stubebant et adsu
mens iterum illos duodecim coepit illis dicere
quae essent ei futura, quia ecce ascendimus
in hirusolima et filius hominis tradetur prin
cipis sacerdotum et scribis et senioribus et dam
nabunt muta eum et tradent eum gentibus et in
ludent ei et conspuent eum et flagillabunt eum
et interficient eum et tertia die resurget / uedeici
Et accedunt ad illum iacob et iohannis filii ze
centes magister uolumus ut quodcumque petieri
mus facias nobis at ille dixit eis quid uultis ut
faciam uobis et dixerunt da nobis ut unus ad d
exteram tuam et alius ad sinistram tuam sed

eamus in gloria tua ihs autem ait eis nesci
tis quid petatis potestis bibere calicem quē
ego babtizari at illi dixerunt ei possumus
ihs autem ait eis calicem quidem quem ego
bibo bibetis et babtismum quo ego babtizor
babtizamini sedere autem ad dexteram uel
ad sinistram meam non est meum dare uo
bis sed quibus paratum est / iacobo et ioh
Et audientes decem coeperunt indignari de-
anne ihs autem uocans eos ait illis scitis qui
hi qui uidentur principari gentibus dominen
tur eis et principes eorum potestatem habe
nt ipsorum non ita est autem in uobis sed q:
cum que uoluerit fieri maior erit uester mi
nister quicumque autem uoluerit in uobis pri
mus esse erit omnium seruus / retur ei sed
Nam et filius hominis non uenit ut ministra
ut ministraret et daret animam suam redem
ptionem pro multis / richo et discipuli eius et
Et uenerunt hiericho et proficiscente eo de hie-

plurima multitudo filius timei cuiusdam
bartimeus caecus sedebat iuxta uiam men
dicans quicum audisset quia ihs nazarenus
est caepit clamare et dicere fili dauid ihs mis
serere mei et comminabantur illi multi ut ta
ceret at ille multo magis clamabat fili dauid
misserere mei et stans ihs praecepit illum uo
cari et uocant caecum dicentes ei animae equior
esto surge uocat te qui proiecto uestimento suo
exiliens uenit ad eum et respondens illi ihs dix
it quid uis tibi faciam caecus autem dixit ei ra
bbi ut uideam ihs autem ait illi uade fides
tua te saluum fecit et confestim uidit et sequ
ebatur eum in uia / thaniae ad montem oliue
XI Et cum adpropinquarent hierusolimae et be
a mittit duos ex discipulis suis et ait illis ite in
castellum quod contra uos est et statim intro
euntes illuc inuenietis pullum asinae ligatum
super quem adhuc nemo hominum sedit sol
uite illum et adducite et si quis uobis dixerit

quid facitis hoc dicite quia dno necessarius est
Et continuo dimittet / te ianua foris in biuio
Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum an
Et soluunt eum et quidam de illic stantibus di
cebant illis quid facitis soluentes pullum qui
dixerunt eis sicut praeceperat illis ihs et dimisse
runt eis et duxerunt pullum ad ihm et inponu
nt illi uestimenta sua et sedit super eum mul
ti autem uestimenta sua strauerunt in uia ali
autem frundones caedebant de arboribus et st
ernebant in uia / dicentes os anna benedictus
Et qui praeibant et qui sequebantur clamabant
qui uenit in nomine dni benedictus quod uenit
regnum patris nostri dauid os anna in excelsis
Et introiuit in hirusolimam in templum et cir
cum spectis omnibus cum iam uespera esset
hora exiuit in bethaniam cum xii discipulis suis
Et alia die cum exirent a bethania esuriit cum
que uidisset a longe ficum habentem folia ue
nit uidere si quid forte inueniret in ea et cum

uenisset adeam nihil inuenit praeter folia
nonenim erat tempus ficorum Et respondens
dixit ei iam non amplius inaeternum quisquam
ex te fructus manducet Et audiebant discipu
li eius· Et ueniunt hierusolimam Et cum intro
isset templum coepit iecere uendentes et emen
tes intemplo et mensas nummulariorum et ca
thedras uendentium columbas euerat Et non
sinebat ut quisquam uas transferret per
templum Et docebat dicens illis nonne scrip
tum est quia domus mea domus orationis
uocabitur omnibus gentibus uos autem fe
cistis eam speluncam latronum / querebant
Quo audito principes sacerdotum et scribae
quomodo eum perderent timebant enim eum
quoniam uniuersa turba admirabatur super
doctrinam eius / aridam factam aradicibus
Et et cum mane transiret uiderunt ficum
Et recordatus petrus dicit ei rabbi ecce ficus cui
maledixisti aruit Et respondens ihs ait illis

[illegible] quicumque
[illegible] monti tolle [illegible] mittere in mare
[illegible] sed credi
[illegible] dixerit [illegible] ei
Propterea [illegible] quaecumque [illegible]
[illegible] petitis credite quia accipietis et [illegible]
[illegible] vobis Et cum stabitis ad orandum dim
ittite si quid habetis adversus aliquem
ut et pater vester qui in caelis est dimittat
vobis peccata vestra / [illegible] in templo
Et veniunt rursus [illegible] Et cum am
bularet [illegible] summi sacerdotes et scribae
et seniores et dicunt illi in qua potestate
haec facis et quis tibi dedit hanc potesta
tem ut ista facias ihs autem respondens ait
illis interrogabo vos et ego unum verbum
et respondete mihi et dicam vobis in qua po
testate haec facio baptismum iohannis de
caelo erat an ex hominibus respondete mihi
[illegible] dicentes si [illegible]mus

de caelo dicet quare ergo non credidistis ei
si dicemus ex hominibus timemus populum
omnes enim habebant iohannem quia uere
propheta esset et respondentes dicunt ihu
nescimus et respondens ihs ait illis neque ego
dico uobis in qua potestate haec facio
XII Et coepit illis in parabolis loqui uineam pas
tinauit homo et circumdedit saepem et fodit lacum
et aedificauit turrem et locauit eam agricolis
et peregre profectus est et misit ad agricolas in
tempore seruum ut ab agricolis acciperet de fruc
tu uineae qui adprehensum eum caeciderunt
et dimiserunt uacuum et iterum misit ad
illos alium seruum et illum in capite uulne
rarunt et illum occiderunt et plures alios quos
dam cedentes alios uero occidentes adhuc ergo
unum habens filium carissimum et illum mi
sit ad eos nouissimum dicens quia reuerebun
tur filium meum coloni autem dixerunt ad in
uicem hic eres uenite occidamus eum et nostra

erit hereditas et adprachentes eum occide-
runt et iecerunt extra uineam quid ergo faciat
dns uineae ueniet perdet colonos et dabit ui
neam alis nec scripturam hanc legistis la-
pis quem reprobauerunt aedificantes hic fac
tus est in caput anguli a dno factus est iste
et est mirabile in oculis nostris / cognouerunt
Et querebant eum tenere timuerunt turbam
enim quoniam ad eos parabulam hanc dixe-
rat et relicto eo abierunt et mittunt ad eum qu
os dam et farisaeis et hirudianis ut eum cape-
rent in uerbo qui uenientes dicunt ei magister
scimus quoniam uerax es et non curas quem
quam nec enim uides in faciem hominum sed
in ueritate uiam di doces dic ergo nobis licet da-
ri tributum cessari an non dabimus qui sciens
uersutias eorum ait illis quid me temptatis
adferte mihi denarium ut uidiam ait illi obtu
lerunt ei et ait illis cuius est imago haec et in
scriptio dicunt illi cessaris respondens autem

ihs dixit illis reddite ergo quae sunt cessaris
cessari & quae dī dō & mirabantur super eū
& uenerunt ad eum sadducei qui dicunt resur
rectionem non esse & interrogabant eum dicen
tes magister moises scripsit nobis ut si cuius
frater mortuus fuerit & dimiserit uxorem &
& filios non reliquerit accipiat frater eius ux
orem ipsius & resuscitet semen fratri suo sep
tem ergo fratres fuerant apud nos & primus
accepit uxorem & mortuus est non relicto semi
ne & secundus accepit eam & mortuus est &
nec iste reliquit semen & tertius similiter li
& acceperunt eam similiter septem & non re
querunt semen nouissima autem omnium de
functa est mulier in resurrectione ergo cum re
surrexerint cuius de his erit uxor septem enī
habuerunt eam uxorem & respondens ihs
ait illis non ne ideo erratis nescientes scrip
turas neque uirtutem dī cum enim a mortuis
resurrexerint neque nubunt neque nuben

tur [illegible] sederunt sicut angeli in caelis
de mortuis autem quod resurgant non legis
tis in libro moisi super rubum quomodo dix
erit illi ds inquiens ego sum ds abraham et
ds issac et iacob non est mortuorum sed uiuorū
uos ergo multum erratis et accessit unus ex
scribis qui audierat illos conquirentes et ui
dens quoniam bene illis responderit interro
gauit eum dicens quod est primum omnium ma
ndatum ihs autem respondit ei quia primum
omnium mandatum est audi israhel dns ds
tuus ds unus est et diliges dnm dm tuum ex
toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota
mente tua et ex tota uirtute tua hoc est pri
mum mandatum secundum autem simile illi
diliges proximum tuum tamquam te ipsum
maius horum aliud mandatum non est / ita
et ait illi scriba bene magister in ueritate dix
quia unus est et non est alius praeter eum
et ut diligatur ex toto corde et toto intellectu

et ex tota anima et ex tota fortitudine et dilege
re proximum tamquam se ipsum maius est
omnibus holocaustomatibus et sacrificiis ihs
autem uidens quod sapienter respondisset
dixit illi non es longe a regno di / spond eius ihs
Et nemo iam audebat eum interrogare et re
dicebat in templo quomodo dicunt scribae
xpm filium esse dauid ipse enim dauid dicit
in spu sco dixit dns dno meo sede a dextris me
is donec ponam inimicos tuos scabellum pedū
tuorum ipse ergo dauid dicit dnm et unde est
filius eius et multa turba eum libenter audiebat
Et dicebat eis in doctrina sua cauete a scribis
qui uolunt in stolis ambulare et salutari in
foro et in primis cathedris sedere in sinagogis
et primos discubitos in cenis / tu prolixa ora
Qui deuorant domus uiduarum sub obten
tionis hi accipiunt prolixius iudicium et se
dens ihs contra gazophilacium aspiciebat
quomodo turba iactaret aes in gazophilaciū

Et multi diuites iactabant multa cum ue-
nisset autem una uidua paupercula misit
aera duo minuta quod est quadrans Et con
uocatis discipulos suos ait illis amen dico
uobis quoniam uidua haec paupercula pl
us omnibus misit qui miserunt in gazo fila
um omnes enim quod habundabant illis
miserunt haec uero de penuria sua omnia
quae habuit missit totum uictum suum / et
XIII Et cum egrederetur de templo ait illi unus
discipulis suis magister aspice quales lapides
Et quales structura templi Et respondens ihs
ait illi uides has magnas aedificationes non re-
linquetur lapis super lapidem qui non distru
atur · Et cum sederet in monte oliueti contra
templum interrogabant eum seperatim petrus
Et iacobus Et iohannis Et andreas dic nobis
quando ista fiant Et quod signum erit quan
do haec omnia incipient consummari Et re
spondens ihs cepit dicere illis uidete autem

ne quis uos seducat multi enim uenient in no
mine meo dicentes quia ego sum et multos se
ducent cum autem audieritis bella et opinion
is bellorum ne timueritis oportet enim fieri
sed nondum est finis exsurget autem gens su
per gentem et regnum super regnum et erunt
terrae motus per loca et fames initium dolo
rum haec / uos in conciliis et sinagogis uapu
Uidete autem uos metipsos tradent enim
labitis et ante praesides et reges stabitis
propter me in testimonium illis / praedicar
et in omnes gentes primum autem oportet
ri euangelium / cogitare qui loquamini sed
et cum duxerint uos tradentes nolite prae
quod datum uobis fuerit in illa hora id loque
mini non enim eritis uos loquentes sed sps scs
qui loquitur in uobis tradet autem frater fra
trem in mortem et pater filium et consurgent
filii in parentes et morte adficient eos et eritis
odio omnibus propter nomen meum qui autem

sustinuerit usque infinem hic saluus erit
Cum autem uideretis abominationem desola
tionis tractatam ubi non debet qui legit intelle
gat· Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes
Et qui super tectum non descendet in domum
nec intro eat ut tollat aliquid de domu sua Et
qui in agro erit non reuertatur retro tollere
uestimentum suum· Uae autem pregnantibus
Et nutrientibus in illis diebus· /uel sabbato
Orate uero ut hiemae non fiat fuga uestra
Erunt enim dies illi tribulationes tales quales
non fuerunt ab initio creaturae quam condidit ds
usque nunc neque fient/ omnis caro sed prop
Et nisi breuiasset dns dies non fuisset salua
ter electos quos elegit breuiabit dies· /ce illic
Et tunc siquis uobis dixerit ecce hic est xps a
ne credideritis· Exsurgent enim seodoxpi Et se
udo profetae Et dabunt signa Et portenta ad
seducendos si potest fieri Etiam electos uos
ergo uidete ecce praedixi uobis omnia··· Sed

illis diebus post tribulationem illam sol
contenebrabitur et luna non dabit splendo
rem suum et erunt stellae caeli discenden
tes et uirtutes quae sunt in caelis mouebuntur:
Et tunc uidebunt filium hominis uenientem
in nubibus caeli cum uirtute multa et gloria
Et tunc mittet angelos suos et congregabit ele
ctos suos a quattuor uentis a summo terrae
usque ad summum caeli. A fici autem arbore
discite parabulam cum iam ramus eius tener
fuerit et folia nata fuerint cognoscitis quia in
proximo sit aestas sic et uos cum uideritis ha
ec omnia fieri scitote quod in proximo sit in os
tiis amen dico uobis quoniam non transiet ge
neratio haec donec omnia ista fiant caelum
autem et terra transibunt uerba autem mea
non transibunt geli in caelo neque filius nisi
De die autem illo uel hora nemo scit neque an
pater. Uidete uigilate et orate nescitis enim qu
ando tempus sit. Sicut homo qui peregre pro

fectus reliquit domum suam et dedit seruis
suis potestatem cuius que operis et ianuatori
praecipit ut uigilet / utrum sero an media
Uigilate ergo nescitis enim quando dns ueniat
nocte an galli cantu an mane ne cum uenerit re-
pente inueniat uos dormientes quod autem uo
bis dico omnibus dico uigilate / querebant sum
XIV Erat autem pascha et azyma post biduum et
mi sacerdotes et scribae quomodo eum dolo
tenerent et occiderent dicebant enim non in die
festo ne forte tumultus fieret populi / prosi
Et cum esset bethaniae in domu simonis le
et recumberet ueniens mulier habens alabas
trum unguenti nardi praetiosi et fracto alabas
tro effudit super caput eius erant autem qui
dam indigne ferentes intra semet ipsos de disci
pulis et dicentes ut quid perditio haec unguenti
facta est poterat enim unguentum istud uenun
dari plus quam trecentis denariis et dari pau
peribus et fremebant in eam ihs autem dixit

ihs sinite eam quid illi molesti estis bonum opus
operata est in me semper enim pauperes habe-
bitis uobis cum et cum uolueritis potestis illis
bene facere me autem non semper habebitis·
Quod habuit haec fecit praeuenit enim unguen
to unguere corpus meum in sepulturam amen di
co uobis ubi cumque praedicatum fuerit euan
gelium istud in uniuersum mundum et quod
fecit haec narrabitur in memoriam eius ad
Et iudas scariothis unus de duodecim abiit
summos sacerdotes ut proderet eum ihs qui
audientes gauisi sunt et promisserunt ei pecu
niam se daturos et exeo quaerebat quomodo il
lum oportun traderet et primo die azemorum
quando pascha immolab dicunt discipuli quo
uis eamus et paremus tibi ut manduces pas
cha et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis
ite in ciuitatem et occurret uobis homo lagonam
aquae baiolans sequimini eum et quo cumq;
introierit dicite dno domus quia magister di

est refectio mea ubi pascha cum disci
pulis meis manducem Et ipse vobis demons
trabit cenaculum stratum Et illic parate no
bis Et abierunt discipuli eius Et venerunt in ci
vitatem Et invenerunt sicut dixerat illis Et
praeparaverunt pascha Et discumbentibus eis
Vespere autem facto venit cum duodecim
Et manducantibus eis ihs amen dico vobis quia
unus ex vobis me tradet qui manducat mecum
At illi coeperunt contristari Et dicere ei singula
tim numquid ego sum qui / cum in catino Et filiu
Qui ait illis unus ex xii qui intingit manum me
us hominis vadit sicut scriptum est de eo vae
autem homini illi per quem filius hominis tra
ditur Bonum erat ei si non esset natus homo ille / benedicens
Et manducantibus illis accepit ihs panem Et
fregit Et dedit eis Et ait sumite hoc est corpus
meum Et accepto calice gratias agens dedit
eis Et biberunt ex illo omnes Et ait illis hic est
sanguis meus novi Et aeterni testamenti qui

promultis effundetur. amen dico uobis quia
non bibam de genimine uitis usque in diem illum
cum illud bibam nouum eum in regno dī / patris
Et hymno dicto exierunt in montem oliueti. Et tunc
ihs omnes scandalum patiemini in me in ista
nocte. Quia scriptum est percutiam pastorem
Et dispergentur oues gregis mei sed postquam
surrexero praecedam uos in galileam. Respondens
petrus autem ait ei. Et si omnes scandalizati fue
sed non ego. Et ait illi ihs amen dico tibi quia in
hodie in nocte hac priusquam gallus canta
bis ter me negaturus. / Ait ei simul commori tecum
Et ille amplius loquebatur Et si oportuerit
non te negabo similiter autem et omnes dixerunt.
Et uenit ihs in praedium cui nomen est gethsemani
Et ait discipulis suis. sedete hic donec uadam et orem
Et sumpsit petrum et iacobum et iohannem secum
Et coepit pauere et taedere. / Sustinete hic et uigi
Et ait illis tristis est anima mea usque ad mor
tem. Et cum processisset pusillum procidit

in faciem super terram et orabat ut si fieri
posit transiret ab eo hora et dixit abba pa
ter omnia possibilia sunt tibi transfer cali
cem hunc a me sed non quod ego uolo sed quod
tu uis et uenit et inuenit eos dormientes et ait
petro simon dormis non potuisti una hora
uigilare: Uigilate et orate ut ne intretis in tem
ptationem sp̄s quidem promtus est caro ue
ro autem infirma et iterum abiens orauit eun
dem sermonem dicens et reuersus denuo inue
nit eos dormientes erant enim oculi eorum ingra
uati a sumno et ignorabant quid responderent
nt ei et uenit tertio et ait illis dormite iam et re
quiescite: Sufficit uenit hora ecce traditur fi
lius hominis in manus peccatorum surgite ea
mus ecce qui me tradet prope est: Et adhuc eo
loquente uenit iudas scarioth unus ex xii et cum
illo turba cum gladiis et fustibus a summis sa
cerdotibus et scribis et a senioribus / quemcum
Dederat autem traditor eis signum eis dicens

quem cumque osculatus fuero ipse est tene
re eum et ducite cum monitione et cum uenisset
statim accessit ad eum ait rabbi et osculat
tus est eum at illi manus inicerunt in eum
et tanuerunt eum. Unus autem quidam de
circum stantibus educens gladium percussit ser
uum summi sacerdotis et amputauit illi auri
culam et respondens ihs ait illis tamquam ad
latronem existis cum gladiis et fustibus conprae
hendere me cotidie eram apud uos in templo
docens et non me tenuistis sed ut inplerentur
scripturae. Tunc discipuli eius relinquentes
eum omnes fugerunt adolescens autem quidam
sequebatur illum amictus sindone super nudo
et tenuerunt eum at ille reiecta sindone nudus
profugit ab eis. Et adduxerunt ihm ad summum
sacerdotem et conueniunt omnes sacerdotes et
scribae et seniores / que in atrium summi sacer
Petrus autem a longe secutus est eum us
dotes et sedebat cum ministris et cale faciebat

se ad ignem. Summi uero sacerdotes et omne
concilium quaerebant aduersus ihm testimo
nium falsum dicebant aduersus eum et con
uenientia testimonia non erant. Et quidam
surgentes falsum testimonium ferebant ad
uersus eum dicentes quoniam nos audiuimus
eum dicentem ego dissoluam templum hoc ma
nu factum et intriduum aliud manu factum
aedificabo et non erat conueniens testimonium
illorum et exsurgens summus sacerdos in me
dium interrogauit ihm dicens non respondis
quicquam ad ea quae tibi obiciuntur ab his
ille autem tacebat et nihil respondit rursū
summus sacerdos interrogabat eum et dicit
ei tu es xps filius dī benedicti / hominis sedeñ
Ihs autem dixit illi ego sum et uidebitis filium
a dextris uirtutis et uenientem cum nubibus cae
li. Summus sacerdos scidit uestimenta sua
ait. Quid adhuc desideramus testes audistis
blasfemiam eius quid uobis uidetur qui omnes

condempnauerunt eum esse reum mortis / re
Et coeperunt quidam conspuere et inride
eum et uelare faciem eius colophis eum cede
re et dicere ei profetiza et ministri alaphis
eum cedebant. Et cum esset petrus in atrio de
orsum uenit una ex ancellis summi sacerdo
tis et cum uidisset petrum cale facientem se
conspiciens illum ait et tu cum ihu nazareno
eras at ille negauit dicens neque scio neque
noui quid dicas. Et exiit foras ante atrium
et gallus cantauit rursus autem cum uidisset
illum ancilla coepit dicere circum stantibus
quia hic ex illis est at ille iterum negauit et
post pussillum rursus qui adstabant dice
bant petro uere ex illis es nam et galileus es
ille autem coepit anathematizare et iurare quia
nescio hominem istum quem dicis et statim ite
rum gallus cantauit. Et recordatus est pe
trus uerbi quod dixerat ei ihs prius quam gal
lus cantet bis ter me negabis et coepit flere

XV Et confestim mane consilium facientes sum
mi sacerdotes cum senioribus et scribis et
uniuersa concilio. Uincientes ihm duxerunt
Et tradiderunt pilato Et interrogauit eum
pilatus tu es rex iudeorum at ille respon
dens ait illi tu dicis. Et accussabant eum
summi sacerdotes in multis ipse uero nihil
respondit pilatus autem interrogabat eum
dicens non respondis quicquam uides in qua
ntis te accussant ihs autem amplius nihil
respondit ita ut miraretur pilatus. / ex
Per diem festum solebat dimittere illis unu
uinctis quem cumque peassent / bas quia
Erat autem in carcere qui dicebatur barab
sediciosis erat uinctus qui in seditione fe
cerat homicidium Et cum ascendisset turba
coepit rogare sicut semper faciebat illis per
diem sollemnem ut dimitteret unum uinctum pi
latus autem respondit eis Et dixit uultis dim
ittam uobis regem iudeorum sciebat enim

quod per inuidiam tradidissent eum summi
sacerdotes Pontifices autem concitauerunt
turbam ut magis barabban dimitteret eis
Pilatus autem iterum respondens ait illis
quid ergo uultis ut faciam regi illi quem dica
tis iudeorum at illi iterum clamauerunt di
centes crucifige eum Pilatus autem uolens po
pulo satis facere dimisit illis barabban et
tradidit ihm flagillis cesum ut crucifigeretur
Milites autem duxerunt eum intro in atrium
praetorii et conuocant totam choortem indu
unt eum purporam et inponunt ei plectan
tes spineam coronam et coeperunt saluta
re eum aue rex iudeorum et percuterunt ca
put eius arundine et conspuebant eum et po
nentes genua adorabant eum / purpora et
Et postquam inluserunt ei exuerunt illum
induerunt uestimentis eius et educunt illum
ut crucifigerent eum Et angarizant prae
ter euntem quempiam simonem cirineum ue

uenientem de uilla patrem alexandri et ruffi
ut tolleret crucem ihesu. Et perducunt illum
in golgotha locum quod interpraetatur cal
uariae locus. Et dabant ei murratum uinum
bibere et non accepit / ta eius mittentes sor
Et crucifigentes eum diuisserunt uestimen
tem super ea quis quid tolleret / eum
Erat autem hora tertia et crucifixerunt
Et erat titulus causae eius inscriptus rex
iudeorum. Et cum eo crucifigunt duos latro
nes unum a dextris et alium a sinistris eius.
Et adimpleta est scriptura quae dicit
Et cum iniquis ueritas deputata est et prae
tereuntes blasfemabant eum mouentes ca
pita sua et dicentes ua qui distruis templum
et in tribus diebus aedificas saluum fac te
ipsum discendens de cruce / alter utrum
Similiter et summi sacerdotes inludentes ad
cum scribis dicebant alios saluos facere
fecit se ipsum non potest saluum xps rex

israhel discendat nunc de cruce ut uideamus
et credamus ei. Et qui cum eo crucifixerant con
uiciabantur ei. Et facta hora sexta tenebrae
factae sunt super uniuersam terram usque in ho
ram nonam. Et hora nona exclamauit dicens
ihs heli heli lamasabacthani quod interpre
tatum ds meus ds meus ut quid dereliquisti
me. Et quidam de circum stantibus audientes di
cebant ecce heliam uocat iste. Currens autem
unus et implens spungiam aceto circum po
nens calamo potum dabat ei dicens uendum
Sine uideamus si ueniet helias ad depo
eum ihs autem emisa uoce magna expirauit.
Et ecce uelum templi scisum est in duas par
tes a summo usque deorsum. Uidiens autem
centorio et qui ex aduerso stabant quia sic
clamans expirasset et ait uere homo hic fili
us di erat. Erant autem et mulieres a lon
ge aspicientes inter quas erat et maria mag
dalenae et maria iacobi minoris et ioseph

mater & solome & cum esset ingalilia seque
bantur eum & ministrabant ei & aliae mul
tae quae simul cum eo ascenderant hieru
solimam. & cum iam sero esset factum
quia erat parasceue quod est ante sa
batum uenit ioseph abarimathia nobilis
decorio qui & ipse erat expectans regnum
dī & audacter introit adpilatum & petit cor
pus ihū pilatus autem mirabatur se iam
cum obisset & arcesito centorione interroga
uit eum si iam mortuus esset & cum cognoui
sset centorione donauit corpus ioseph· / ens
Mercauit autem ioseph sindonem & depon
eum inuoluit sindonem & possuit eum inmo
numentum quod erat excasum depetra & ad
uoluit lapidem adhostium monumenti / seph
Ubit autem maria magdalena & maria io
X:11 aspiciebant ubi poneretur. & cum transis
et sabbatum mariae magdalene & maria
iacobi & solome emerunt aromata ut uenI

entes ungerent eum. Et ualde mane una
sabbatorum ueniunt ad monumentum hor
te iam sole et dicebant ad inuicem quis re
uoluit nobis lapidem ab hostio monomenti
erat autem magnus nimis et respicientes ui
dent reuolutum lapidem erat quippe magn
us ualde et introeuntes in monomento uident
iuuenem sedentem in dextris co opertum stola
candida et obstipuerunt. qui dicit illi noli
te expauescere ihm queritis nazarenum cru
cifixum surrexit non est hic ecce locus ubi pos
suerunt eum sed ite et dicite discipulis eius et
petro quia ecce praecedit uos in galileam ibi eū
uidebitis sicut dixit uobis. Et illae exeuntes
fugerunt de monumento inuaserat enim eas
tremor et pauor et nemini quicquam dixerunt
timebant enim surgens autem mane prima sa
bati apparuit ihs primo mariae magdalenae
de qua iecerat septem demonia at illa uadens
nuntiauit his qui cum eo fuerant loquentibus

[illegible]cantibus et illi [illegible] quia [illegible]uus et uisus
esset ab ea non crediderunt [illegible]ostensus est i[illegible]
Post haec autem duobus ex his ambulantib:
[illegible]ia effigie euntibus illis in uillam et illi euntes
[n]untiauerunt ceteris sed nec illis crediderunt
nouissime recumbentibus illis undecim
apparuit et exprobrauit incredulitatem illo
rum et duritiam cordis illorum quia his
qui uiderant eum resurrexisse non credide
runt [illegible] et [illegible] eis euntes in mun
dum uniuersum praedicate euangelium om
ni creaturae qui crediderit et babtizatus fue
rit saluus erit qui uero non crediderit condem
nabitur signa autem eos qui crediderint haec
et sequentur in nomine meo demonia iecient lin
guis loquentur nouis serpentes tollent et si
mortiferum quid biberint non eos noce
bit super aegrotos manus inponent et bene
habebunt et dominus quidem ihs postquam lo
cutus est eis adsumptus est in caelum et se

[illegible]
[illegible]
[illegible]

a dextris dī illi autem profecti praedica
verunt ubique dño cooperante & sermonem confirmante
sequentibus signis finit

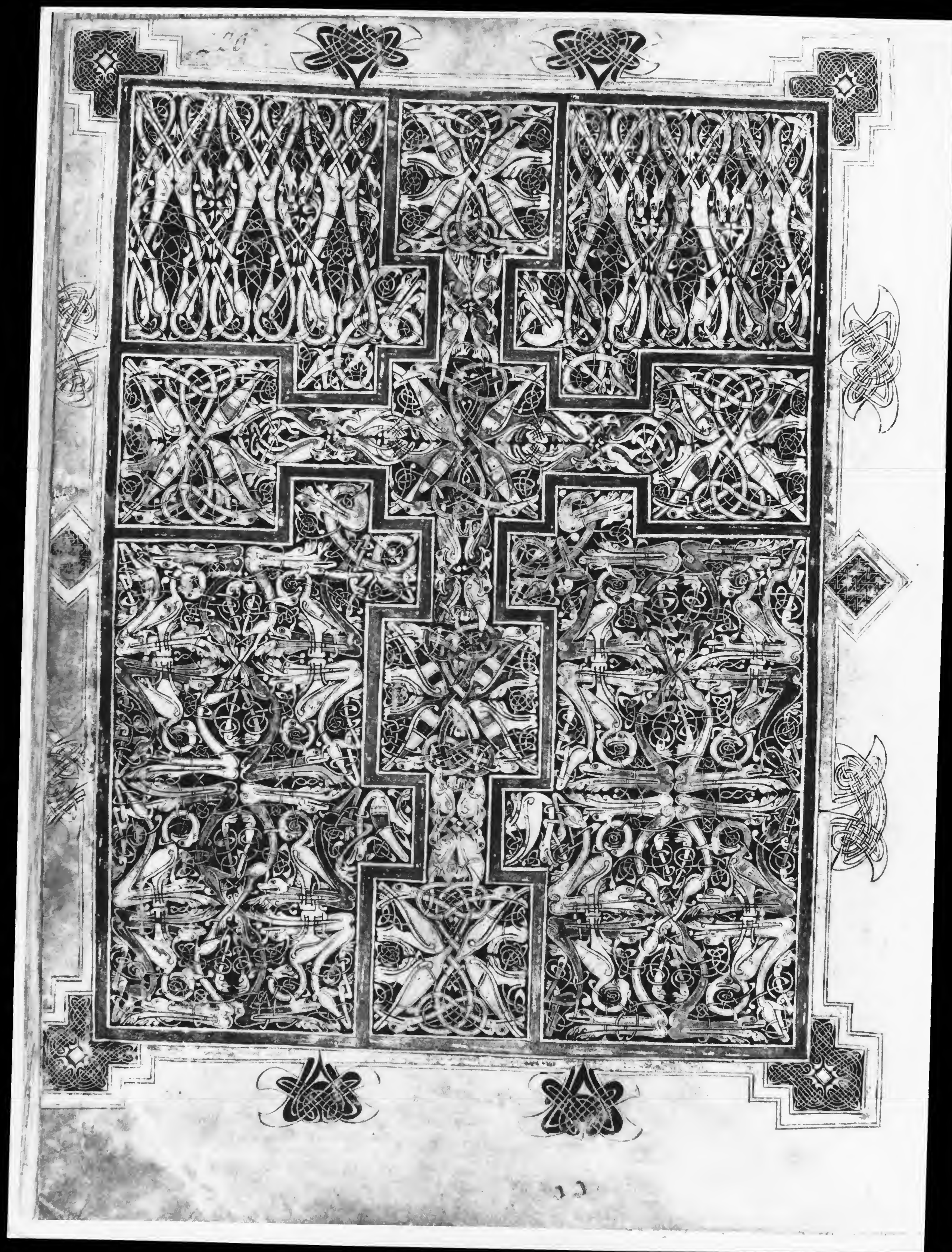
Pater noster qui es in cae
lis sanctificetur nomen tuum
adveniat regnum tuum fiat
voluntas tua sicut in caelo
& in terra; panem nostrum
super substantialem da no
bis odie & dimitte nobis
debita nostra sicut & nos
dimissimus debitoribus nos
tris & ne nos inducas
in temptationem sed libera
nos a malo

+ teuclun + ... mol +

218

...m f. saluu. arthan f. cimulch. iudnou f. iudnerth. Decleniu f. Nobis episcopus telia
...nguid sacerdos teliau. Dubrino. et cuhelin. filii episcopi. Saturnbiu cam iluan... et gulgen
...tiae qui hanc fidelitatem scripsit. Qui custodierit hanc decretum libertatis benedictus ...
... qui non custodierit. sit maledictus a deo et a teliau in isto evangelio semper est et
... amen fiat fiat.

+ teudubr 1q · elired 1 + ridamni blamone

re narrationem quae in nobis conpletae
sunt rerum sicut tradiderunt nobis qui ab
initio ipsi uiderunt et ministri fuerunt ser
monis uisum est et mihi adsecuto a principio
omnibus diligenter ex ordine tibi scribere opti
me theophile ut cognoscas eorum uerborum
de quibus eruditus es ueritatem. Fuit in diebus
herodis regis iudaeae sacerdos quidam nomine
zacharias de uice abia et uxor illi de filiabus aa
ron et nomen eius elizabeth. Erant autem ius
ti ambo ante dm̄ incedentes in omnibus manda
tis et iustificationibus dn̄i sine querella et
non erat illis filius eo quod esset elizabeth
sterilis et ambo praecessissent in diebus suis
factum est autem cum sacerdotio fungeretur
zacharias in ordinem uicis suae ante dm̄ sae
cundum consuetudinem sacerdotii sorte exiit ut
incensum poneret ingressus in templum dn̄i
Et omnis multitudo erat populi orans foris
hora incensi apparuit autem illi angelus dn̄i

stans adextris altaris incensi· Et zacharias
turbatus est uidens et timor inruit super eum
Ait autem adillum angelus dicens ne timeas za
charia· Quoniam exaudita est depraecatio
tua et uxor tua elizabeth pariet tibi filium·
Et uocabis nomen eius iohannem et erit tibi
gaudium et exsultatio et multi in natiuitate eius
gaudebunt· Erit enim magnus coram dno et
uinum et sicera non bibet et spu sco replebi
tur replebitur adhuc exutero matris suae
et multos filiorum israhel conuertet addnm
dm ipsorum et ipse praecedet ante illum in
spu et uirtute heliae ut conuertat corda pa
trum in filios et incredibiles adprudentiam iu
storum· Parare dno plebem perfectam et
dixit zacharias adangelum unde hoc sciam ego
enim sum senex et uxor mea praecessit indieb:
suis et respondit angelus dixit ei ego sum gabri
hel qui adsto ante dm et missus sum loqui ad
te et haec tibi euangelizare et ecce eris tacens

ꝑ bledzin bledcuint dinnme de ...

Et non poteris loqui usque in diem quo haec
fiant pro eo quod non credidisti uerbis meis
quae inplebuntur in tempore suo. Et erat
plebs exspectans zachariam et mirabantur
quod tardaret ipse in templo. Egressus au
tem non poterat loqui ad illos et cognouerunt
quod uissionem uidisset in templo et ipse erat
innuens illis et permansit mutus et factum
est ut inpleti sunt dies offici eius. abiit in do
mum suam post hos autem dies concepit eli
zabeth uxor eius et occultabat se mensibus
quinque dicens quia sic mihi fecit dn̄s in die-
bus quibus respexit auferre obprobrium meū
inter homines in mense autem sexto missus est
angelus gabrihel a do in ciuitatem galilaeae ./sa
Cui nomen nazareth ad uirginem dispon
tam uiro cui nomen erat ioseph de domo da
uid et nomen uirginis maria et ingresus ange-
lus ad eam benedixit aue gratia plena dn̄s
tecum benedicta tu inter mulieres. Quae cum

audisset turbata est in sermone eius et co
gitabat qualis esset ista locutio et ait an
gelus ei ne timeas maria ipsa autem cum ui
disset inmirata est inintroitu eius et erat cogita
ns quid sic benedixisset eam et ait ei angelus
dni noli timere maria inuenisti enim gratiam
apud dm et ecce concipies in utero et paries
filium et uocabis nomen eius ihm. Hic erit
magnus et filius altissimi uocabitur et dabit
illi dns ds sedem dauid patris sui et regna
bit in domo iacob in aeternum et regni eius non
erit finis. Dixit autem maria ad angelum quo
modo fiet istud quoniam uirum non cognosco
et respondit angelus et dixit ei sps scs super
ueniet in te et uirtus altissimi obumbrabit
tibi ideoque et quod nascitur scm uocabi
tur filius di et ecce elizabeth cognata tua
et ipsa concepit filium in senectute sua et
hic mensis est sextus illi quae uocatur ste
rilis quia non erit inpossibile apud dm

omne uerbum dixit autem maria ecce an
cella dni fiat mihi secundum uerbum tuū·
Et discessit ab illa angelus exsurgens autē
maria in diebus illis abiit in montana cum
festinatione in ciuitatem iudae Et intrauit in
domum zachariae Et salutauit elizabeth /riae
Et factum est ut audiuit salutationem ma
elizabeth exsultauit infans in utero eius Et
repleta est spu sco elizabeth Et clamauit
uoce magna Et dixit benedicta inter mulieres
Et benedictus fructus uentris tui· Et unde hoc
mihi ut ueniat mater dni mei ad me ecce ut
facta est uox salutationis tuae in auribus
meis exsultauit in gaudio infans in utero meo·
Et beata quae credidit quoniam perficientur
ea quae dicta sunt ei a dno Et ait maria /sps
Magnificat anima mea dnm Et exsultauit
meus in do salutari meo quia respexit humi
tatem ancellae suae ecce enim ex hoc beatam
me dicent omnes generationes quia fecit mihi

magna qui potens est et sc̄m nomen eius et
misericordia eius in progenies et progenies
timentibus eum fecit potentiam in brachio
suo dispersit superbos mente cordis sui
deposuit potentes de sede et exaltavit hu
miles esurientes implevit bonis et divites
dimissit inanes suscipit israhel puerum
suum memorari misericordiae suae sicut
locutus est ad patres nostros abracham et
semini eius in saecula Mansit autem ma
ria cum illa quassi mensibus tribus et re
versa est in domum suam elizabeth autē
impletum est tempus pariendi et peperit
filium et audierunt vicini et cognati eius
quia magnificavit dn̄s misericordiam suā
cum illa et congratulabantur ei et factum
est in die octavo venerunt circumcidere pue
rum et vocabant eum zachariam nomine
patris sui et respondens mater eius dix
it nequaquam sed vocabitur iohannis

228

Et dixerunt ad illam nemo est in cogna
tione qui uocetur hoc nomine innuebant
patri eius quem uellet uocari eum et pos
tulans pugillarem scripsit dicens iohan
nis est nomen eius et mirati sunt uniuersi·
Apertum est autem ilico os eius et lingua
eius et loquebatur benedicens dm̄ et factū
est timor super omnes uicinos eorum et su
per omnia montana iudaeae deuulgabantur
omnia uerba haec et possuerunt omnes qui
audierunt in corde suo dicentes quid putas
puer iste erit etenim manus dn̄i erat cum il
lo· Et zacharias pater eius inpletus est
spu sc̄o et profetauit dicens· Benedictus dn̄s
ds̄ israhel quia uissitauit et fecit redemptio
nem plebis suae et erexit cornu salutis nobis
in domu dauid pueri sui· sicut locutus est p
os sc̄orum qui a saeculo sunt profetarum
eius salutem ex inimicis nostris et de manu om
nium qui nos oderunt ad faciendam misseri

cordiam cum patribus nostris et memorari
testamenti sui sci ius iurandum quod iura
uit ad abraham patrem nostrum daturum
se nobis ut sine timore de manibus inimico
rum nostrorum liberati seruiamus illi in
sanctitate et iustitia coram ipso omnibus dieb:
nostris et tu puer propheta altissimi uocabe-
ris praeibis enim ante faciem dni parare
uias eius ad dandam scientiam salutis plebi
eius in remissionem peccatorum eorum per
uiscera misericordiae di nri in quibus uissi
tauit nos oriens ex alto et inluminare his
qui in tenebris et in umbra mortis sedent ad
dirigendos pedes nostros in uiam pacis.
Puer autem crescebat et confortabatur
in spu et erat in desertis usque in diem os-
II tensionis suae ad israhel. Factum est autē
in diebus illis exiit edictum a caesare agus
to ut discriberetur uniuersus orbis haec dis
criptio prima facta est a praeside siriae

quirino hegmine et ibant omnes ut profete-
rentur singuli in suam ciuitatem ascendit autē
ioseph a galilaea de ciuitate nazareth in iudeā
ciuitatem dauid quae uocatur bethlem/pro
eo quod esset de domo et familia dauid ut
feteretur cum maria disponsata sibi uxore
praegnante de spusco factum est autem cum
essent impleti sunt dies ut pariret et peperit
filium suum primogenitum et pannis eum in
uoluit et reclinauit eum et possuit in praesepio
quia non erat ei locus in diuersorio et pas
tores erant in regione eadem uigilantes et cus
todientes uigilias noctis super gregem suum
et ecce angelus dni stetit iuxta illos et clari
tas di circum fulsit illos et timuerunt timore
magno et dixit illis angelus nolite timere ecce
enim euangelizo uobis gaudium magnum
quod erit omni populo quia natus est uobis
hodie saluator qui est xps dni in ciuitate
dauid quae uocatur bethlem et hoc uobis

signum inueniatis infantem pannis inuolu
tum & possitum in praesepio · & subito fac
ta est cum angelo multitudo militiae exer
citus caelestis laudantium dm̄ & dicentium
gloria in excelsis do & in terra pax homini
bus bonae uoluntatis · & factum est ut
discesserunt ab eis angeli in caelum pas
tores loquebantur ad inuicem dicentes
Transeamus usque bethlem & uideam
us hoc uerbum quod fecit dn̄s & ostendit
nobis & uenerunt festinantes · & inuenerunt
mariam & ioseph & infantem possitum in
praesepio uidentes autem cognouerunt de
uerbo quod dictum erat illis de puero hoc ·
& omnes qui audierunt mirati sunt & de his
quae dicta erant a pastoribus ad ipsos ma
ria autem conseruabat omnia haec uerba
conferens in corde suo · & reuersi sunt pas
tores glorificantes & laudantes dm̄ in omni
bus quae audierant & uiderant sicut dic

tum est ad illos ·· Et postquam consumma
ti sunt dies octo ut circumcideretur puer et
uocatum est nomen eius ihs quod uocatum ÷
ab angelo prius quam in utero conciperetur.
Et postquam impleti sunt dies purgationis
eius secundum legem mosi tulerunt illum
in hierusalem ut adsisterent eum dno sicut
scriptum est in lege dni· Quia omne mascu
linum adaperiens uuluam scm dno uocabi
tur Et ut darent hostiam secundum quod
dictum est in lege dni par turturum aut
duos pullos columbarum· Et ecce homo er
at in hierusalem cui nomen erat simeon et
homo iste iustus et timoratus expectans
consulationem israhel et sps scs erat in eo
Et responsum acceperat a spu sco non uisu
rum se mortem nisi prius uideret xpm dni
Et uenit in spu in templum Et cum inducerent
puerum ihm parentes eius ut facerent et
quae secundum consuetudinem legis pro

eo & ipse accipit eum in ulnas suas & benedi
xit eum & dixit nunc dimitte seruum tuum
dn̄e secundum uerbum tuum in pace quia
uiderunt oculi mei salutare tuum quod prepa
rasti ante faciem omnium populorum lumen
ad reuelationem gentium & gloriam plebis tuae
israhel. & erat ioseph & mater eius mirantes
super quae dicebantur de illo. & benedixit il
lis simeon & dixit ad mariam matrem eius ec
ce hic possitus est in ruinam & resurrectionē
multorum in israhel. & in signum cui contra
dicitur & tuam ipsius animam pertransibit
gladius ut reuelentur ex multis cordibus cogi
tationes & erat anna profetiza filia phanu
el de tribu aser. Haec processerat in diebus
multis & uixerat cum uiro suo annis septē
a uirginitate sua. & haec uidua usque ad
annos octoginta quattuor quae non disceu
debat de templo ieiuniis & obsecrationibus
seruiens dō nocte ac die & haec ipsa hora

superueniens confitebatur dno et loque-
batur de illo omnibus qui exspectabant re-
demptionem isrhahel et ut perfecerunt om
nia secundum legem dni reuersi sunt in gali
leam in ciuitatem suam nazareth. Puer autem
crescebat et confortabatur plenus sapientia
et gratia di erat in illo. Et ibant parentes eius
per omnes annos in hierusalem in die sollem
pnis paschae. et cum factus fuisset ihs an
norum duodecim ascendentibus illis in hie-
rusolimam secundum consuetudinem di
ei festi consummatisque diebus cum reuer
terentur remansit puer ihs in hierusalem
et non cognouerunt parentes eius existiman
tes autem illum esse in comitatu. Uenerunt
iter diei et requirebant eum inter cognatos et
notos et non inuenientes reuersi sunt in hieru
salem requirentes eum. Et factum est post
triduum inuenerunt illum in templo seden
tem in medio doctorum audientem illos et in

terrogantem stupebant autem omnes qui eum
audiebant super prudentia et responsis
eius et uidentes ammirati sunt et cum uidis
sent eum expauerunt et dixit mater eius ad
illum fili quid fecisti nobis ecce pater tuus
et ego dolentes et tristes quaerebamus te
et ait ad illos quid est quod me quaerebat
tis nesciebatis quia in his quae patris mei
sunt oportet me esse et ipsi non intellexe
runt uerbum quod locutus est ad illos et
discendit cum eis et uenit in nazareth et erat
subditus illis et mater eius conseruabat
omnia uerba haec in corde suo et ihs pro
ficiebat aetate et sapientia et gratia apud
III et hominem. Anno autem quinto decimo
imperii tiberi cessaris procurante pontio
pelato in iudea tetrarcha autem galileae he
rode philippo autem fratre eius detharcae
hituraeae et traconitidis regionis et lisaniae
abiliniae tetrarchae sub principibus sacer

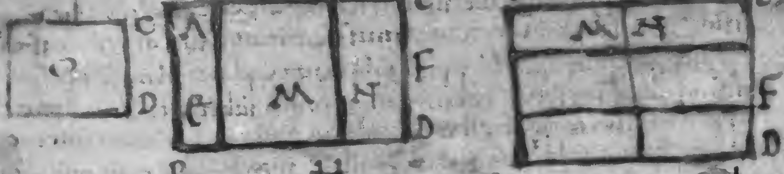
dotum annae et caiphae factum est uerbum
dni super iohannem zachariae filium inde
serto et uenit in omnem regionem iordanis
praedicans babtismum penitentiae in remissi
onem peccatorum sicut scriptum est in libro
sermonum essaiae profetae Uox clamantes
indeserto parate uiam dni rectas facite sem
itas eius omnis uallis inplebitur et omnis
mons et collis humiliabitur et erunt omnia
praua indirecta et aspera in uias planas et ui
debit omnis caro salutare di dicebat ergo ad
turbas quae exiebant ut babtizarentur ab
ipso generatio uiperarum quid ostendit uo
bis fugere a futura ira facite ergo fructus dig
nos penitentiae et ne coeperitis dicere patrem
habemus abracham Dico autem uobis qui
a potest ds de lapidibus istis suscitare fi
lios abrachae iam enim securis ad radi
ces arborum posita est omnis ergo arbor
quae non facit fructum bonum excidetur

hic desinit vers 9 capitis 3tii Evangelii secundum Lucam

[illegible] habet qd e passibilis [illegible] sed [illegible]
dispositione atq: affectione [illegible] nis dispositus Nam [illegible]
calor atq: frigus quo [illegible] atq: habuit qd sedulo ipse [illegible]
[illegible] udens calore frigusq: [illegible] specie [illegible]
[illegible] et dispositione dr calore atq: frigus et passibili qualit [illegible]
[illegible] questionis talis solutio e nihil impedit [illegible] alia [illegible]
atq: alia causa [illegible] ingemino [illegible]
[illegible] in eo [illegible] alq dr in eo [illegible] est;
sic in calore et frigore in eo qd affectu [illegible] dispositus e [illegible]
dispositione numerant passiones dispositio [illegible]
res facit uel [illegible] corpus inficiunt [illegible]
signa [illegible] coloribus aspitur Ne [illegible]
impositu [illegible] nigredinis [illegible]
dicit colore qd [illegible] aliqua passione [illegible]
accid [illegible] eadem uti simil [illegible] affection [illegible]
[illegible] in coloribus [illegible] idem [illegible]
ipse [illegible] sed qd [illegible] aliqua passione [illegible] corpa que
[illegible] puenit [illegible] qd da signin [illegible] agnosc
[illegible] quis horu omniu [illegible] oporteat [illegible]
[illegible] ita uel [illegible]
[illegible] tardus [illegible] [illegible] suo [illegible]
[illegible] uel p egritudine [illegible] sit in ei cor
[illegible] pallor tunc qualitat [illegible]
solu [illegible] sedentia [illegible]
[illegible] uel quolibet alio posit [illegible] [illegible] b: c.
[illegible] et hoc illi quod modo [illegible] diff [illegible]
[illegible] hec aut difficile [illegible] pas [illegible] qd [illegible]
[illegible] passibiles qualitates [illegible]
[illegible] passibiles qualitates qd [illegible]
[illegible] atq: e se [illegible] puenit [illegible]
[illegible] passibiles u qualitates [illegible]
hec passibiles qualitates [illegible]
uel impotentia dr querit [illegible]
sectio [illegible]

sed secundum id quod talia [illegible] pingius uel color que et dulcedo uel amari
tudo non secundum quod uossit et sed secundum id quod talia sit esse sideratur. sed quon
dam promiscue passiones affectionum nomine uocabamus. hac quoque non longa
questio. [illegible] inuenitur quod passio ab affectionibus discrepare uideatur
quia non corpora ita calefacta sunt ut etiam se quoque ipsa aliquem colorem [illegible]
[illegible] imitaret uel tantilla ad colorem effecta nuncupanda. [illegible]
[illegible] tumcd [illegible] momento [illegible] ceperunt passiones dicimus ab effi
tibus [illegible] integrum passionum affec[illegible] que et habitu
mentu [illegible] ficata passio in affectionem transeat [illegible]
fe[illegible] inhabi[illegible] permutetur. ¶ Quartum uero genus qualitatis est forma
[illegible] figura. Quarta est species qualitatis que secundum
[illegible] for[illegible] quis spiritum est autem figura uel triangulum uel qu
[illegible] triangulis uel quadrati quedam qualitas unde
[illegible] tam figura enim quedam uel pulchrior uel medior;
[illegible] do constituta qualitas formaque nominatur hac
[illegible] dubitet si quidem ea figura dicitur figuratus et a forma
formatus [illegible] ngulum etiam triangulatione nominatum et qua
trat[illegible] illeg[illegible] qualitates secundum quas quale aliquid
nominet [illegible] et formam figuramque esse qualitates quoniam que his par
[illegible] pant [illegible] qualia nominantur sed quoniam in continue quantitatis speciebus
et triangulus et superficies [illegible] ipsa quidem superficies quantitas est;
si [illegible] figura ut geometre diffiniunt que
[illegible] ia quidem ut circulus sub aliquibus uero uel tri
angulum uel quatr[illegible] igitur quoniam in dilatione quadam et spa[illegible]
tat quantitas [illegible] qualitas. Nam quoniam tres linee [illegible]
[illegible] fines uniuscuiusque [illegible] quod tribus angulis et tribus lineis
[illegible] hoc ipsum [illegible] uidetur ad quantitatem referri potest.
[illegible] tribus lineis [illegible] figura enim est triang[illegible]la hoc quidem dici
[illegible] Nam [illegible] tudo sine latitudine est ad [illegible]
[illegible] cur [illegible] redit rursus ad qualitatem.
[illegible] putabuntur quidem qualitatem significare.
[illegible] esse qualitates quoniam ex his aliqua denominatio dicitur
[illegible] ab asperitate. spissum et rarum si
[illegible] uidentur in qualitatibus posse

ñtam forma tetra gonicõmutauit · qđ si · e i h · tetragon̄ solus sit . a c i r cũ
ponat̃ gnomonis · q e m n · creuit quidẽ tetragonus et maiorẽ fact̃
sed ñ cõmutat̃ t . omis enĩ tetragoni sibi sunt ꝑ ꝑ qualitatẽ c̄ similes .

Quod si cõmutatio huius modi mot̃ eẽt ut ñ omnino a superiorib;
separaret̃ nulla eẽt dubitatio qui n semꝑ oporteret qqđ comutat̃
sedm aliquẽ priorũ motuũ cõmutari ut aut generaret aut cor
rũperet̃ aut minueret̃ aut cresceret̃ aut sedm locũ fieret ꝑmutatio
Aristotiles dubitari comotus idcomunioni q̃ possit eẽ incẽtrariũ
sed ex similitudinẽ motuũ cẽtrarietates qq̃ ná q̃m superiæ
sedm locũ atq; cẽtrariũ repperit sedm locũ ꝓ petate quoq; duplex
mutatio que sedm aliquã passionẽ fit sedm qualitatẽ cõmutat̃ atq; mot̃
eẽt eis cẽtrarietatẽ posuit sedm qualitatẽ ut si t lapis cũ frigidus ẽ sit a
ꝑmaneat qualitas illa mansit et ingeuit qđ sit t petet qualitas illa eẽt
comutatãe · et ipsa comutatio maxime uideat̃ sedm locũ questio est
cẽtrarior̃ ñ sedm solũ translatio sed etiã in contrariũ locũ translato
sedm qualitatẽ qq̃ qet̃ ñ cẽtrarietas sedm qualitatẽ translatio · sedm ma
xime etiã in cẽtrariã qualitatẽ cõmutatio · ut siqđ cũ ẽ albũ siue rubeũ
fiat quieti qđẽ et que in quo colore poterat ꝑmanere · cẽtraria fuit qua
litatis ipsa mutatio ut ex albo in rubeũ mutaret̃ siqđ enĩ ex albo uertat̃ in
nigrũ illud maxime ꝑmutat̃ et illud superiori qet̃ cẽtrariũ est .

Habere sedm plures modos dr̃ · aut enĩ ut habitũ · e · d · t · a · q · Quocũ
eẽ habendi p̃dicamtor̃ manifestũ ẽ sed forte quis dubitet cur cũ haberet
superius in genere numerauit nunc id ipsũ equocũ ponat sed hec
questio soluit̃ ut superius quidẽ eĩ speciẽrũ ꝓposuit ut ẽ calciatũ
eẽ ut armatũ hominũ enĩ taliũ gen̄ ẽ qđ si et habet aliquas ꝓprias
species habendi p̃dicatione · dr̃ aũ et ipsũ nom̃ multiplicit̃ nihil est
incõgruũ in genere nuncupari sufficitent ad demonstrandũ gen̄ eẽ
habendi p̃dicationẽ qđ in se aliquas partes speciesq; cẽtineat quando

quare necessariũ de his adfirmet aliquẽ [illegible]
una · adfirmationes ẽ multæ Hec si dat [illegible]
dialectica intẽrogatio responsionis ẽ pet[illegible]
partis cẽtradictionis · Propositio uũ unius
ponsio Ad hec nec una intẽrogatio nec si [illegible]
Simult̃ aũ manifestũ ẽ q̃m nec hoc ipsũ qđ [illegible]
enĩ datũ eẽ ex intẽrogatione hec eligere [illegible]
ennunciare · Quia oportet intẽrogantẽ d[illegible]
hoc q̃m ũ hoc qđẽ p̃dicat̃ cõposita [illegible]
tra p̃dicat̃ · Alia uero nq; differentia ẽ · De [illegible]
tra animale ẽ et tãbipes · et ut unũ et ho[illegible]
sed ñ sic ita re bonus · si enĩ q̃m alterutrũ d[illegible]
nientia ẽ · De homine enĩ et homine uer[illegible]
rursus si albũ et hominẽ quare erit ho[illegible]
alb; ambulans · Et hec eadẽ frequent̃ siplici[illegible]
et bipes et homo bipes · Quoniã ergo siqđe [illegible]
plurima inconuenientia ẽ contingit dicere [illegible]
ponentem ẽ ñ dicimus ergo igit̃ que p̃dic[illegible]
ut de eodẽ ut alterũ de altero · Hec ñ est [illegible]
idẽ musicus et alb; Accidentia sũt utraq; ide[illegible]
tum ñ erit albũ musicũ unũ aliqđ sedm[illegible]
Quare ñ erit albũ musicũ quo circa nec [illegible]
bipes ñ erũ sedm accidens · ipsius nec que [illegible]
frequent̃ neq; homo · homo homo animal[illegible]
bipes uerũ ẽ aut dicere de aliquo et simp[illegible]
aut quendã albũ homẽ albũ ñ sẽp aũ se[illegible]
positor̃ inẽ que se sequi cẽtradictio ñ uerũ [illegible]
dicere · Quando aũ ñ inẽ uerũ ut etiã [illegible]
Quando uero ñ inẽ ñ sẽp uer̃ ẽ ut hom[illegible]
autem sedm accid[illegible] enĩ p̃dicat̃ [illegible]
ñ se[illegible] [illegible] De homine [illegible]
[illegible] neq; [illegible] [illegible]
p̃dic [illegible] sedm accidens [illegible]
q̃m opinabi[illegible] [illegible] ñe uer[illegible]

inter mutatione
non est aliquando du
bitatio ne forte
necesse sit qđ com
mutat̃ · s · a · r · m ·
e · h · a · n · r · e · u ·

… modu se se habent negationes et affir
… quer de possibile ee et n possibile et contingere et n
… non habet enim aliquas dubitationes. N. sicut q; con
… contradictiones quecumq; secdm ee ut n ee disponunt
… n ee hominem Non aut eiq; e ee n hominem et ei que ē
… e ee n album. Sicut de hominib; aut dictio aut negatio
… dicere ee n album hominem. Qd si hoc modo et quantis
… dicit utrique ē
… ut eiq; e n ambulat homo. nihil enim differt dicere
… ambulantem ee. Quare si sibi hoc modo in omnib; et cum
… possibile n ee n eaque e n possibile ee. Videt aut
… qd e possibile dividi ut ambulare et n ambulare et
… quoniam omne qd sic possibile e n semp in actu e quare
… et n ambulare qd e ambulabile et n videri qd
… de eodem oppositas veras ee dictiones n igit e ista
… dicere ipsum dicere et negare simul de eodem
… n fiunt adfirmationes ut negationes.
… eligendum negatio eique possibile ee eq; e
… qd e contingens ee et enim e negatio n contingere et enim
… possibilia fiunt enim in illis que id modo e et n
… hoc eq de album illud u homo Eodem q modo …
… possibile et contingere ad positiones determinantes
… veritate. Similiter aut necessarium ee possibile et ee
… n ee negatio e n possibile e n ee quare et sequi se
… ibile e ee et n ee n enim contradictiones sibi invicem
… ibile e n ee. Sed possibile ee et n possibile ee numquam
… possibile ee et n possibile n ee numquam simul sunt
… ee sed n necessarium ee et ei que e necessarium n ee
… ee n impossibile n ee sed n impossibile
… impossibile n ee … universaliter vero
… poni … ponere … ad … subiecta
… id … dino
… dictiones … et negatione
… ob … necessarium

convertunt. nam si dica patrem filium qq intellig necessario et econverso
qd si alterum sustulero utraq; perimunt nam si col filium pater n e et con
versim. At hec sibimet ipsa contuunt ut altera res alti causa pertin
n sit haut huiusmodi e si eneas habuit ascanium filium n dubium dicim q n
n fuit eneas causa aut eet ascanius. sed n fuit causa ut eet filius. nam
qd dico ascanius quedam ppria substantia qd dico filius ee n potest
nisi ad aliqd refferetur et cum enean minimo substantiam dixi si patrem
appello nulla ratione e patre nisi ad filium refferatur. Igit causa fuit eneas
ut eet ascanius sed n causa pat ut eet filius. paternam quem te sit cum filius fuerit.
Tertium modum prioris hinc addidit illaq simul ee q equali divisione sub genere
opponant ut si ponat q animal gen hominem vo et equum ab animali qd e gen dividat
homo et equus q sub eodem sgenere simul et dnr natura. Erunt igit et illa simul
natura quecumq; ex eodem ipso genere. s. e. s. d. e. Atq; idcirco fieri n potest ut genus
habeat unam speciem. nam si quecumq; sub genere s simul s simul aut nisi plura e n possunt
gen sub se unam speciem habere n potest. sed hec de speciebus genera aut s. p. s. sit
enim animal gen homo species. cum dico et hominem animal qq ee consequitur si animal
dixero hominem subsistere n cogit. potest enim ee animal n tn homo sed et hoc
in uno modo prioris diximus. Motus vo s species sex. g. c. c. d. c. s. t. Qm
in faciendo atq; patiendo meat quidam motus. facere et pati … tis adian
… idcirco n de motib; tractat et sex numero te pnunciat generatio.
c. … d. s. in sicut aristoteles motus species alia ratione partit e. ait enim aliud
ee p … tione … motu et pmutationis quidem duas ee species generatio
ne et corruptione motus vo tres … secdm quantitatem secdm qualitatem secdm
locum. hic igit … hic … quodam modo fact e noluit nimis divi
sionis tenere rationem ne ingredientium animos subtili divisione confundere.
» Similiter aut et in alk huius modi. q. a. i. m. i. d. Quod dix tale e si quadra
tum inquit addat gnomo crescit quidem quadratum non tn comutatur
ideoq; sublato gnomone quadratum diminuit sed n mutat. sit enim quadra
tum. a. b. c. d. et educat ei angulus. b. c. et dividant quatuor latera. a.
c. a. b. b. d. d. c. inequalia. g. e. h. f. punctis educat. g. h. e. f. line e divisum.
igit quadratum. a. d. in quatuor quadratos quis. e. g. f. g. e. h. h. f. quorum libet tres
qui circa … angularem s sidem ant figura ipsa … gnomo vocant ut si qs
tres … f. g. h. in … g. … gnomo separat. a. b. e. h. quadra
… quadratum minuto. quo … et magno fact e parvus